

Xəbər
Hacıqabulda
dəhşətli
qəza -
bir ailənin
iki gəlini
öldü
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 17-18 mart 2018-ci il Şənbə № 61 (6950) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Bu gün prezidentliyə namizədlərin
dəqiq sayı bəlli olacaq

İctimai asayişin və təhlükəsizliyin etibarlı qorunması məqsədilə müvafiq "Tədbirlər planı" təsdiqlənərək xüsusi nəzarətə götürülüb

yazısı səh.4-də

Spiker parlamentdə dollar
kreditləri ilə bağlı xoş xəbər verdi

yazısı səh.3-də

Azərbaycanın qorxunc müharibə
ssenarisi - düşmənin yeni təlaş

yazısı səh.11-də

Cümhuriyyətin 100 illiyinə
həsr olunan film çəkilir

yazısı səh.4-də

Bakı Forumunda İran, Çin
müzakirələri - dünya
güclərinə ilginç çağırışlar

yazısı səh.5-də

Əli Kərimlinin sağ əli Vidadi
Isgəndərini qınadı, yerdən
yerə vurdu - fotofakt

yazısı səh.6-də

Bakının 7 polis bölməsinə
şöbə statusu verildi

yazısı səh.2-də

"Asi" ərəb şahzadələri - övladlar
niyə atalara qarşı çıxır...

yazısı səh.10-də

Kənd təsərrüfatı ilə bağlı siyasət -
qara torpaq üz ağardırımı...

yazısı səh.12-də

Göydə uçan "mələklər" və ya
qadın pilotlarla bağlı bilinməyənlər

yazısı səh.14-də

Bakı metrosunun havasızlıq
problemi: ölüm riski nə qədərdir?

yazısı səh.13-də

ERMƏNİSTANDA PANİKA: "SİZİ İTKİLƏR GÖZLƏYİR..."

ABŞ-dakı qəfil dövlət katibi dəyişikliyi İrevanı qorxudub; işğalçı ölkəyə qarşı növbəti ittiham; **tanınmış amerikalı analitik**: "Ermənistan Moskvanın satelliiti və İranla Rusiyanın ən yaxın müttəfiqidir, ona görə də..."

yazısı səh.8-də

Cahangir Hacıyevin 37 milyonluq

əmlakı satışa çıxarılır - təfərrüat

Dövlətə külli miqdarda ziyan vuran həbsdəki bankirin "Bakı Fındıq Emalı" müəssisəsi hərrac yoluyla satılır yazısı səh.6-də

"Robert Sekuta
ABŞ-ın
Azərbaycanda
ən passiv
səfiri oldu"

yazısı səh.9-də

Ərəstun Orulu:
"Ağ Ev qara
yola düşür"

yazısı səh.7-də

Şahbaz Xuduğlu:
"Müəlliflər
maraqlı kitab
yazmır, ona
görə də..."

yazısı səh.13-də

Prezident İlham Əliyev Novruz bayramı münasibətilə Azərbaycan xalqını təbrik etdi

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Novruz bayramı münasibətilə Azərbaycan xalqını təbrik etdi.

APA-nın məlumatına görə, təbrikdə deyilir:

"Hörmətli həmvətənlər! Sizi Novruz bayramı münasibətilə ürəkdən təbrik edir, hamınıza cansağlığı, səadət və uğurlar diləyirəm. Azərbaycan torpağında qədim tarixi köklərə malik Novruz bayramı uzaq keçmişlərdən mənəvi dünyamızın ən dərin qatlarındakı nüfuz etmiş, müqəddəs dəyərlərimizin təşəkkülünə töhfələr verib və milli düşüncə tərzimizin ayrılmaz tərkib hissəsi olub. Əcdadımızın nikbin həyat fəlsəfəsini dolğun nümayiş etdirən bu bayram Uca Tanrının nemətlərinə minnətdarlıq duyğusunun təcəssümü, böyük hikmətlə yaradılmış təbiətin ilahi nizamına ehtiramın təzahürüdür. Yurdumuzun çoxəsrlilik mədəni sərəfətlər xəzinəsində Novruz şərəfli yer tutur.

Gələcəyə inamımızı sarsılmağa qoymayaraq bizi ümidlərlə yaşadıb daim yolumuzu işıqlandıran Bahar bayramına fikir tariximizin görkəmli nümayəndələri həmişə rəğbət bəsləyiblər. Novruz bayramı azadlıq və istiqlal duyğularımızın ifadəsinə çevrilməklə möhtəşəm yubileyi ərəfəsində olduğumuz Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin gerçəkləşməsi və XX əsrin sonlarına doğru xalqımızın müstəqil dövlətçilik idealına yenidən qovuşması üçün zəmin hazırlamış milli özünüdərk amillərindəndir. Qloballaşma dalğasının sürətlə yayıldığı və dəyişikliklərin qaçılmaz şəkli aldığı indiki dövrdə yazın ölkəmizə gəlişinin ənənəvi rəngarəng mərasimlərlə müşayiət olunması milli köklərə bağlılığımızın təntənəsidir. İnsanlığa xas ülvə dəyərləri yaddaşında toplamış bu əziz bayramın cəmiyyətimizin üzvlərinin vahid mənəviyyət ətrafında daha da yaxınlaşması baxımından müstəsna əhəmiyyəti var. Novruzun ümumdünya qeyri-maddi mədəni irsinin şah əsərləri sırasına daxil edilməsi qəlbimizi fərəh hissi ilə doldurur.

Ahəngdar və dinamik yüksəlişə müvəffəq olmuş Azərbaycan bu gün sürətli modernləşmə mərhələsindədir. Ölkəmizin dayanıqlı inkişafına yönələn mühüm islahatlar və hər sahədə özünü göstərən davamlı müasirləşmə meyilləri yaz fəslinin qurub-yaratmaq əzmiyyətini artıran yeniləşdirici ovqatı ilə həmahəngdir. 2018-ci ilin ictimai-siyasi həyatımızda əlamətdar hadisələrlə zənginliyi bayramın Odlar yurduna builki gəlmiş xüsusi mənə qazandırır. Əminəm ki, varlığımızdakı tükənməz yenilikçilik ruhu sayəsində ümummilli mənafeələrə naminə bütün sınaqlardan bundan sonra da alnacaq çıxacaq və tələyüklü məsələlərin layiqincə həllinə nail olacağıq. Baharı Azərbaycançılıq məfkurəsi işığında dünyanı müxtəlif güşələrində bizimlə birgə qarşılayan soydaşlarımıza təbriklərimi yetirirəm. Qoy həmrəyliyimizin rəmzi olan bu el bayramı hər evə xoş əhval gətirsin, hər ocağa bol sevinc, ruzi-bərəkət və firavanlıq bəxş eləsin. Novruz bayramınız mübarək olsun!"

"Nar" abunəçiləri dəqiqələri meqabaytlara, meqabaytları dəqiqələrə dəyişə biləcək

"Nar" Azərbaycanın mobil rabitə bazarında daha bir ilə imza atdı. İndi "Full" paketlərinin istifadəçiləri öz bonuslarından istifadələri şəklində istifadə etmək, onları digər bonuslarla dəyişmək imkanından yararlanı biləcəklər. Başqa sözlə, abunəçi bu yenilik sayəsində toplanmış bonuslarını danışıq dəqiqələrinə dəyişə biləcək.

"Exchange" təklifi çərçivəsində mümkün olan bu fürsət sayəsində abunəçi topladığı yüzlərlə dəqiqə və meqabaytları dəyişə biləcək, 1 danışıq dəqiqəsini 2 meqabayt internet trafikinə və ya 2 meqabaytı 1 danışıq dəqiqəsinə çevirmək imkanından yararlanacaq. Bütün "Full" istifadəçilərinin faydalana biləcəyi təkliflə həm də dəyişdirilmiş bonuslara nəzarət etmək mümkündür. Hər bir konversiyaya əməliyyatı üzrə nəzərdə tutulmuş ödəniş cəmi 20 qəpik təşkil edir.

Xatırladaq ki, "Full" paketlərinin əsas özəlliyi qazanılan bonusların növbəti aya keçməsidir. "Full" abunəçilərə ölkədaxili danışıq dəqiqələri və bol internetdən sərfəli qiymətlərlə yararlanmaq imkanını yaradır. Rominqədə olan "Full" istifadəçiləri də paketlərin üstünlüklerinden tam yararlanı bilərlər.

"Full" paketləri haqqında ətraflı məlumatı nar.az internet sahəsində öyrənmək olar.

"Azerfon" şirkəti 21 mart 2007-ci ildə fəaliyyətə başlayaraq qısa bir müddətdə Azərbaycanda telekommunikasiya və mobil rabitə sahəsinin aparıcı şirkətlərindən birinə çevrilib. "Nar" ticarət nişanı Azərbaycanın zəngin mədəni və tarixi irsinin çağdaş həyatla bağlılığını rəmzi olaraq seçilib. "Nar" ölkədə ilk dəfə olaraq 3G texnologiyasını təqdim etmiş və geniş 4G şəbəkəsini abunəçilərinin istifadəsinə verib. Mobil operator şəbəkə keyfiyyətinin davamlı təkmilləşdirilməsi strategiyası çərçivəsində səs keyfiyyətinin nəzərəcarpaq dərəcədə artımını və səs təmiz ötürülməsini təmin edən "HD-Voice" (High Definition Voice) xidmətini təqdim edib. "Nar" şəbəkəsi hazırda ölkə ərazisinin 93%-ni əhatə edir və 6500-dən artıq baza stansiyası ilə 2 milyondan çox abunəçiyə yüksəkkeyfiyyətli xidmət göstərir.

Bakının 7 polis bölməsinə şöbə statusu verildi

Bakının yeddi polis bölməsinə şöbə statusu verilib. "Report"-un xəbərinə görə, bununla bağlı daxili işlər naziri, general-polkovnik Ramil Usubov əmr imzalayıb.

Şöbə statusu alan polis bölmələri aşağıdakılardır:

Xəzər Rayon Polis İdarəsinin 1-ci Polis Bölməsi
Sabunçu Rayon Polis İdarəsinin 12-ci Polis Bölməsi
Nərimanov Rayon Polis İdarəsinin 17-ci Polis Bölməsi
Nəsimi Rayon Polis İdarəsinin 22-ci Polis Bölməsi
Nizami Rayon Polis İdarəsinin 25-ci Polis Bölməsi
Yasamal Rayon Polis İdarəsinin 29-cu Polis Bölməsi
Suraxanı Rayon Polis İdarəsinin 30-cu Polis Bölməsi.

Qüdrət Həsənzadənin partiyası ilə BŞİH arasında problem

Millət vəkili, prezidentliyə namizəd Qüdrət Həsənzadənin partiyası ilə BAKCELL şirkəti arasında problem meydana çıxıb.

Partiyanın mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, BAKCELL növbəti qurultayını 7 aprel 2018-ci il tarixdə "Bakı Əyləncə Mərkəzi"də keçirmək barədə "Mərkəz" in rəhbərliyi ilə razılığa gəlib və beh ödənilib. BAKCELL-nin bundan əvvəlki qurultayı da həmin yerdə keçirilib. Bu il keçiriləcək qurultay üçün də Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə 23 fevral 2018-ci il tarixdə müvafiq məktubla müraciət edilib. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti 15 mart 2018-ci il tarixdə cavab məktubu ilə partiya bildirdi ki, həmin bina Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin tabeliyində olmadığına görə BAKCELL qurultayını Əmircan qəsəbəsindəki Mədəniyyət Sarayında keçirə bilər.

BAKCELL isə meriyanın cavabından narazı qalıb. Partiyanın mətbuat xidmətinin məlumatına deyilir ki, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətindən onlara verilən cavabın sağlam düşüncə ilə izahı mümkün deyil: "BAKCELL hesab edir ki, ölkə rəhbərliyi Hacıbala Abutalıbovun bu cür özbaşına qərarına son qoyacaq, onun qanunsuz və anormal qərarını ləğv etməklə ayrı-seçkiliyə imkan verməyəcək. Belə ki, prezident seçkiləri elan olunduqdan sonra heç bir problem olmadan Yeni Azərbaycan və Sosial Rifah partiyaları Bakının mərkəzində öz qurultaylarını keçiriblər."

□ E.SEYİDAĞA,
"Yeni Müsavat"

«Bakcell» əməkdaşları "UAFA"nın Xaçmazdakı İcma Əsaslı Reabilitasiya Mərkəzinə səfər ediblər

2010-cu ildən bəri Xaçmazda yerləşən İcma Əsaslı Reabilitasiya Mərkəzində "Bakcell" in dəstək göstərdiyi layihədən 300-ə yaxın uşaq bəhrələnilib.

Azərbaycanın İlk Mobil Operatoru və Aparıcı Mobil Internet Proвайderi «Bakcell» şirkəti özünün «Bakcell Stars» Korporativ Sosial Məsuliyyət proqramı çərçivəsində "Azərbaycana Birgə Yarıdım" (UAFA) təşkilatı ilə birgə həyata keçirdiyi "İncəsənət vasitəsilə ünsiyyət" layihəsini davam etdirir.

"İncəsənət vasitəsilə ünsiyyət" layihəsinin yeni mərhələsi "UAFA"nın Xaçmaz və Yasamal İcma Əsaslı Reabilitasiya (İƏR) mərkəzlərində xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlar üçün yeni imkanlar təmin etmək məqsədi daşıyır. Layihə zamanı 80-dən çox uşaq öz maraqları və seçimləri əsasında yeni bacarıqlara sahib olmaqla yanaşı, istedadını müxtəlif tədbirlərdə nümayiş etdirmək imkanı əldə edəcəklər.

Mart ayının 15-də «Bakcell» şirkətinin əməkdaşları "UAFA"nın Xaçmazdakı İcma Əsaslı Reabilitasiya Mərkəzinə səfər edib, mərkəzin deməkərlərində iştirak edən uşaqlarla vaxt keçirib, onların hazırladığı tamaşa və rəqsleri böyük həvəslə izləyib və təşkil edilmiş Novruz şənliklərinə qatılıblar. Uşaqlar da öz növbəsində qonaqlara öz rəqslerini, şəkli və əl işlərini və digər nailiyyətlərini böyük məmnuniyyətlə nümayiş etdirdilər. "Qızların hər ikisi serebral iflicdir. Heç bir yerə aparmırdım, çünki utanırdılar, heç bir uşaqda ünsiyyət qurmurdular, danışmırdılar. Xaçmaz İƏR mərkəzində "Bakcell" in dəstəyiylə rəqs deməyindən bəhrələnen qızların artıq özlərinə yeni dostlar qazanıblar. Ailəlikcə gətirdiyimiz məclislərdə artıq onlar özlərinə qapanıb oturmur, məhdudiyətlərinə görə utanırdılar. Qonağı olduqları ailələrin uşaqları ilə sosiallaşır, öyrəndikləri rəqsleri onlara da öyrətməyə can atırlar", deyir Nəzrin və Lalə Müslümovaların anası Sevda xanım bildirib.

"Oğlum danışmır. Onu müəmmadi olaraq mərkəzdəki rəsm məşğələsinə gətirirəm. Davud əvvəl necə davranacağını, nə ilə məşğul olacağını bilmirdi. Elə mən də bilmirdim ki, onun boş vaxtını necə doldurur. Ancaq indi o evdə danışmır, çünki rəngli karandaşları yonur, boyalı kistləri yuyur, müəllimin verdiyi şəkli baxıb rəsm çəkir. Alınmayanda pozub yenidən çəkməyə başlayır. Sakitləşib, özünə inanır. Çəkdiyi şəklləri qonşulara göstərməyə artıq utanmır", deyir Davudun anası Qəmərxanım bildirib.

"Bakcell" şirkətinin UAFA təşkilatı ilə six əməkdaşlığı 2010-cu ildən başlayıb və həmin vaxtdan bu günə qədər olan müddət ərzində "UAFA"nın Gəncə, Xaçmaz və Yasamal İcma Əsaslı Reabilitasiya (İƏR) mərkəzlərində təşkil edilmiş dram, rəqs, rəsm və yaradıcılıq deməkərlərindən 1000 nəfərdən artıq uşaq bəhrələnilib. Həmin deməkərlərdə iştirak edən uşaqlar müxtəlif tədbirlərdə bacarıqlarını böyük həvəslə nümayiş etdirməklə özlərinə və onları alqışla qarşılayan tamaşaçılara böyük sevinc hissi bəxş edirlər. Layihə çərçivəsində təşkil olunan deməkərlər cəmiyyətdə sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlara və əlilliyə qarşı münasibəti dəyişir və bu uşaqların cəmiyyətə tam inteqrasiya olunmalarının təmin edilməsinə kömək edir.

"Bakcell" şirkətinin dəstək verdiyi bu layihə xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlar üçün bərabər hüquq və imkanlar yaradılması, asudə vaxtlarının səmərəli təşkili və cəmiyyətə tam inteqrasiya olunmalarının təmin edilməsinə yönəlib.

Məcburi dövlət sosial sığorta sahəsində borclar silindi

Prezident İlham Əliyev məcburi dövlət sosial sığorta sahəsində borcların tənzimlənməsi haqqında qanunun təsdiqlənməsi haqqında fərman imzalayıb.

APA-nın məlumatına görə, qanunda bildirilir ki, sığortaedənlərin müvafiq icra hakimiyyəti orqanının uçot sistemində mövcud olan 2006-cı ilin 1 yanvar tarixinə yaranmış və 2018-ci ilin 1 aprel tarixinədək ödənilməmiş məcburi dövlət sosial sığorta haqları üzrə borclar tam məbləğdə silinir.

Sığortaedənlərin müvafiq icra hakimiyyəti orqanının uçot sistemində mövcud olan 2015-ci ilin 1 yanvar tarixinədək yaranmış və 2018-ci ilin 1 aprel tarixinədək ödənilməmiş məcburi dövlət sosial sığortası qaydalarının pozulmasına görə tətbiq edilmiş maliyyə sanksiyaları (hesablanmış penya) üzrə borcları tam məbləğdə silinir.

Azərbaycan əhalisinin sayı 10 milyona yaxınlaşır

Bu ilin fevral ayının 1-i vəziyyətinə ölkə əhalisinin sayı 9904850 nəfərə çataraq ilin əvvəlindən 6765 nəfər artıb.

Dövlət Statistika Komitəsindən "Report"a verilən məlumata görə, bir kvadrat kilometrə düşən əhalinin sayı 114 nəfər olub.

Əhalinin 52,9 faizi şəhər, 47,1 faizi kənd sakinləridir, 49,9 faizini kişilər, 50,1 faizini isə qadınlar təşkil edir. Hazırda hər 1000 kişiye 1004 qadın düşür.

Qablaşdırılmış suda təhlükə: yeni analizlərin nəticələri

Qablaşdırılmış suyun 90%-nin tərkibində kiçik plastik hissəciklər var. Novator.az xəbər verir ki, "Orb Media" jurnalisti qurumunun təşkil etdiyi beynəlxalq tədqiqatın nəticələri bunu göstərib.

Tədqiqatçılar 9 ölkənin 11 müxtəlif brendindən 259 plastik qabı analiz edərək 10 mindən çox müxtəlif ölçülü plastik hissəciklər aşkarlayıblar. 259 qabın yalnız 17-də heç bir mikropplastik izi tapılmayıb.

Ən çox aşkarlanan plastik hissəcik butulkanın qapağının hazırlanmasında istifadə olunan polipropilen olub. Tədqiqat müəllifləri qeyd edir ki, qablaşdırılmış suda zərərli plastik hissəciklərin ümumi konsentrasiyası su xəttindəki ənənəvi iki dəfə yüksəkdir. Dünya üzrə krandan götürülən su nümunələrinin 83%-də də plastik liflər aşkarlanıb.

Tədqiqatçılar aldıkları nəticələri faciəvi hesab etməsələr də, Dünya Səhiyyə Təşkilatı həyəcan təbii çalır. Təşkilat içməli sudakı plastik hissəciklərin insan sağlamlığı üçün potensial risklərini nəzərdən keçirməyi planlaşdırır.

Martın 16-da Milli Məclisin növbəti plenar iclası spiker Oqtay Əsədovun sədrliyi ilə keçirildi. İclasın gündəliyində yalnız Nazirlər Kabinetinin 2017-ci il üzrə fəaliyyəti haqqında hesabatının təqdimatı və müzakirəsi var idi.

İclasda Baş nazir Artur Rasi-zadə, maliyyə naziri Samir Şərifov, vergilər naziri Mikayıl Cəbbarov, əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Səlim Müslümov, gənclər və idman naziri Azad Rəhimov, gömrük komitəsinin sədri Aydın Əliyev, Mərkəzi Bankın sədri Elman Rüstəmov, iqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev, energetika naziri Pərviz Şahbazov, kənd təsərrüfatı naziri Heydər Əsədov, Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin sədri Saleh Məmmədov və digərləri iştirak edirdi.

O.Əsədov Azərbaycan üçün sabitlik ili adlandırıldığı 2017-ci ilin yekunları ilə bağlı fikirlərini bölüşdü. Qeyd etdi ki, keçiriləcək müzakirələrin faydalı olacağını düşünür.

Parlament qarşısında çıxış edən Baş nazir Artur Rasi-zadə ölkənin prezident seçkiləri ərəfəsində olduğunu deyərək son 14 il ərzində iqtisadi inkişafdan bəhs etdi. Dedi ki, ötən dövrdə orta aylıq əmək haqqı 6,8 dəfə, banklardakı əmanətləri 30 dəfə artır, həmçinin ölkədə 1 milyon 900 mindən çox yeni iş yeri açılıb. Orta ömür uzunluğu isə 72,4 ildən 75 ilə yüksəlib: "Sözsüz ki, ölkədə dayanıqlı ictimai-siyasi sabitlik, prezidentin siyasətinin xalq tərəfindən dəstəklənməsi ilə birbaşa əlaqədardır".

Baş nazir Qarabağdan da danışdı: "Təəssüflə qeyd etməliyəm ki, ötən illər ərzində Ermənistan və Azərbaycan arasında mövcud olan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində ciddi dönüşə nail olunmayıb. Bunun səbəbi Ermənistanın qeyri-konstruktiv mövqeyi, münaqişəni uzatmağa çalışmasıdır".

Müzakirələr zamanı çıxış edən komitə sədri Arif Rəhimzadə Baş nazirin hesabatını müsbət qiymətləndirdi. Eyni zamanda o, Neftçalada torpaqların istismarı ilə bağlı işlərin uğurla həyata keçirilməsində hökumətin dəstəyinə ehtiyac olduğunu bildirdi.

Hökumətin iştirakı ilə keçirilən parlament müzakirələri zamanı çıxış edən deputat Əli Məsimli problemlı kreditlərlə bağlı məsələyə növbəti dəfə diqqət çəkib. "Biz bundan əvvəl də hökumətə təklif vermişik. Bir tərəfin üzərinə ağırlıq düşməsin deyə, problemlı kreditlərin ödənilməsi məsələsinin dörd hissəyə bölünməsinə təklif edirik. Vəsaitin bir hissəsini dövlət, bir hissəsini Mərkəzi Bank, bir hissəsini kommersiya bankı, bir hissəsini isə əhali öz üzərinə götürsün".

Deputat il ərzində inflyasiyanın 6 faizdən yüksəyə qalmasına imkan verməmək istiqamətində addımlar atmağa da çağırıb. Maaşların artırılması ilə bağlı prezidentin sərəncamlarını yüksək qiymətləndirən Ə.Məsimli sünü qiymət artımlarına, həmçinin tələbələrə təhsil haqqının artırılması və s. kimi addımlara gəldikdə qeyd etdi: "Xaricdən müxtəlif kəşfiyyat nəzarəti gücləndirməyə çağırırdı.

Spiker parlamentdə dollar kreditləri ilə bağlı xoş xəbər verdi

Milli Məclis Artur Rasi-zadənin hesabatını qəbul etdi; hökumətin iştirakı ilə keçirilən müzakirələrdə mühüm məsələlərlə bağlı çağırışlar edildi

Deputat Hikmət Babaoğlu isə ölkədə ərzaq təhlükəsizliyi siyasətinin uğurla həyata keçirilməsindən bəhs edib. Eyni zamanda su ehtiyatlarının yaradılması zərurətindən danışdı.

"Bəzi nazirliklərdə təmirə 10 milyon xərclənir. 10 milyon manata 3 kənd salmaq mümkündür". Bunu isə **deputat Fazil Mustafa** söylədi. Bildirdi ki, bu vəsaiti qaçqın və məcburi köçkünlərin mənzillə təmin olunmasına yönəltmək olar: "Bəzi qaçqınlar hətta hərbiçilərə məxsus evlərdə yaşayır. Biz müharibə şəraitində yaşayan xalqı, bu, necə ola bilər? Bu kateqoriyanın mənzil problemini birləşdirərək həll etmək lazımdır".

Deputat müəllimlərin məşğələsinin artırılması istiqamətində addımlar atmağa çağırırdı. Bildirdi ki, aşağı maaşla müəllimlərin yüksək nəticə göstərmək üçün deyil.

F.Mustafa ölkədə südün qiymətinin yüksək olmasına da diqqət çəkdi: "Bəzi ölkələrdə südlə benzini qiyməti eynidir. Bizdə benzin 90 qəpikdir, südün qiyməti 1 manat 20 qəpik. Məsələn, Türkiyədə boy artımı ilə bağlı uşaqların gündəlik süd içməsinə xüsusi diqqət yetirilir. Bizdə də bu məsələyə diqqət artırılmalıdır, ancaq südün qiymətinin yüksək olmasını da unutmamalıyıq".

Deputat Zahid Oruc Milli Məclisdə hökumətin hesabatının müzakirəsi zamanı söz alaraq fərqli bir məsələdən danışdı. O, xarici ölkələrdə aparılan anti-Azərbaycan kampaniyalarına diqqət çəkib və hər kəsi ortaya mövqə qoymağa çağırırdı: "Xaricdən müxtəlif kəşfiyyat mərkəzləri tərəfindən himayə

olunan və yönləndirilən şəxslər təkcə Azərbaycan dövlətinə qarşı deyil, ölkənin hər bir insanına qarşı çıxmış olurlar. Dövlətin müqəddəslərinə xələf gətirmək olmaz. Xaricdə olan bəzi şəxslər Azərbaycanın ümumi ictimai-siyasi məkanını təhqir notlarına bürüyürlər. Onlar təhqiri siyasi həyatın elementinə çevirirlər. Bu baxımdan, Azərbaycanın hər bir insanından, xüsusi ilə də mühüm ictimai missiya daşıyan insanlardan bu məsələyə reaksiya vermələrini istəyirəm".

Deputat Musa Qasımlı: "Biz mütləq yerli və yüngül sənayeni inkişaf etdirməliyik. Son vaxtlar cənab prezidentin xalqçılıqla bağlı tədbirləri ən əhəmiyyətli sahələrdən biri hesab edirəm".

O, eyni zamanda maliyyə nəzarətinin olması üçün müvafiq qurumların addımlar atmasını zəruri saydı: "Maliyyə Nazirliyi müvafiq qurumlarla birgə mühasibatlıq hesabatını aparmalıdır ki, bizdə ölkədən hər il nə qədər xaricə, sanatoriyalara gedirlər, nə qədər pullar xərclənir? Təbii ki, azadlıqdır, hər kəs gedə bilər. Ancaq hökumətimiz addımlar atmalıdır ki, bizim vəsaitlərimiz gətməsin, əksinə, ölkəmizə əlavə vəsaitlər gəlsin". Ölkədə sovetlər dövründə olduğu kimi, tarlaqoruyucu məşəllərin salınmasını təklif edən M.Qasımlı ardınca Yardımlıya son illər göstərilən diqqəti xüsusi qeyd edərək ölkə rəhbərliyinə təşəkkürünü bildirdi. Eyni zamanda Yardımlı - Hamarkənd yolu ilə bağlı səlahiyyətli şəxslərə çağırış etdi.

"Son illərdə dolların məzənnəsinin qalxdığını və Azərbaycan manatı devalvasiya olun-

duğunu nəzərə alaraq gözləmək olardı ki, hökumətimiz sökülən evlərin kompensasiyasını bir qədər qaldıracaq. Lakin hazırda eşitdiyimə görə, yenə də əvvəlki illərdə hesablanan məbləğ təklif olunur. Yeni 1500 manat".

Bunu isə deputat Elmira Axundova söylədi. **Xanım deputat qəzalı vəziyyətdə olan və sökülməsi nəzərdə tutulan keçmiş "Sovetski" yerləşində və onun ətrafında yerləşən binalar haqqında da danışdı:** "Son illərdə dolların məzənnəsinin qalxdığını və Azərbaycan manatı devalvasiyaya olunduğunu nəzərə alaraq gözləmək olardı ki, hökumətimiz sökülən evlərin kompensasiyasını bir qədər qaldıracaq. Lakin hazırda eşitdiyimə görə yenə də əvvəlki illərdə hesablanan məbləğ təklif olunur, yeni 1500 manat. Nəzərə alsaq ki, bu ərazilərdə kiçik həcmli evlər kifayət qədərdir, yaxşı olardı ki, onların sahiblərinə pul əvəzinə təzə tikilən binalarda hazır evlər verilsin. Artıq belə təcrübədən uğurla istifadə olunub. Özü də bildiyimə görə dövlət hesabına tikilən belə evlərin 1 kvadratmetri, təmirlə birlikdə 500 manata başa gəlir, yeni dövlət hər kvadratmetrdə 1000 manata qədər qənaət edə bilər. Nəticədə ölkə büdcəsində xeyli miqdarda vəsait qalacaq, həm də insanlar razı olacaqlar. O ki qaldı nisbətən iri həcmli evlərin sahiblərinə, yeni 60-80 kvadratmetrdən yuxarı, bunların kompensasiya həcmi manatın inflyasiyası nəzərə alınmaqla, heç olmasa 2000 manata çatdırılmalıdır. Düşünürəm ki, bu sosial cəhətdən ədalətli olardı".

Deputat Çingiz Qənizadə hüquq-mühafizə orqanlarının fəaliyyəti ilə bağlı hesabatda əksini tapan məqamlar haqqda fikirlərini bildirdi: "Ölkədəki iqtisadi uğurların arxasında ictimai-siyasi sabitlik durur və bu ictimai-siyasi sabitliyin əldə olunmasında da Azərbaycan Respublikasının daxili işlər, prokurorluq, ədliyyə orqanlarının mühüm rolu var".

Deputat bu sahədə aparılan islahatlara toxundu, həmin qurumların işlərini qənaətbəxş saydı. Son illərdə rabitə və nəqliyyat sahəsindəki işləri müsbət dəyərləndirən Ç.Qənizadə ölkə prezidentinin tapşırığı ilə 18 yaşdan yuxarı Azərbaycan vətəndaşlarının 76 faizinin tibbi müayinədən keçirilməsi, Birinci vitse-prezidentin birbaşa nəzarəti əsasında Talessimiya Mərkəzinin yaradıl-

bu məsələyə diqqət yetirmişdim. Bu, maliyyə baxımından çox cüzi rəqəmlə bağlıdır. Amma mənəvi, siyasi, ölkəmizin dünyada imicinin müsbət formalaşması baxımından çox önəmlidir. Söhbət ölkəyə gətirilən hazır çap məhsulları və qəzet kağızı üzərinə əlavə dəyər vergisinin tətbiqinə başlanılmasından gedir. Məlum olduğu kimi, bu vergi evvəllər tətbiq edilmirdi. Amma bir neçə ildir tətbiqinə başlanılıb. Əslində bu, dövlət büdcəsinə əlavə dəyər əməliyyatlı vəsait gətirir. Təxminən yarım milyon manat. Ancaq əlavə dəyər vergisinin tətbiqi medianın iqtisadi durumuna olduqca mənfi təsir göstərməkdədir. Düşünürəm ki, hazırkı durumda medianın iqtisadi durumu və onun yerinə yetirdiyi ictimai missiya mütləq qaydada nəzərə alınmalıdır". **Ə.Amaşov deyib ki, həm də bu missiya yalnız ictimai deyil, eyni zamanda stratejidir:** "Bu gün qeyd etdiyim məsələ səbəbindən hər hansı qəzet nəşrini dayandırarsa, yaxud onun nəşrinə dəyər verilməyəcək, demək ki, ölkəmizin informasiya müharibəsindəki mövqeyi zəifləyir. Mən hüquqşünas deyiləm, amma məsələyə hüquqi nöqteyi-nəzərdən də diqqət yetirmək istəyirdim. Vergi Məcəlləsinin 164.1.7-ci maddəsində göstərilir ki, kütləvi informasiya vasitələri məhsullarının alqı-satqısının bütün növləri üzrə dövrüvələr əlavə dəyər vergisindən azaddır. Yeni sözlüm ondadır ki, qeyd etdiyim məsələnin reallaşması üçün hazır hüquqi baza da mövcuddur. Sadəcə bunu işlək hala gətirmək lazımdır. Mən bir daha təklif edirəm ki, ölkəyə gətirilən qəzet kağızı və hazır çap məhsulları üzərindən əlavə dəyər vergisi aradan qaldırılmalıdır. Və bir daha hər kəsi bu təklifimi dəstəkləməyə çağırıram".

Ə.Amaşov seçicilərinin əsas problemindən də bəhs etdi: "Deputat olduğum Saatlı rayonunda suvarma, kollektor-drenaj şəbəkələri, hidrotexniki qurğular, nasos stansiyası və digər obyektlər istifadəyə verilib. Həqiqətən də həyata keçirilən tədbirlər nikbinlik üçün əsas verir. Ancaq qeyd etməliyəm ki, suvarma işlərini daha da gücləndirməyə ehtiyac var. Bunun üçün hazırkı imkanlar zəifdir. Bu məqsədlə Kür çayından yeni su kanalı çəkilməlidir. Bir dəfə də bildirmişəm ki, söhbət cəmi 17-18 kilometr uzunluğunda olan kanalın çəkilişindən gedir. Düşünürəm ki, bu iş ciddi vəsait aparacaq. Ancaq susuzluqdan kəndlilər gəlmələrindən məhrum olurlar. Buna görə də istəyirdim ki, Azərbaycan hökuməti 2018-ci ildə bu məsələyə də xüsusi həssaslıqla yanaşsın".

"Problemlı dollar kreditləri ilə bağlı məsələ diqqət mərkəzindədir". Bunu isə **spiker Oqtay Əsədov** dedi. Spiker deputat Elman Nəsirovun bu mövzu ilə bağlı çıxışına da iradını bildirdi: "Deyirsiniz ki, kreditləri dollarla veriblər. Bu, düzgün yanaşma deyil. "Kreditli dollarla götürüblər" ifadəsi daha doğrudur. Bu məsələ də diqqət mərkəzindədir".

Bundan sonra hesabatın müzakirəsi yekunlaşdı. Spiker dedi ki, 30-dək deputat çıxış edib və sənədə münasibət bildirib. Bundan sonra təklifləri nəzərə alan sədr hesabatı səsverməyə çıxartdı və sənəd qəbul edildi.

□ **Elsad PAŞASOY,**
"Yeni Müsavat"

Dilavər Əzimli

Cümhuriyyətin 100 illiyinə həsr olunan film çəkilir

Dilavər Əzimli: "Cümhuriyyətlə bağlı görülən hər bir iş təqdirəlayiqdir..."

Bakı Media Mərkəzi Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyinə həsr edilmiş bədii-sənədli filmin çəkilişlərinə başlayıb. Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi və BP Azərbaycan şirkətinin sponsorluğu ilə hazırlanan filmin baş prodüseri Bakı Media Mərkəzinin prezidenti Arzu Əliyevdir.

Bakı Media Mərkəzindən verilən məlumata görə, filmin əsas məqsədi 23 aylıq şərəfli yol keçmiş Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin keşməkeşli tarixinin son günlərinə işıq salmaq və hökumətin öz son qərarını hansı çətin şəraitdə verdiyini vurğulamaqdır.

Bildirilib ki, ekran əsərində Cümhuriyyət qurucularının müstəqilliyimizin düşmənlərinə - istər işğalçı ordu, istərsə də bu ordunun daxili havadarlarına qarşı son anadək apardıqları qeyri-bərabər və ümidsiz, lakin dönməz və qəti mübarizə əks olunur. Bu mübarizənin sonu faciəli olsa da, onun Azərbaycanın istiqlal tarixinin şərəfli bir səhifəsi olduğu vurğulanır. Filmdə həmçinin Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin bu şərəfli tarixinin və faciəli taleyinin Azərbaycanın yenidən müstəqilliyə qovuşmasına böyük örnek olduğu ön plana çəkilir.

Filmin 28 May - Respublika Günü ərəfəsində geniş ictimaiyyətə təqdim olunması nəzərdə tutulub. Qeyd olunub ki, Bakı Media Mərkəzi yaradıcı heyət və çəkiliş prosesindən mütəmadi olaraq yenilikləri paylaşacaq.

"Yeni Müsavat"a danışan tarixçi-əlim Dilavər Əzimli atılan bu addımı müsbət qiymətləndirib. Tarixçi bildirib ki, cümhuriyyətlə bağlı görülən hər bir iş təqdire layiqdir:

"Belə bir istiqamətdə atılan bütün addımları dəstəkləyirəm. Cümhuriyyətlə bağlı film hesab edirəm ki, hətta çoxseriyalı olmalıdır. Çünki 1-2 saatlıq cümhuriyyət dövrünün qəhrəmanlarının heyat və fəaliyyətlərini əks etdirmək mümkün deyil. Bu baxımdan düşünürəm ki, bir neçə seriya çəkilərsə, daha yaxşı olar. Həm də professional səviyyədə rejissor, aktyor qrupu olmalıdır. Xüsusilə də ssenari həmin dövrün tarixçiləri ilə birlikdə hazırlanmalıdır. Burada cümhuriyyətin əsas banilərindən sayılan Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin parlaq siması öz əksini tapmalıdır. Çünki Məhəmməd Əmin Rəsulzadə onu hələ dərinədən tanımadığımız səviyyədə təqdim olunub. Məhəmməd Əmin Rəsulzadə dərin, nəhəng siyasətçi olub. O 20-ci əsr dünya siyasətçiləri arasında bəlkə də 1-ci yeri tutan bir insandır. Bunu ona görə deyirəm ki, Rəsulzadə sanki bir gəminin kapitanıdır. Kapitan isə gəmiyə düzgün heyət yığarsa o, bütün fırtınalardan uğurla keçəcək. O dövrə Rəsulzadə kapitan kimi hər kəsin öz yerini gördü. Təsəvvür edin ki, bu adam Şuranın sədri olduğu halda hökumətə rəhbərlik etmədi və yerinə Fətəli Xan Xoyskini rəhbər gördü. Eyni zamanda parlament sədrliyinə Əlimərdan bəy Topçubaşovu irəli sürdü. Çünki onun diplomatiyasına yaxından bələd idi. Nəticə də bu oldu ki, onun Versalda çox mühüm görüşləri keçdi. Hətta Livson onun ingiliscə necə təmiz, ləhcəsiz danışdığını görüb, 15 dəqiqə vaxt ayırdığı halda 45 dəqiqə onunla söhbət etdi. Bu, həmin kapitanın ətrafına yığıldığı insanlar idi. Qədim türk dövlətçiliyində də var ki, hökmdar ətrafına bu cür adamlar yığarsa, o, daha çox sevilir və ölkə daha da çiçəklənər. Hesab edirəm ki, çəkilən filmdə bu məqamlar xüsusi yer almalıdır. Məhəmməd Əmin Rəsulzadə və ətrafı kontekstində filmlər davam etməlidir. Bu ideyanı dəstəkləyirəm və filmi çəkənlərə də sağ ol deyirəm ki, belə bir təşəbbüslə çıxış edəblər".

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Prezidentliyə namizədlərin təbliğat-təşviqat kampaniyasının başlanmasına iki gün qaldı. Seçki Məcəlləsinə görə martın 19-da saat 8-dən namizədlər təşviqata başlaya bilərlər. Hazırda 7 rəsmi qeyd alınmış namizəd var. 3 nəfərin (Sərdar Cəlalov, Əli Əliyev, Tural Abbaslı) isə namizədliyinin qeydə alınmaması məsələsinə isə MSK-nın martın 17-də keçiriləcək iclasında baxılacağı və qərar veriləcəyi gözlənilir. Bu gün qərar veriləcəyi halda seçkidə namizədlərin sayı dəqiq məlum olacaq.

Seçkilərə namizədlər və seçki komissiyaları ilə yanaşı polis də hazırlıq görür. Martın 16-da Daxili İşlər Nazirliyində geniş kollegiya iclası keçirilib. DİN-in mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, daxili işlər naziri, general-polkovnik Ramil Usubov müzakirəyə çıxarılan hər iki məsələnin aktual olduğunu, daxili işlər orqanlarının fəaliyyəti ilə bağlı mühüm sahələri əhatə etdiyini bildirib. Nazir ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında mühüm hadisə olan, qarşıdakı illərdə xalqımızın və dövlətçiliyimizin taleyinin müəyyənləşməsində həlledici əhəmiyyətə malik bu ümumdövlət əhəmiyyətli tədbirdə Prezident seçkilərində səsvermə hüququna malik 5 milyondan artıq seçicinin iştirakının, habelə çoxsaylı beynəlxalq müşahidəçilərin gəlişinin gözlənildiyini xatırladı. O, bu il aprelin 11-də səsvermə günü vətəndaşların öz iradəsini sərbəst və azad ifadə etməsi üçün vacib olan ictimai əsası və təhlükəsizliyin etibarlı qorunması məqsədilə müvafiq "Tədbirlər planı"nın təsdiqlənərək xüsusi nəzarətə götürüldüyünü, icrasının təmin olunması üçün zəruri tədbirlərin görüldüyünü diqqətə çatdırıb.

Seçkilərdə bütün səsvermə hüququ olanların şəxsiyyəti təsdiq edən sənədlərlə təmin edilməsi, son aylar nazirliyin Baş Pasport, Qeydiyyat və Miqrasiya İdarəsi tərəfindən vətəndaş məmnunluğunun təmini məqsədilə paytaxtda və bölgələrdə səyyar xidmətlərin keçirildiyini vurğulayan general-polkovnik R.Usubov belə tədbirlərin ictimaiyyət tərəfindən də razılıqla qarşılandığını, lakin bir sıra görüləsi işlərin olduğunu bildirib.

Gündəlikdəki birinci məsələ ilə bağlı Baş İctimai Təhlükəsizlik İdarəsinin rəisi, polis general-mayoru Oqtay Kərimov məruzə ilə çıxış edib. Qeyd olunub ki, seçkilərin gedişi, eləcə də qanun pozuntuları barədə daxil olmuş məlumatların yoxlanılaraq zəruri tədbirlərin görülməsi və nəticələrinin vaxtında məruzə olunması məqsədilə Nazirliyin aidiyyəti baş idarə və idarələrinin əməkdaşlarından ibarət xüsusi işçi qrupu, Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsində isə xüsusi operativ qrup yaradılıb.

Polisin bu mühüm mərhələdə hüquq və vəzifələrinə da-

ir Mərkəzi Seçki Komissiyası ilə birgə hazırlanmış 11.000 ədəd "Yaddaş kitabçası" şəxsi heyətə paylanıb.

Məruzəçi qeyd edib ki, Daxili İşlər Nazirliyinin bütün orqan və hissələri gücləndirilmiş iş rejimində xidmət aparacaq, dairə və məntəqə seçki komissiyalarının mühafizəsini təmin edəcək 12000-dən artıq polis əməkdaşı bütün zəruri xüsusi və digər vasitələrlə tam təchiz olunub, şəhər, rayon polis orqanlarının dislokasiya planlarındakı dəyişikliklər nəzərə alınmaqla ictimai yerlərdə, o

liss general-mayoru Nüsrət Şirinov vətəndaşların şəxsiyyət vəsiqələri ilə təmin edilməsi sahəsində görülən işlərin vəziyyəti barədə məruzə ilə çıxış edib. Baş idarə rəisi bildirib ki, şəxsiyyəti təsdiq edən sənədlərin verilməsi sahəsində vətəndaşlara xidmətin daha keyfiyyətli, rahat, yeni üslubda və müasir innovasiyalar tətbiq olunmaqla göstərilməsi ilə bağlı beynəlxalq təcrübə dərinədən öyrənilib, dövlət başçısının fərman, sərəncam və tapşırıqlarından, ölkə qanunvericiliyindən, irəli gələn vəzi-

sial innovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin "ASAN xidmət" mərkəzlərində fəaliyyət göstərən qeydiyyat və şəxsiyyət vəsiqəsi qruplarının işi də nəzarətdə saxlanılır. Təkcə ötən il müvafiq mərkəzlərdə ölkə vətəndaşlarına 646.242 şəxsiyyət vəsiqəsi verilib.

11 apreldə keçiriləcək seçkini müşahidə edəcək beynəlxalq müşahidəçilərin sayı isə artmaqda davam edir. Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞPA) Monitoring Komitəsinin

Bu gün prezidentliyə namizədlərin dəqiq sayı bəlli olacaq

İctimai əsası və təhlükəsizliyin etibarlı qorunması məqsədilə müvafiq "Tədbirlər planı" təsdiqlənərək xüsusi nəzarətə götürülüb

cümlədən küçələrdə hüquq qaydasının təmin edilməsinə cəlb olunan naryadın sayı artırılıb. Təbliğat-təşviqat kampaniyasının keçirildiyi yerlərdə və səsvermə günü seçki məntəqələrinin ətrafında hüquq qaydasına riayət olunmasının vəziyyəti "Təhlükəsiz şəhər" sisteminin müşahidə kameraları ilə fasiləsiz izlənəcək, bütün hüquqazidd hərəkətlərə dərhal reaksiya verilməklə yaxınlığındakı naryadlar hadisə yerinə yönəldiləcək. Bildirilib ki, seçki bülletenləri dairə və məntəqə seçki komissiyalarına daxil olduğu andan dairə və məntəqələr polis orqanları tərəfindən 24 saat müddətinə mühafizəyə götürüləcək.

Baş Pasport, Qeydiyyat və Miqrasiya İdarəsinin rəisi, po-

fələrin icrası daim diqqət mərkəzində saxlanılıb, yeni nəsil sənədlərin tətbiqinə dair Dövlət Proqramından irəli gələn tələblər ardıcılıqla yerinə yetirilib. Nəticə etibarilə qanunvericilik aktlarına elektron daşıyıcısı olan şəxsiyyət vəsiqələri ilə bağlı müddəalar əlavə edilib, həmin sənədin spesifikasiyası, təsviri və nümunəsi təsdiqlənib. Yeni vəsiqələrin çipində fərdi biometrik göstəricilər də daxil olmaqla 20-dən çox məlumatın yerləşdirilməsi nəzərdə tutulur. Bütövlükdə, ölkə Prezidentinin 2017-ci il 8 dekabr tarixli fərmalarına uyğun olaraq, biometrik şəxsiyyət vəsiqələrinin tətbiqinə dair DİN-in qarşısında qoyulmuş bütün vəzifələr yerinə yetirilib.

Məruzəçi qeyd edib ki, Vətəndaşlara Xidmət və So-

meruzəçiləri bu ilin aprelinde Azərbaycana səfər edəcəklər. Sechki-2018.az-ın xəbərinə görə, bu barədə AŞPA Monitoring Komitəsinin məruzəçisi Sezar Florin Preda məlumat verib. Onun sözlərinə görə, hər iki məruzəçi aprelin 10-da AŞPA müşahidə missiyasının tərkibində Azərbaycanda keçiriləcək Prezident seçkilərinin müşahidə etmək üçün Bakıya gələcəklər. Xatırladaq ki, martın 15-də Parisdə AŞPA Bürosu Azərbaycanda keçiriləcək Prezident seçkilərini müşahidə etmək üçün missiyanın tərkibini təsdiqləyib. 33 nəfərlik missiya yurumiyalı parlamentar Viorel Riçard Badea rəhbərlik edəcək.

□ Etibar SEYİDAĞA,
"Yeni Müsavat"

“İnklüziv cəmiyyətlərin qurulması üçün fərqliliklərin aradan qaldırılması” mövzusunda VI Qlobal Bakı Forumu martın 16-da öz işini davam etdirdi. Bakıda Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin dəstəyi və Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin (NGBM) təşkilatçılığı ilə keçirilən, dünyanın onlarla ölkəsindən 500-dən artıq qonağın qatıldığı mötəbər tədbirin ikinci günündə “Regional təhlükəsizlik, regional sülh: Orta Şərqi” adlı panel müzakirələri aparıldı.

“Fələstin problemi digər bütün problemlərin kökündə dayanır. Bu problemin həlli digər problemlərin də həllinə gətirib çıxara bilər. Bu, ədalətsizlik problemidir”.

“Yeni Müsavat”ın VI Qlobal Bakı Forumunda iştirak edən əməkdaşı xəbər verir ki, bunu Livanın sabiq baş naziri (2005-2009) Fuad Siniora panel müzakirələrində dedi. Nəticə aradan keçirdikdən sonra İranda baş verənlərdə neqativ rol oynamasından bəhs etdi: “Mən demək istəmirəm ki, bir sıra ərəb liderləri ədalətsiz rol oynayır, baxmayaraq ki, onların da günahı var. Biz bu gün İranda müdaxiləsini görürük. Bu, davam edir. Regionda olan bir ölkə öz müdaxiləsi ilə strateji balans pozmağa çalışır. Bu gün İranda rəhbərliyi hesab edir ki, dünyanın istənilən ölkəsinin daxili işlərinə qarışa bilər. İranda rəhbərliyi “İraq, Suriya və Yəmənə aparıcı rol oynamalıdır” deyir. Bu isə regionda qeyri-sabitlik mənbəyidir”.

Müzakirələrdə çıxış edən Rusiyanın sabiq dövlət katibi Gennadiy Burbulis 1991-ci ildə SSRİ-nin dağılmasına görə təəssüfünü ifadə etsə də, imperiyanın bərpasını mümkünsüz saydı: “İndi ən böyük imperiya google və facebook-dur”.

Burbulis münaqişələrdən də bəhs etdi: “Elə bir tarixi münaqişə, problem yoxdur ki, onu həll etmək mümkün olmasın. Biz hesab edirik ki, nəsillər, dinlər, mədəniyyətlər arasında inamın yaradılması üçün hərtərəfli iş görmək lazımdır. Bu işlərin hamısını üzmid itirmədən mütəmadi etmək lazımdır”.

Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov Forumdakı çıxışında BMT-də islahatlar aparmağa çağırdı: “20 il bundan əvvəl sosial şəbəkələr yox idi, indi biz sosial şəbəkələri fenomen adlandırırıq. Sosial şəbəkələrdə saxta məlumatlar yaymaq yeni situasiya formalaşıdır bilirlər”-deyən nazir region ölkələrində baş verən müharibə və münaqişələrdən danışarkən Qarabağdakı hadisələrə də diqqət çəkdi. E. Məmmədov “biz nə etməliyik?” sualına cavab olaraq yeni Yalta görüşünün keçirilməsini də təklif etdi: “Azərbaycan özünü geniş Şərqi bir hissəsi kimi görür və burada baş verən hadisələr bütün dünyaya təsir edir”.

Nazir dedi ki, xüsusilə Sovet İttifaqının dağılmasından sonra dünyada mühüm dəyişikliklər baş verir: “Bu dəyişikliklər hansı formada bizə də təsir etdi, ölkəmizin bir hissəsi işğal olundu, 1 milyondan çox qaçqınımız, köçkünümüz yarandı, xalqımız etnik təmizləməyə məruz qaldı. Bu münaqişənin həlli başqa mövzudur. Bunun həll yolları var. Biz yeni dünyanın quruluşunun zəminlərini yaratmalıyıq.

Bakı Forumunda İran, Çin müzakirələri - dünya güclərinə ilginə çağırışlar

VI Qlobal Bakı Forumunda çıxış edərkən ürəyində problemlər yaranan Türkiyədən olan deputat Əkmələddin Ehsanoğlunun müalicəsini prezident nəzarətə götürdü

BMT islahatlarına məruz qalmalıdır. Əgər biz gələcəyin inkişafını proqnozlaşdırdığımız kimi görmək istəyiriksə, buna uyğun fəaliyyət göstərməliyik. Mən inanıram ki, BMT-nin bütün üzv dövlətləri əgər gələcəyin inkişafını proqnozlaşdırma bilən kimi görmək istəyiriksə, problemlərin həlli istiqamətində addımlar atmalıyıq”.

Bosniya və Herseqovinanın keçmiş baş naziri Zlatko Laqumciyanın moderatorluğu ilə keçirilən “Balkan regionun indiki və gələcək vəziyyəti: regional təhlükəsizliyin təməli və ya yeni geosiyasi şahmat lövhəsi?” adlı panel müzakirələrində Balkan regionunda təhlükəsizlik və iqtisadi inkişafı bağlı danışıldı. Moldova prezidenti İqor Dodon bildirdi ki, hegemon dövlətlər arasında uzlaşma mümkün olmadığı, bundan daha çox kiçik dövlətlər əziyyət çəkir: “Balkan ölkələri buna bariz nümunədir. Bu regionda təhlükəsizliyin təmin olunmasında Avropa İttifaqının rolu təqdirəlayiqdir. Düşünürəm ki, münaqişələrin həlli ərazi bütövlüyü, suverenlik prinsipləri əsasında olmalıdır”.

Albaniya prezidenti İllir Meta dedi ki, onun ölkəsi regionun kiçik dövlətidir: “Yuqoslaviyada baş verənlərə görə Albaniyada qeyri-sabit vəziyyət hökm sürürdü. Düşünürəm ki, vətəndaşlarımızın rifahını artırmaq, regionda daimi sülhün təmin olunması baxımından Avropa İttifaqına üzvlük yeganə çıxış yoludur”.

Albaniyanın keçmiş prezidenti Buyar Nişaninin sözlərinə görə, regiondakı dövlətlərin gələcəyi daha təhlükəsiz olacaq: “Lakin keçmişin qoyduğu pis miras təhlükə olaraq qalmaqdadır. Biz bunları birlikdə aradan qaldırmalıyıq”.

Xorvatiyanın keçmiş prezidenti İvo Yosipoviç qeyd etdi ki,

NATO-ya üzv olmaq bir vaxtlar çox vacib amil idi: “Bu, rəsmi tələb olmasa da, NATO-ya üzvlük həm də Avropa İttifaqına üzvlüyü şərtləndirirdi. Balkan regionundakı bütün ölkələr iqtisadi cəhətdən inkişaf etməyiblər. Demokratik standartlar aşağıdır, korrupsiya halları, ifrat milliyətçilik mövcuddur ki, bu da region dövlətlərinin Avropa İttifaqına üzvlüyü qarşısında duran əsas maneələrdir”.

Regiondakı dövlətlərin bir-birləri ilə sərhəd problemlərinin olduğunu diqqətə çatdıran İ. Yosipoviç Balkan ölkələrində güclü milliyətçiliyin hakim olduğunu vurğuladı: “Bu isə bizim inkişafımız üçün mənfi haldir”.

Bolqarıstan və Xorvatiyanın hazırda təhlükəli sınaqlardan keçirdiyini söyləyən Bolqarıstanın keçmiş prezidenti Peter Stoyanov bildirdi ki, sabitlik olmadığı təqdirdə Balkan dövlətlərinin Avropa İttifaqına inteqrasiyası çətin olacaq. Keçmiş prezident qeyd etdi ki, 2025-ci ilə kimi bütün Balkan ölkələrinin Avropa İttifaqına üzv olmaq şansları var.

Qeyd edək ki, VI Qlobal Bakı Forumunda iştirak edən İslam Əməkdaşlığı Təşkilatının Baş katibi, Türkiyədən olan deputat Əkmələddin Ehsanoğlu qəfil

məlumat alıb. Ölkə rəhbərinin müvafiq göstərişlərindən sonra Baş katib Mərkəzi Klinik Xəstəxanaya yerləşdirilib və operativ müayinələrdən sonra tıxanmış damar açılıb, stend qoyulub. Odu ki, türkiyəli deputatın durumunun daha da kritikləşməsinin qarşısı alınıb.

Musavat.com-a o da bəlli olub ki, deputatın həyat yoldaşı da onunla birlikdə Bakıda olub. Həyat yoldaşı dövlətimizin başçısının həssas yanaşmasına və həkimlərin peşəkəralığına görə Forumun təşkilatçılığına minnətdarlıq edib. Deputatın həyat yoldaşı Azərbaycan səhiyyəsinə yüksək etimadını da ifadə edib.

“Çinin xarici siyasətini necə başa düşmək olar” adlı panel panel ABŞ-ın Paulson İnstitutunun vitse-sədri, ABŞ dövlət katibinin Cənubi Asiya və Mərkəzi Asiya regionları üzrə köməkçilərinin keçmiş müavini Evan Faygenbaumun moderatorluğu ilə baş tutub. (APA) O bildirdi ki, qlobal iqtisadi qüvvə kimi Çin güc balansına geniş şəkildə təsir edir.

Makedoniya prezidenti Gergo İvanov deyib ki, XXI əsrin əsas mövzuları Çinə aid olacaq: “Bununla bağlı əks arqumentlər də var. Məşhur mütəxəssislərdən biri haqlı olaraq deyir ki, Çin bir ölkədən daha çox qitəyə bənzəyir. Bu da Çinin iqtisadi uğurlarının məğzini təşkil edir. Çinin qarşısında bir neçə maneə var. Bunlardan biri Çinin yerləşdiyi coğrafi ərazi-dir. Digər tərəfdən, Çinin iqtisadiyyatı böyük miqyasda dəniz yollarından asılıdır. Bu yollar isə ABŞ silahlı qüvvələrinin nəzarətindədir”.

Çinin Avropa ilə bağlı təşəbbüslərini təqdir edən Makedoniya prezidentinin sözlərinə görə, Çin artıq ABŞ-ı elmi müstəvidə üstələyib: “Çinin patentlərinin

sayı ABŞ-da qeydə alınan patentlərin sayından çoxdur. Eyni zamanda, Çin 2022-ci ilə qədər 166 peyk vasitəsilə şəbəkə yaratmaq niyyətindədir. Bundan başqa, 100 mindən çox çinli tələbə dünya universitetlərində təhsil alır. Bu tələbələr Çinə qayıdıqdan sonra öyrəndiklərini Çinin inkişafına yönəldirlər. Əlbəttə, bütün bunlar Çinin qlobal iqtisadi gücə çevrilməsinə xidmət edir”.

Serbiyanın sabiq prezidenti Boris Tadiç bildirdi ki, ABŞ Çinin strateji tərəfdaşdır.

Çinin öz silahlı qüvvələrinə böyük vəsait ayırdığını söyləyən sabiq prezidentin sözlərinə görə, Çinin Asiyada əsas rəqibi Yaponiyadır.

Xarici Əlaqələr üzrə Çin Xalqlar İnstitutunun Avropa məsələləri üzrə vitse-prezidenti Li-an Cienquan qeyd etdi ki, Çin üçün başqa ölkələrlə mövcud münasibətlər çox önəmlidir: “Digər tərəfdən, Çin öz prinsiplərini əsas götürərək praktikada tətbiq edəcək. Çin ilk olaraq, sülh şəraitində yaşamaq prinsipini rəhbər tutur. Bununla da, Çin öz qonşuları ilə əlaqələri daha da genişləndirmək niyyətindədir. Bütün dinlərin və sivilizasiyaların bərabər tutulması da Çin üçün prioritetdir. Biz insanların seçimlərinə hörmətə yanaşmalıyıq. Onu da xüsusilə vurğulayım ki, Çin öz ideologiyasını xarici ölkələrə ixrac etmir və başqa dövlətlərin daxili işlərinə qarışmır”.

Qərb demokratiyasının Çinə ixracını mümkün hesab etməyən Macarıstanın keçmiş baş naziri Peter Medeşi Çinin öz yolu ilə hərəkət etdiyini, bu yolun ənənələrə adekvat olduğunu vurğulayıb: “Çin dünyada ikinci güc kimi yer tutmaqdadır. Çində dəyişikliklər çox aramla baş verir. Bu gün Çinin çox güclü rəhbəri var və onun gələcəyə baxışı aydındır. Çin növbəti illər ərzində daha fəal olacaq. Çox güman ki, Çin suverenliyini mühafizə edib saxlayacaq, eyni zamanda çox sərt xarici siyasət yürüdəcək. Onu da unutmamaq lazımdır ki, Çinin hərbi xərcləri gündən-günə artır”.

Nepalin sabiq baş naziri Madhav Kumar Çini ölkəsinin uğurlu tərəfdaşı adlandırdı.

Panel müzakirələrlə başa çatıb.

Forum bu gün öz işini davam etdirəcək.

□ **Elsad PASASOY,**
“Yeni Müsavat”

Cahagir Hacıyev Azərbaycan Beynəlxalq Bankına (ABB) rəhbərlik etdiyi dövrdə bankın 60 milyon manat krediti hesabına ərsəyə gətirilən "Fındıq yetişdirilməsi və emalı əmlak kompleksi" hərəracı çıxarılaçaq. Aprelin 9-da keçirilməsi planlaşdırılan hərəracda kompleksin ilkin qiyməti 37 milyon 744 min manat müəyyən olunub. Əmlak kompleksinin tərkib hissəsi olan torpaq sahələrinin dəyəri - 10 milyon 536 min 603 manat, binalar, tikililər və tamamlanmamış tikilinin dəyəri 18 milyon 950 min 826 manat, nəqliyyat vasitələri, texnika və avadanlıqlar, digər aktivlər isə 8 milyon 256 571 manatdır.

Kompleks ilk dəfə öten il "Bakı Fındıq Emalı" müəssisəsi adı altında hərəracı çıxarıb. Müəssisənin Azərbaycan Beynəlxalq Bankına kredit borcu olub. Bu borca görə də müəssisəni bankın toksit aktivlərini idarə edən "Azərkredit" hərəracı çıxarıb. Həmin vaxt hərəracı çıxarılan "Bakı Fındıq Emalı" müəssisəsinin ilkin satış qiyməti fərqli olmayıb - 37 milyon 744 min manat müəyyən edilib.

Qeyd etdiyimiz kimi, müəssisə ABB-dən ümumilikdə 60 milyon manat kredit götürüb. Məlumatla görə, müəssisənin Xaçmaz, Qusar, Oğuz, Qax, Zaqatala və Balakəndə 1681 hektar torpaq sahəsi, bölgələrdə 7 fındıq emalı sexi var. Cəmiyyətin ümumi istehsal gücü: minimum 5 min ton qabıqlı fındıq xammalını emal edərkən ondan 1800-2000 ton fındıq ləpəsi və digər fındıq məhsulları (hazır məhsul çıxışı 36-40% civarında mövsümdən asılı olaraq dəyişə bilər) əldə oluna bilər. İstehsal olunmuş məhsullar yerli və xarici (Rusiya, Ukrayna, İtaliya, Almaniya) bazarlarda satılıb. İlk açıq hərərac 15 avqust 2017-ci ildə keçirilib. "Bakı Fındıq Emalı" müəssisəsi ("Bak-Fem" MMC) 1996-cı ildən fəaliyyət göstərən və Azərbaycanda fındıq emalı ilə məşğul olan ən iri müəssisələrdən biridir. Sonradan keçirilən hərəracda adı açıqlanmayan

Cahagir Hacıyevin 37 milyonluq əmlakı satışa çıxarılır - təfərrüat

Dövlətə külli miqdarda ziyan vuran həbsdəki bankirin "Bakı Fındıq Emalı" müəssisəsi hərəracı yoluyla satılır

şirkət müəssisəni ilkin hərərac qiymətinə - 37 milyon 744 min manata almağa boyun olsa da, sonradan "Aqrarkredit" in şərtlərinin ağırlığı qarşısında geri çəkilməli olub.

Yada salaq ki, "Aqrarkredit" bank olmayan kredit təşkilatına 2015-ci ilin iyulundan bəri ABB-nin problemli aktivlərinin idarə olunması tapşırılıb. Bankın təxminən 10 milyard manat dəyərində aktivləri "Aqrarkredit"ə ötürüb. "Aqrarkredit" istiqraz buraxıb və onu illik 3 faiz dərəcəsi ilə Mərkəzi Banka satıb. İstiqrazların satışından gələn pul ABB-yə ödənilib. Qaydalara görə, problemli aktivlərin satışından əldə olunan vəsait istiqrazlar üzrə hesablanmış faizlərin ödənilməsinə və istiqrazların geri alınmasına sərf olunmalıdır. "Aqrarkredit" QSC fəaliyyətə başlayandan bu günə qədər maliyyə hesabatlarını açıqlamadığından, ABB-nin problemli kreditlərinin

idmətinin hələ 2015-ci ildə zərərli olduğunu bəyan etmişdi. O, "Yeni Müsavat"a açıqlamasında demişdi. Sitat: "Aqrarkredit" rəhbərliyi qeyri-peşəkar, yalnız öz mənafəatlərini güdən şəxslərdir. Rəhbəri Məmməd Musayev "Şapka Mamed" kimi tanınır. Beləsi problemli kreditləri necə qaytaracaq? Reallıqda bu gün M.Musayev və fəvqəladə səlahiyyətlər verilib. Məhkəmələr onun bir sözünü iki etmir, tapşırıq var ki, hamı ona kömək etsin və o, kreditləri qaytarın. Qaytarınmı? Məlumat yoxdur! "Şapka Mamed" ictimaiyyət qarşısına indiyədək çıxıb məlumat verməmişdir ki, nə işlə məşğuldur və nə edə bilib. Reallıqda isə Beynəlxalq Bankın kreditlərinin qaytarılması adı ilə həmin banka borcu olanların əmlakını əlinə keçirir. Ortada olan yalnız budur. Bundan başqa, həmin 10 milyard vəsaitdən başqa Neft Fondu da ABB-yə 1 milyard dollar depozit qoyub. İndi isə dövlət ABB-nin xarici borclarını və başa düşdüyüm qədər Neft Fonduna olan borcunu da öz üzərinə götürür. Bir sözlə, ABB tam təmizlənilib özəlləşdiriləcək. Ümumən düzgün istiqamətdir, başqa yol yoxdur, əks halda bank bağlanmalıdır. Bağlansa, yenə də yük dövlətin üzərində olacaq".

Bu müəssisələri ləğv etmə prosedurları onların fəaliyyət göstərəcəyi ölkələrin müvafiq qanunvericilik normaları çərçivəsində həyata keçiriləcək. Müştərilər qarşısında öhdəliklər yerinə yetiriləcək.

Bankın digər törəmə müəssisələri, o cümlədən "Azərıkard" prosessinq mərkəzi və "Beynəlxalq Lizinq" Şirkəti isə fəaliyyətini davam etdirməkdədir. Qeyd edək ki, "Aqrarkredit" QSC səhmdar kredit təşkilatının "Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" ASC-dəki payı dövlətə ötürülüb. Beləliklə, dövlətin bankın səhmlərindəki payı 96,5 faizə yüksəlib.

Xatırladaq ki, martın 14-də ABB-nin səhmdarlarının növbəti ümumi yığıncağı keçirilib. Bankın idarə edilməsində bəzi dəyişikliklərlə bağlı iclasda bir sıra qərarlar qəbul olunub, Müşahidə Şurasının tərkibi yenidən formalaşdırılıb. Belə ki, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Fondunun İcraçı direktoru Şahmar Mövsümov bankın Müşahidə Şurasının sədri, maliyyə

zararlarının müavini Emin Hüseynov, iqtisadiyyat nazirinin müavini Sahil Babayev və bankın İdarə Heyətinin sədri Xəlil Əhədov Müşahidə Şurasının yeni üzvləri təyin olunub. Bankın İdarə Heyətinin sədri vəzifəsinin müvəqqəti icrası isə bankın İdarə Heyəti sədrinin 1-ci müavini Abbas İbrahimova həvalə edilib. Səhmdarların ümumi yığıncağında Azərbaycan Beynəlxalq Bankının kənar auditor tərəfindən aparılmış müvafiq audit hesabatı da təsdiqlənib. Həmin iclasda bankın bir sıra törəmə təşkilatlarının bağlanması barədə qərar qəbul olunub.

Əli Kərimlinin sağ əli Vidadi İsgəndərini qınadı, yerdən yerə vurdu - FOTOFAKT

"Hüquq müdafiəçisi"nin telefonlarına cavab verməyən AXCP sədri indi onu niyə müdafiə edir?

Fransaya sığınan hüquq müdafiəçisi, sabiq məhbus Vidadi İsgəndərli son günlərdə sosial şəbəkələr və mətbuatın gündəmindən düşmüşdür. Atasının qəbrinin təhqir olunması mübahəməndən sonra bu şəxs tamamilə əndazədən çıxıb. Demək olar hər gün facebookda canlı yayıma çıxan V.İsgəndərli təhqirlər yağdırır, hədəf seçdiyi şəxslərin, xüsusilə isə ölkə rəhbərliyinin ailələrinə belə dil uzatmaqdan çəkinmir.

Sabiq məhbusun əsas hədəf-fəndəkiler təkcə hakimiyyətin yuxarı pillələrində təmsil olunan şəxslər deyil, iqtidara müxalif olan bəzi tanınmış siyasətçilər də V.İsgəndərlinin sözlüyə məhsulunu hədəfinə çevrilə bilər. Burada əsas diqqətəçəkən amil odur ki, ölkənin müxalif düşürgəsində yer alan əksər siyasi qurumların rəhbərləri, funksionerləri hüquq müdafiəçisini sət şəkildə qınayıb, başqalarının ailələrini dilə gətirməyin insanlığa sığmadığını bildirsələr də, yalnız bir siyasi düşürgə yaxasını kənara çəkib, hətta V.İsgəndərliyə dəstək belə verir. Bu siyasi qurum Əli Kərimlinin rəhbərlik etdiyi AXCP və əsasən, bu partiyadan ibarət olan Milli Şura'dır. Əslində, burada təəccüblü bir şey də yoxdur. Çünki Azərbaycan siyasətində belə də yeganə siyasətçi Ə.Kərimlidir ki, müxalif oldu-

martın 14-də paylaşıdığı statusda keçmiş məhbusun Ə.Kərimlinin onun telefon zəngini götürmədiyi üçün onun əleyhinə çıxış etdiyini xatırladıb və ona yazdığı cavabın screenini paylaşmışdır.

N.Ədilovun statusunu təqdim edirik: "Mənim təşkilatımı ...(burda ağır söyüş var) Qüdrət Həsənzadəyə 2 il maliyyələşdirib ki, Milli Şuraya, Əli Kərimliyə qarşı fəaliyyət göstərim" (V.İsgəndərlinin açıqlamasından)

5 il əvvəl elə bu gün Natiq müəllim peyğəmbərcəsinə bu günləri görüb yazırdı. Screeni oxuyaq.

Bunu sadəcə facebook xatırladı deyər paylaşım, həm də deyirəm ki, ey pulu çox dərrəkəsi olmayan hakimiyyətdəkilər! İbrət alın, ibrət alın. Bu qədər imkanınız varkən hər gün rəzil duruma düşürsünüz, bir düşünün indiki səlahiyyətləriniz əldən gəndə, kürsünüz itirəndə nə hallarla üzleşəcəksiniz.

P.S. Vidadi İsgəndərlinin yürüdüüyü xətt nə olur olsun, onun ailə üzvlərinə və mərhum atasının

məzanna qarşı törədilən vandallizmi bu gün də lənətləyirik, lənətləməliyik. Hakimiyyət bu cinayətin obyektiv araşdırmasını aparmayınca həmin onlardan şübhələnməyə haqqı var".

N.Ədilovun beş il öncəki statusunda bu sözlər yer alıb: "Vidadi İsgəndərlinin aşxamkı açıqlamalarından dərhal hiss etdim ki, Vidadi bəy öz yalanları ilə xalqı çaşdırmağa çalışır. Əli bəyi tanıyanlar bilir ki, o belə sözlər danışan adam deyil. Çalışır ki, heç kəmin xətrinə dəyməsin. Vidadi bəy arxayındır ki, Əli bəy ona cavab verməz, o səviyyəyə düşməz. Ona görə də, yalanın, şərin biri beş qəpik ağzına və ağına gələni danışır. Əli bəy Vidadi bəyə bütün həbsdə olduğu müddətdə dəstək verən, həbsdən çıxandan gedib evində onunla görüşən adamdır. Hansı məntiqlə onunla telefonla danışmaq istəmişəm? İndiyə qədər heç kəmə demədiyi sözləri Vidadi bəyə desin? Bəs o zaman nə olub?"

Siyasi tərəfini bilmirəm. Onu zaman keçdikcə biləcəyik. (Al-

lah eləsin ki, Vidadi bəyin etdikləri sadəcə avantürüst hərəkət olsun, altından daha ciddi mətləblər çıxmasın. Amma mübahisə üçün formal bəhanənin nə olacağı barədə mənim bir versiyam var. Xeyli adam bilir, bilməyənlər də bilsin. Şəxsən mənim Əli bəyədə bəyəndiyim bir cəhət var. Heç kimə erköyünlük etməyə imkan vermir. Özü haqqında çox yüksək fikrə düşmüş özündən razı yekəxanalar da, sadəcə insanalara da eyni münasibət göstərir. Heç kimi boynuna çıxarmır. Təəssüf ki, bizim cəmiyyətdə bir az əziyyət çəkəndən sonra həmin ona borclu olduğunu düşünmək, özünə imtiyazlar tələb etmək tendensiyası var. Mən də keçmiş siyasi məhbus olmuşam. Nə zamansa buna görə lovgalıq etmişəm? Heç çoxları mənim məhbus həyatı yaşadığını bilmir. Kimsə fikirleşir ki, məhbus həyatı ona ömürlük şən-şöhret verəcək və o da istədiyi şəri, böhtanı danışacaq,

səhv edir. Təkcə onu xatırlayaq ki, Hafiz Hacıyev və Fərc Quliyev də uzun illər siyasi məhbus həyatı yaşayıblar. İndiki durumlara baxın. Əli bəy isə, belə haqsızlıqlarla çox üzleşib. Yel qayadan nə aparacaq?"

Göründüyü kimi, bu iki şəxs arasında münasibətlər o qədər gərgin olub ki, AXCP sədri V.İsgəndərlinin telefon zəngini belə dəfələrlə götürməyib. Hətta hüquq müdafiəçisinin dili ilə desək, ona ağır cavab verir. İndi isə qısa müddətdə aradakı buzlar əriyib, çünki V.İsgəndərli təhlükəsizliyinə əmin olduğundan Fransadan Azərbaycan hakimiyyətinə, onun rəhbərliyində təmsil olunanları insanlıqdan kənar ifadələrlə təhqir edir, insana ən ağır gələnlər isə odur ki, təhqir etdiyi şəxslərin ailə üzvlərini də bu oyununa alət edir. Ə.Kərimli kimi siyasətçilər isə buna dəstək verir...

Q CAVANŞİR ABBASLI, "Yeni Müsavat"

Ərəstun Oruclu

21 -ci yüzilliyin 18-ci ilinin təzəcə başlamasına baxmayaraq, global siyasətin bu qısa zaman kəsiyində ikinci dəfədir gərgin mərhələyə keçməsi bu gün artıq reallığa çevrilməkdədir. 2001-ci ilin məlum 11 sentyabr terroru və onun ardınca baş verənlər artıq o zaman dünyanı xeyli dəyişdi, amma belə görünür ki, uzun müddət bir tərəfdən antisovetizmə, digər tərəfdən isə antiAmerikanizmə köklənmiş ikiqütblü dünyaya Buş administrasiyasının global terrora qarşı mübarizə doktrinası yetərincə motivasiya verə bilmədi.

Əslində bu, heç mümkün də deyildi, çünki 40 ildən artıq qarşı-qarşıya durmuş nüvə supergüclərinin (SSRİ və ABŞ) sərt, bəzən isə təhlükəli rəqabəti şəraitində formalaşmış motivasiyanı cahil başkəmənlərə qarşı birləşməklə əvəzləmək nə "soyuq müharibənin" verdiyi stimulu, nə də əvvəlki bipolyarlıq (ikiqütblü) effektini verə bilməzdi. Görünür, elə bu səbəbdən də növbəti global qarşılıqlıma ehtiyac yaranırdı və bu ehtiyacın reallaşdırılmasının təməli artıq 2008-ci ildə qoyulmağa başladı. 2001-ci ilin 11 sentyabr terrorundan cəmi 7 il sonra. Daha dəqiq desək, 2008-ci ilin avqustundakı separatçı Cənubi Osetiyadan başlayan Rusiya-Gürcüstan münaqişəsi növbəti qarşılıqlı mərhələsinin "ilk qaranquşu" sayıla bilər. Ardınca Ukraynadakı "Avromaydan inqilabı" və bunun nəticəsi olaraq Rusiyanın bu ölkəyə kobud hərbi müdaxilə edərək onun bir hissəsi olan Kırımı ilhaq etməsi və Şərqi Ukraynada separatçı rejimlər yaratması yeni global münaqişəni tam yetkin mərhələyə çatdırdı. Vəziyyət elə bir həddə çatdı ki, hətta Rusiyaya loyallıq siyasət yürüdüən Obama administrasiyası bu ölkəyə qarşı sərt iqtisadi və digər sanksiyalar rejiminə keçməyə məcbur oldu. Bu, artıq postsovet dünyanın yeni geosiyasi mənzərəsi idi. Digər tərəfdən, dünyanı xaosa sürükləyən "ərəb baharı" və onun yaratdığı fəsadlar həmin yeni dünyanı düzənləyən əsas cizgilərdən birinə çevrildi. Ardınca ABŞ-da keçirilən prezident seçkiləri və demokratların bütün spektr üzrə məğlubiyyəti bu mənzərəni tamamlamağa münbit zəmin yaradırdı.

Donald Trampın ABŞ prezidenti seçilməsinə Rusiya siyasəti dairələrinin emosional reaksiyasından belə görünürdü ki, Moskvada global siyasətin hansı istiqamətə getdiyini ya anlamırdılar, ya da bilərəkdən belə bir görüntü yaradırdılar. Fikrimcə, hər iki ehtimal eyni dərəcədə istisna olunmur. Amma gözlənilən

qütbləşməsi ölkənin həm daxili, həm də xarici siyasətinə heç bir neqativ təsir göstərməyib. Bu azmış kimi, Rusiyanın ABŞ seçkilərinə müdaxiləsi ilə bağlı aparılan təhqiqat Konqresin hər iki palatasında çoxluq təşkil edən respublikaçıları Rusiyaya münasibətdə daha sərt olmağa məcbur edib.

Bugünkü ABŞ siyasəti mühitində Rusiyaya loyallıq heç də yaxşı reputasiya sayılmır. Görünür, elə bu səbəbdən də Rusiyaya loyallığını gizlətməyən Donald Tramp həm Suriyada Bəşər Əsədin hərbi aviabazasına raket zərbələri endirməkdə, həm də Ukraynaya "öldürücü silahların" verilməsində dünənə qədər tənqid etdiyi Barak Obamadan daha qətiyyətli addımlar atmalı oldu.

Robert Mullerin araşdırmalarının da dərinləşdiyini nəzərə alsaq, deməli, bu ehtimal daha da güclənir. Donald Trampın xarici siyasətində sərt xətt əsasən Şimali Koreyaya və İrana qarşı yönəlib. Amma son günlər Şimali Koreyanın sülh danışıqları istiqamətində atdığı (və ya imitasiya etdiyi) çevik addımlar ABŞ xarici siyasətini fakt qarşısında qoydu və bununla da sərt siyasət vektorunda yalnız İran qaldı ki, burda da Donald Trampın İsrailin baş naziri Benyamin Netanyahu ilə görüşü tam üst-üstə düşür. Birincinin başı üzərində Robert Muller təhqiqatı, digərinin isə İsrail polisinin korrupsiya araşdırmaları və üstəlik də ABŞ-ın İraqdakı və Suriyadakı kürdlərlə bağlı yürüdüüyü siyasətin uğursuzluğu

gər tərəfdən də Rusiya-İran-Türkiyə üçbucağında olan Azərbaycanın ən azı elə bu səbəbdən ABŞ-İsrail cütlüyü ilə əməkdaşlığı qeyri-real görünür. Görünür, elə bu səbəbdən də Vaşinqtonda Qarabağ separatçıların liderini görmək istədilər. Başqa sözlərlə, ABŞ-ın bəzi dairələri Azərbaycana təzyiqli məqsədlə ölkənin işğal olunmuş əraziləri və işğalçı kimi amillərdən Bakıya təzyiqli vasitəsi kimi istifadə etməyi planlaşdırır. Bütün bunlar da iki ölkə arasında strateji əməkdaşlıq haqda söhbətlərin fonunda baş verir. Düşünürəm ki, Azərbaycan bu istiqamətdə siyasəti konkret və ardıcıl olmalıdır. Əvvəla, rəsmi Bakı Vaşinqtona belə bir baza üzərində qurulması nəzərdə tutulan

təkcə Azərbaycanın milli maraqlarına deyil, həm də beynəlxalq hüquqa zidd olan təşəbbüsündən kəskin şəkildə məsafələşməli, onu qətiyyətlə pisləməlidir. Azərbaycan tərəf də özünün ABŞ siyasətinə ciddi korrektələr edərək, bu siyasəti bütün müstəvilərdə və çoxşaxəli aparmalı, onu heç bir halda yetərincə şübhəli reputasiyası olan hansısa lobbichilərin öhdəsinə buraxmamalıdır. Bundan başqa, bu günlərdə hüquq müdafiəçisi Novella Cəfəroğlunun təklif etdiyi bir məqam diqqətdən kənar qalmamalıdır. Novella xanım ABŞ-ın Azərbaycandan çıxarılmış demokratik institutların Azərbaycanı qayıtmasına şərait yaradılmasının vacibliyini qeyd edir. Ümid etmək istərdim ki, hüquq müdafiəçisinin

"Ağ Ev qara yola düşür"

Ərəstun Oruclu ABŞ-ın xarici siyasətindəki yeni çalarlardan yazır; "ABŞ prezidentinin atdığı son addımlar ciddi signal kimi qəbul olunmalı və ... detallı öyrənilməlidir"

əksinə olaraq, məhz Tramp administrasiyasının bir ildən bir qədər artıq müddətdə həm Ukrayna, həm də Suriya istiqamətində Rusiyaya qarşı atdığı sərt addımlara ABŞ demokratları yalnız həsəd apara bilərlər. Bu da gözlənilən idi, çünki respublikaçıların xarici siyasəti, o cümlədən də Rusiyaya yönəlmiş siyasəti daim demokratlardan daha sərt olub. Avtoritar ölkələrdə ABŞ siyasətinin incəliklərini anlamağa çətinlik yaradan məqamlardan biri də bu siyasətin institusional və çoxşaxəli olduğunu anlamaq bilməməkdir.

Belə görünür ki, Moskvada Konqreslə Dövlət Dumasının prinsipial fərqi və ya beynəlxalq mərkəzlərinin ABŞ siyasətinə təsirinin miqyasını anlamaqda hələ də çətinlik çəkir. Görünür, elə bu səbəbdən də Tramp administrasiyasının bir çox təmsilçilərinin Rusiyaya loyallığına hesablanmış arxayınlıq qısa zamanda məyusluqla əvəzləndi. Bu gün Robert Mullerin xüsusi təhqiqat qrupunun irəli sürdüyü təqdimat və ittihamlar əsasında bir çox Rusiyaya loyallıq Ağ Ev rəsmilərinin karyerasına son qoyulub, hətta prezidentin kürekəni Cared Kuşnerin milli təhlükəsizlik nöqtəy-nəzərindən etibarlılıq dərəcəsi "tam məxfi"dən "məxfi" səviyyəyə endirilib və bu da hələ son deyil. Amma nə Vaşinqton mətbəxində baş verən permanent dəyişikliklər, nə də ABŞ siyasəti dairələrinin kəskin

Bu, ABŞ siyasətinin reallığıdır və gördüyümüz kimi, qeyri-ordinar Tramp da həmin reallıqla hesablaşmağa məcburdur.

Amma həm Tramp administrasiyasında baş verən son dəyişikliklər, həm də yeni ABŞ administrasiyasının xarici siyasət vektorunun tez-tez dəyişməsi ciddi narahatlıq doğurmalıdır. Ən azı ona görə ki, superdövlətin xarici siyasətinin stabil olmaması ən ağır fəsadlara səbəb ola bilər. Həm də təkcə ABŞ-ın özü üçün yox. Bu kontekstdə ABŞ prezidentinin atdığı son addımlar ciddi signal kimi qəbul olunmalı və həm bu addımlar, həm də onların atılmasına sövq edən səbəblər detallı öyrənilməlidir. Son addımlar isə bunlardır: dövlət katibi Reks Tillerson gözlənilmədən istefaya göndərilir və Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsinin (MKİ) direktoru Mayk Pompeo yeni dövlət katibi təyin olunur. Onun müavini Cina Haspel MKİ-nin yeni direktoru təyin olunur. Eyni zamanda, prezidentin milli təhlükəsizlik üzrə müşaviri Herbert Makmasterin mart ayında, ardınca isə Ağ Ev administrasiyasının rəhbəri Con Kellinin istefaya gedəcəyi haqda məlumatlar dövriyyəyə buraxılır.

Son bir ildə apardığımız müşahidələr göstərir ki, belə məlumatlar təsadüfən üzə çıxmır. Bunların hamısının baş verəcəyi halda isə ABŞ siyasətinin oğul Corc Buş dönəminə qayıtması istisna olunmur.

İran istiqamətində gərginliyin artmasına rəvac verə bilər. Başqa sözlə, daxili siyasətdəki fəsadlar xarici siyasətdəki sərt addımlarla arxa plana keçirməyə cəhd oluna bilər. Donald Trampın müsəlmanlara nifrətini gizlətməyən Pompeo dövlət katibi və terrorla əlaqədə şübhəli bilinənlərə işgəncələr verilməsində şəxsən iştirak edən və sonradan da bunun sübutlarını məhv edən Cina Haspel MKİ direktoru postuna gətirilməsi bu mənada heç bir halda müsbət tendensiya sayılmamalıdır. İrana qarşı siyasətin sərtləşmə biləcəyini və güc müstəvisinə keçmə biləcəyini də nəzərə alsaq, deməli, Azərbaycanın ABŞ xarici siyasəti üçün aktuallığı artır. Di-

əməkdaşlığın mümkünsüzlüyü açıq şəkildə çatdırılmalıdır. Başqa sözlə, daxili siyasətdəki fəsadlar xarici siyasətdəki sərt addımlarla arxa plana keçirməyə cəhd oluna bilər. Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə münasibətdə birmənalı olaraq beynəlxalq hüquq normalarına söykənməli və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü təkcə sözdə deyil, işdə də müdafiə etməlidir. Eynilə Gürcüstanda və Ukraynada etdiyi kimi. Əks təqdirdə istənilən əməkdaşlıq birmənalı olaraq qurulmağa başlamadan iflasa uğrayacaq. Ən azı Dövlət Departamenti səviyyəsində ABŞ administrasiyası öz ermənipərəst sentimentləri ilə tanınan demokrat senator Robert Menedezin təşəbbüsü ilə reallaşdırılan və

bu doğru və rəşadətli təklifi sadəcə təklif kimi qalmayacaq, çünki yuxarıda qeyd etdiyim kimi, bütün bu institutlar ABŞ xarici siyasətinin formalaşmasına bilavasitə təsir edən ciddi beynəlxalq mərkəzlərdir. Nəhayət, ölkə daxilində geniş siyasi islahatlara başlanmalı və bu istiqamətdə ilk addım olaraq siyasi məhbus kimi tanınan bütün şəxslər azad olunmalıdır. Çünki "Yumşaq təzyiqli" siyasəti davam etdəcəyi halda yada düşən növbəti məsələ insan haqları və siyasi məhbus mövzusu olacaq ki, burda da Azərbaycanın durumu heç də ürəkəcan görünmür.

□ **Ərəstun ORUCLU,**
Vaşinqton, ABŞ
Xüsusi olaraq "Yeni

Növbədənkenar Novruz

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Hökumət bayamqabağı lütfkarlığını uca millətimizdən əsirgəmir. Təbrik təbrik ardyca, maaşların qalxması, qiymətlərin enməsi... Hətta Bakı şəhər icra hakimiyyəti həftədə 3 dəfə "Məhsul" stadionunda dombalaq aşmaq üçün müxalifətə yer ayırdı, lakin onların sözü olmadığından iki dəfəsindən imtina etdilər. Düz də elədilər, çünki müxalifətin yerinə biz olaq: çıxıb orda nə deyəcəyik, kimə etiraz edəcəyik? Bəyənilməyəcək heç zad qalmamışdır. Bircə 3-4 siyasi dustaq qalmışdır, ümid edirik hökumət onları da bu Novruz bayramının əhvali-ruhiyyəsinə bağışlayar. Nəticədə hamımız hakimiyyətin ətrafında sıx birləşib Marsı, Süd yolunu, uzaq Andromeda dumanlığını kəşf etməyə gedərik. Zeynəb xanımın o köhnə, lakin köhnə olduğu qədər də həmişə aktual mahnısında sanki bugünkü müstəqil Azərbaycanımız tərənnümü edilmişdir: "Gəzir dünyaları nəğməm dünyada, Dünyanın xoşbəxti mənəm dünyada".

Özü də bu xoşbəxtlik quşu, səadət günəşi, gözəllik ilahəsi bizim çiyimizə, tərəməzə heç gözləmədiyimiz istiqamətlərdən qonmaqdadır. Süpürgə və badımcanın, su şlanqı və eşşək qanqalının, at eti və dinovavr pətənəsinin qiymətlərində sıfır tam mində bir qram endirim olmasını, müvafiq fərmanlarla burun-boğaz-qulaq həkimlərinin məaşının 20 qəpik, əmək təlimi müəllimlərinin əmək haqqının isə düz 45 qəpik artırıldığını qeyd etmişik. Ancaq 2 milyard borcumuzun silinməsi... Nə deyim, nə yazım bilmirəm. Üreyim qürurdan parçalanır, sinəmdən çıxmaq istəyir. Tanınmış manislarımızdan Güləndam Lütəndamının "Mən səni sevirəm, sən də mənə sevirsen, biz bir-birimizi sevməliyik, ey yar" hit-mahnısında deyilən kimi: "Üreyim sənindir, sənə üreyin də mənəmdir". Son illər belə mənalı mahnılarımız çoxdur. Adam səsin seyrindən heç müğənninin sponsorluq hissələrinə baxmağa macal tapmır.

Bəs bu iki milyard manat nə məsələdir, geniş yazım. Xəbər lentində gördüm: "Hökumət əhalinin 2 milyard borcunu sildi". Pis çıxmasın, mən də əhalidən sayılıram səhv eləmirəmsə, hərçənd hər dəfə kommunal ödənişlər edəndə avtomat qurğunun ekranında "qeyri-əhali" düyməsini tıklamaq istəyirəm. Uzun sözün qıssası, baxdım görürəm bu nə milyardlardır, haçan xərcləmişik. Sən demə bu, hələ 2017-ci ilin yekunlarına aiddir, sadəcə indi açıqlamaq Nazirlər Kabinetinə vacib olmuşdur. Seçkiylə əlaqəsi yoxdur, əlbəttə. Artur müəllim o qədər seçki görüb ki, onun üçün bunlar xırda, əhəmiyyətsiz məsələlərdir. Borcumuzun məbləği isə hələ saytda yuvarlaq yazılıbdır, ümumən 2 milyard 285 milyon 354 min manat 80 qəpik (!) imiş. Vergi borcları imiş. Axı biz hamımız sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğuluq. Mən cırcırma quyruğu yığırım, qonşum xoruz beli yağlayır, qohumların səbətdən tökülən gilaslardan mürəbbə bişirir. Hər bir yaşayış məskəni, hər oba, oymaq, kənd, aul, qəsəbəmiz bu dəqiqə sənaye məhəlləsi, azad iqtisadi zona, Ələt dəniz limanı, Bakı-Qars dəmiryolu, Şəki-Saturn peykoyudur!

Vallah, min kərə halal olsun. Orda borcumuz yığılıb, xəbərimiz yoxdur. Belə getsə bu millət Qarabağı da verər. Nə yaxşı hökumət yatmır, gecə-gündüz çalışır - Lalə xanım demişken.

Məncə, bu quruculuq işləri Novruz bayramından sonra da davam etdirilməlidir. Çünki hələ də dünyanın qara-qura dəlmədeşliklərində uğurlarımızdan üreyi partlamayan erməni qırıntıları qalmaqdadır. Təklif edərdim biz Novruz bayramından dərhal sonra bir növbədənkenar Novruz bayramı da keçirdək. Növbədənkenar Yel çərşənbəsi olsun. Keçəlin ala başını növbədənkenar yağlayaq. Düzdür, kərə yağı bahadır, nədənsə bu yağ heç əfv sərəncamına düşmədi, ancaq adət-ənənələrimiz əzizdir.

Bayramınız mübarək, əziz həmvətənlər! (Nəçə ildir bu müraciəti yazmağın həsrətində idim).

Başa satmaqda olan həftənin mühüm hadisələrindən biri də ABŞ dövlət katibi Reks Tillersonun vaxtından əvvəl öz vəzifəsindən uzaqlaşdırılması oldu. Xəbər verildiyi kimi, prezident Donald Tramp onun yerinə Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsinin direktoru Mayk Pompeonun namizədliyini irəli sürüb. Senat bu təyinatı təsdiqlədikdən sonra yeni dövlət katibi fəaliyyətə başlayacaq. Pompeo isə İrana münasibətdə daha sərt mövqeyi ilə tanınır.

Tillersonun istefasının başlıca səbəbi məhz İranla bağlı fikir ayrılığı göstərilir. Maraqlıdır ki, gözlənilən təyinat ən çox işğalçı Ermənistanda narahatlıq doğurub. Motiv isə Amerikanın yeni dövlət katibinin təcavüzkar ölkə üçün "nəfəslik" rolu oynayan İranla bağlı yürüdəcəyi daha sərt siyasi kursla bağlıdır.

"Pompeonun təsdiqləncəyi təqdirdə mən İrana münasibətdə sərt siyasətin aparılacağını gözləyirəm. Bilmirəm, bu, Ermənistanı təsir edəcək, ya yox, amma o da mümkündür. Qalır səbir eləmək və gözləmək: Ağ Ev Qafqaz istiqamətində ciddi söylərə baş vuracaqmı - hansı söylər ki, əvvəllər olmayıb. Ermənistan itkilərlə üzleşə bilər, nədən ki, həm İran, həm də Rusiya ilə olduqca sıx münasibətlərə malikdir və o, həqiqətən Moskvanın satellitidir".

"Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu sözləri 1 in.am erməni nəşrinə açıqlamasında tanınmış amerikalı analitik, ABŞ-ın "beyin mərkəzləri"ndən sayılan Amerika Xarici Siyasət Şurasının böyük elmi əməkdaşı Stiven Blank yeni dövlət katibi təyinatının İran-Ermənistan əlaqələrinə mümkün təsirindən danışarkən deyib.

*****

Xatırladaq ki, ötən həftə ABŞ Konqresinin Nümayəndələr Palatasının keçmiş üzvü Dan Barton "The Daily Caller" nəşrinə dərc edilmiş məqaləsində işğalçı ölkəni Amerika maraqları əleyhinə İranla əməkdaşlıqda ittiham eləmişdi.

Sitat: "Ermənistanın İran və böyük ölçüdə Rusiya ilə strateji yaxınlaşması Qərbin Yaxın Şərq regionundakı maraqlarını təhdid edir. Belə ki, Ermənistanın sayəsində Rusiya və İran ABŞ-ın sanksiya-

Ermənistanda panika: "Sizi itkilər gözləyir..."

ABŞ-da qəfil dövlət katibi dəyişikliyi İrəvanı qorxudub; işğalçı ölkəyə qarşı növbəti ittiham; **tanınmış amerikalı analitik**: "Ermənistan Moskvanın satelliti və İranla Rusiyanın ən yaxın müttəfiqidir, ona görə də..."; Bakı və Tiflis də seçimlə üz-üzə?

lardan yayınmaq imkanları qazanıb. Rusiya və İran İrəvanın iki əsas müttəfiqləridir. İran Ermənistanla demir yol əlaqəsi yaratmağa çalışır, Ermənistan regionda İran qazının ən iri istifadəçisidir. 2014-cü ilin mayında İranla Ermənistan arasında gündəlik aviareyslər artırılıb".

Barton Amerika maraqlarına daha bir təhlükə kimi İrəvanın Ermənistan və hətta işğal altındakı Dağlıq Qarabağdakı banklar üzərindən çirkli pulları yumaq üçün istifadə edə biləcəyini göstərib. "Situasiya indi daha təhlükəlidir. Ermənistan Qərbi əmin edib ki, onun bank sektoru ciddi nəzarət altındadır və İran erməni bankları üzərindən pulların yuyulmasını həyata keçirə bilməz. Lakin ABŞ rəsmi şəxslərinin sözlərinə görə, İrəvanın Ermənistan tərəfdən işğal edilmiş Dağlıq Qarabağdakı erməni banklarına sərbəst çıxışı var, oradan İrəvan vəsaitləri özünün nüvə və raket proqramlarının genişləndirilməsi, habelə Yaxın Şərqdəki terrorçu təşkilatların maliyyələşdirilməsi üçün istifadə edə bilər", - deyə o, qeyd eləmişdi.

"Yeni Müsavat" xatırladır ki, bundan öncə Amerikanın Ermənistandakı səfiri Riçard Millz işğalçı ölkənin də Rusiyaya qarşı tətbiq olunan yeni sanksiyaların təsiri altına düşə biləcəyi barədə xəbərdarlıq eləmişdi. Bu üzəndə Ermənistanda güclənməkdə olan panika əslində anlaşılındır: İrəvanın iki əsas müttəfiqi - Rusiya və İran getdikcə daha sərt şəkildə ABŞ-ın hədəfinə gəlməkdədir.

*****

İrəvanın işğalçı Ermənistanla isti münasibətləri çoxdan məlumdur. Hərçənd, bu da var ki, Tehran xüsusən də son illər bölgədə Azərbaycan, Türkiyə və hətta Gürcüstanla sıx əməkdaşlığa can atır, orta q iqtisadi, kommunikasiya layihələrinin iştirakçısı kimi çıxış edir. Elə srağagün Bakıda Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədyanın, Türkiyənin xarici işlər naziri Məvlud Çavuşoğlunun, İrəvanın xarici işlər naziri Məhəmməd Cavad Zərif və Gürcüstanın xarici işlər naziri Mixeil Canelidzenin iştirakı ilə Azərbaycan-Türkiyə-İran-Gürcüstan xarici işlər nazirlərinin birinci dördtərəfli görüşü keçirilib.

Görüşdə Bakı Bəyannaməsi qəbul edilib, faktiki, 4 ölkə arasında münasibətlərin yeni "Yol xəritəsi" müəyyən edilib. "Bizim regional əməkdaşlığa ehtiyacımız var. İrəvan İslam Respublikası regionda həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli əməkdaşlıq qurmağı planlaşdırır". Bunu da Bakıda İrəvan XİN başçısı M. Zərif demişdi...

*****

Göründüyü kimi, "4-lü format"ın tərəfdaşları arasında Qərbi, ABŞ-a, NATO-ya birmənalı kurs götürmüş Gürcüstan da var. Lakin bu, iki və çoxtərəfli əlaqələr legitim olmaqla yanaşı, ilk növbədə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq niyyəti güdür. Ermənistanın timsalında isə söhbət həm də ABŞ-ın "soyuq müharibə" vəziyyətində olduğu Rusiyanın 1 nömrəli müttəfiqi və forpostundan və İrəvanın onun üzərindən "çirkli pullar" yuya biləcəyi bir müti, asılı ölkədən gedir. Bu üzəndə ABŞ-da yeni dövlət katibi təyinatından ən çox Ermənistanın təlaşlanması tamamilə məntiqlidir. Yeni İrəvanın üzleşdiyi seçim Bakı və Tiflislə müqayisədə qat-qat qəliz görünür...

□ "Yeni Müsavat"ın analitik xidməti

ABŞ-in Azərbaycandakı səfiri Robert Sekuta ölkəmizdə üç ildən çox, Dövlət Departamentində isə uzun müddət çalışdıqdan sonra Bakıdakı vəzifəsini mart ayının sonunda bitirməyə və daha sonra diplomatik xidmətini başa vuraraq təqaüdə çıxmağa qərar verib. Bu barədə "Amerikanın Səsi"nə ABŞ-ın Azərbaycandakı səfirliyindən bildiriblər. Məlumatda deyilir ki, səfir Sekuta qeyd edib ki, onun ölkədə vəzifəsini icra etdiyi müddətdə Birləşmiş Ştatlar və Azərbaycan arasında əlaqələr irəliləyib, inkişaf edib: "O və ailəsi ölkəni, Azərbaycan xalqını yaxından tanımağı və Azərbaycanda keçirdikləri vaxtlarını çox yüksək dəyərləndirir. Cənab Sekuta bildirir ki, Amerika Birləşmiş Ştatlarının səfiri olmaq onun üçün çox böyük bir şərəf idi və indi o, yeni imkan və nailiyyətləri səbirsizliklə gözləyir".

Bəs Robert Sekutanı Azərbaycanın müxalif partiyaları səfir kimi xarakterizə edirlər, onun fəaliyyətindən razı qalıblarmı?

Azad Demokratlar Partiyasının sədri Sülhəddin Əkbər "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Robert Sekuta öz hökumətinin maraqlarına yönəlik siyasətini həyata keçirib. Amma eyni zamanda hər bir səfirin şəxsiyyətindən də, öz səlahiyyətləri çərçivəsində təşəbbüslərindən də müəyyən məsələlərin asılı olduğundan danışmaq olmur: "Yeni hər bir səfir öz səlahiyyətləri çərçivəsində çox aktiv fəaliyyət göstərə də bilər. Mən Robert Sekutanı boz bir fiqur kimi tanıdım. Onun heç bir xüsusi təşəbbüsdə olduğunu görmədim. Xüsusən demokratiya və insan haqları sahəsində, müxalifətə münasibət, eyni zamanda vətəndaş cəmiyyətinə münasibət məsələsində digər ABŞ səfirlerinden çox zəif səfir oldu. O, təqaüdə çıxandan sonra da Azərbaycan hökuməti ilə əlaqəsini kəsməyə bu, mənə təəccübləndirməyəcək".

"Dünyada və regionda geosiyasi vəziyyəti nəzərə alsaq, bu vəziyyətdə ABŞ-ın Azərbaycana göndərəcəyi yeni səfirin necə olacağını ehtimal etmək olar" sualına S.Əkbər belə cavab verdi: "Sualı düzgün qoyursunuz, çünki dünyada həm strateji durum, həm geopolitik durum çox mürəkkəbdir. Geopolitik qarşıdurma hələdəci mərhələyə daxil olub. ABŞ İrən düşməni elan edib, Rusiya ilə də münasibətlərini kəskinləşdiyi, Gürcüstan və Ukraynanın NATO üzvlüyünə namizəd dövlət kimi tanınmasını nəzərə alsaq və Azərbaycanın da Rusiya ilə İrən arasında çox strateji əhəmiyyətli bölgədə yerləşdiyini nəzərə alsaq təbii ki, Azərbaycana xüsusi diqqət veriləcək. Burada ilk növbədə mən təhlükəsizlik məsələlərinin ön plana çıxacağını düşünürəm. Ona görə də Azərbaycana səfir seçimində bu məsələyə fikir veriləcək. Azərbaycanın güclü bir kadrlar göndərəcəyini düşünürəm. Amma onun üçün də demokratiya və insan haqlarının ön planda olacağını düşünmək sadəlövlüklərdir. Çünki gələn səfir üçün də təhlükəsizlik məsələsi ön planda olacaq".

AXP sədri Pənah Hüseyn isə bildirdi ki, Robert Sekuta dünyadakı proseslərə təsir göstərən bir dövlət səfiridir: "Ona görə də onun fəaliyyətindən razı qalıb-qalmamaq, mənəcə, onun təmsil etdiyi müvafiq qurumlarının işidir. Hər bir səfir öz dövlətinin siyasətini yürüdü".

ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu bildirdi ki, ümumiyyətlə artıq neçə illərdir ABŞ Azərbaycanla münasibətlərdə passivlik nümayiş etdirir. Bu yanaşma isə buradakı səfirlərinin də fəaliyyətində özünü göstərir: "ABŞ bir zamanlar Azərbaycan ictimai-siyasi həyatına nüfuz edə bilən fəal səfir təyin edirdi. Sonuncu belə səfir Rino Harniş oldu. Rino Harnişdən sonra Azərbaycana təyin edilən ABŞ səfirləri Azərbaycan cəmiyyətindən və müxalifətindən məsafəli mövqedə dayanmaq xəttini tutublar, Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatına nüfuz etməyiblər. Yeni formal səfirlik fəaliyyəti göstəriblər. Təbii ki, bu ABŞ dövlətinin siyasəti ilə bağlıdır. Səfir öz dövlətinin siyasətini keyfiyyətli həyata keçirib-keçirməmələri ilə fərqlənə bilər. Səfirə öz ölkəsindən, Dövlət Departamentindən "aktivlik etmə" kimi tövsiyə, göstəriş olursa əlbəttə səfir buna əməl edəcək. Səfir fəaliyyət göstərdiyi ölkədə öz dövlətinin müəyyən etdiyi kursdan kənara çıxma bilməz. Robert Sekuta bu qaydaya əməl etdiyi üçün passiv səfir obrazı ilə yadda qaldı".

VİP sədri Əli Əliyev bildirdi ki, səfir bir qayda olaraq dövlətlərinin iradəsini ifadə edirlər. Robert Sekutanın davranışı rəsmi Vaşinqtonun tövründən fərqlənirdi: "Təəssüf ki, bizim millət olaraq demokratiya yolunda ABŞ-dan gözlədiyimiz illər uzunudur özünü doğrultmur. Biz özümüz ölkədəki siyasi proseslərin axarını dəyişməyə qərar Sekuta, ondan əvvəlki və sonrakılar da bir-birindən fərqlənməyəcəklər. Biz siyasi qüvvələr olaraq, nəinki ABŞ,

bütövlükdə Qərb dövlətlərinin təmsilçilərindən demokratiya, insan haqları, fikir və söz azadlığı məsələlərində, demokratiya dəyərlərinin müdafiəsində narazıyıq. Bu da təbiidir. Qərb Azərbaycan xalqının demokratiya gözləntilərini neft və digər maraqlara qurban verdi".

AĞ Partiyasının sədri Tural Abbaslı isə R. Sekutanın heç bir ciddi fəaliyyəti yadda qalmadığını dedi: "ABŞ səfiri Sekuta çox dişsiz və fəaliyyətsiz oldu.

AMİP katibi Əli Orucov qeyd etdi ki, hər bir dövlətin xarici dövlətlərdəki səfirlikləri həmin dövlətin yürütdüyü xarici kursa uyğun fəaliyyət göstərir. Bir zamanlar Qərbin Azərbaycana maraqları və diqqəti vacib əhəmiyyət kəsb etdiyindən diplomatik korpusları da fəal idilər. Ölkənin ictimai-siyasi həyatına nüfuz edirdilər. ABŞ-ın ölkəmizdəki bundan əvvəlki səfirləri daha aktiv və kommunikativ idilər: "Məsələn,

"O, ABŞ-ın Azərbaycanda ən passiv səfiri oldu"

Azərbaycanın müxalifət təmsilçiləri Robert Sekuta haqda nələr danışdı...

mai-siyasi həyatına nüfuz edə bilən fəal səfir təyin edirdi. Sonuncu belə səfir Rino Harniş oldu. Rino Harnişdən sonra Azərbaycana təyin edilən ABŞ səfirləri Azərbaycan cəmiyyətindən və müxalifətindən məsafəli mövqedə dayanmaq xəttini tutublar, Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatına nüfuz etməyiblər. Yeni formal səfirlik fəaliyyəti göstəriblər. Təbii ki, bu ABŞ dövlətinin siyasəti ilə bağlıdır. Səfir öz dövlətinin siyasətini keyfiyyətli həyata keçirib-keçirməmələri ilə fərqlənə bilər. Səfirə öz ölkəsindən, Dövlət Departamentindən "aktivlik etmə" kimi tövsiyə, göstəriş olursa əlbəttə səfir buna əməl edəcək. Səfir fəaliyyət göstərdiyi ölkədə öz dövlətinin müəyyən etdiyi kursdan kənara çıxma bilməz. Robert Sekuta bu qaydaya əməl etdiyi üçün passiv səfir obrazı ilə yadda qaldı".

VİP sədri Əli Əliyev bildirdi ki, səfir bir qayda olaraq dövlətlərinin iradəsini ifadə edirlər. Robert Sekutanın davranışı rəsmi Vaşinqtonun tövründən fərqlənirdi: "Təəssüf ki, bizim millət olaraq demokratiya yolunda ABŞ-dan gözlədiyimiz illər uzunudur özünü doğrultmur. Biz özümüz ölkədəki siyasi proseslərin axarını dəyişməyə qərar Sekuta, ondan əvvəlki və sonrakılar da bir-birindən fərqlənməyəcəklər. Biz siyasi qüvvələr olaraq, nəinki ABŞ,

Həmçinin ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədri olan dövlətin səfiri kimi də Qarabağa dair fəaliyyəti qane edici olmadı. Robert Sekuta mənim yadımda daha çox Azərbaycana gəlməmiş facebook sosial şəbəkəsində "Azərbaycana gəldiyim zaman gəzmək (turist kimi gəzmək) üçün ilk olaraq hansı rayona gedim?" başlıqlı keçirdiyi uğursuz sorğu ilə qaldı. Güman edirəm növbəti səfir ABŞ-ın dünya və Azərbaycan qarşısında götürdüyü öhdəliklərinin və özlərinin bəyan etdikləri ümumbəşəri dəyərlərin məsuliyyətini anlayan bir diplomat olar".

KXCX İdarə Heyətinin üzvü Xəzər Teyyublu isə bildirdi ki, əslində ABŞ səfirlərinin iş metodları eynidir. Yerləşdikləri ölkələrdə öz ölkəsinin siyasətini məharətlə yerinə yetirirlər. Dövlətlərində ölkələr haqda siyasət dəyişəndə səfirləri də aktiv gündəmdə olurlar: "Sekuta da Azərbaycan ictimai-siyasəti həyatında özündən əvvəlki səfir kimi xarakterizə olunacaq. Demokratiya laqeyd oldu, siyasi partiyalarla, vətəndaş cəmiyyətləri ilə əlaqələri aşağı səviyyədə qurdu. Amerika səfirləri hələ ki, Novruz bayramlarında öz səfirlik ərazisində qurduqları tonqal üstündən tullanmaqları ilə daha diqqət çəkəndir. Təqdirəlayiqdir ki, heç olmasa bu məsələdə bizim yarımsəhərdə, milli bayramımıza laqeyd deyillər, bayramlarımıza sayğı göstərirlər".

Rino Harniş və Enn Dörsini daha yaddaqalan səfir kimi xarakterizə etmək olar. Həmin şəxslər həm Azərbaycan-ABŞ əlaqələrinin daha da inkişaf etdirilməsi və dərinləşməsi, həm də demokratiyanın dəstəklənməsində xeyli işlər görə bildilər. Hətta bölgə-bölgə gəzib təkə siyasilərin və vətəndaş cəmiyyətinin deyil, sadəcə vətəndaşların da fikirlərini dinləyirdilər. Robert Sekuta ABŞ-ı təmsil edir və təmsil etdiyi dövlətin də maraqlarını qorumaq onun vəzifəsidir. Amma müəyyən təşəbbüskarlıqlar da olmalıdır. Bu baxımdan mən Sekutanın fəaliyyəti ilə bağlı müəyyən çətinliklərin olduğunu deməklə yanaşı müsbət hesab edirəm. Baxmayaraq ki, cənab səfir öz imkanlarından tam yararlanmadı, yaxud da yararlına bilmədi. Azərbaycanda diplomatik fəaliyyəti dönməndə cənab Səfir ölkənin əsas müxalifət partiyalarından biri olan AMİP-lə cəmi 2 dəfə görüşü olub, o da 2015-ci ilə təsadüf edib. Buna rəğmən mən cənab səfir Sekuta Azərbaycan-ABŞ münasibətlərinin daha da yüksək səviyyəyə çatdırılması, ölkədəki demokratik dəyərlərin bərqərar olunması istiqamətində ona verilən imkanlar çərçivəsində çalışıb".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Bako Saakyanın ABŞ səfəri: ikili standartların bariz nümunəsi...

Politoloq: "Burada ermənipərsətlilik açıq şəkildə özünü göstərir"

Dağlıq Qarabağdakı işğalçı rejimin başçısı Bako Saakyanın ABŞ-a səfəri Amerika Birləşmiş Ştatlarının siyasətində mövcud olan ikili standartların bariz nümunəsidir.

ATƏT MQ-nin həmsədri kimi münaqişənin beynəlxalq hüquq və normaları çərçivəsində həllinə görə məsuliyyət daşıyan, dünyada haqqın və ədalətin keşiyində durduğunu bəyan edən bir ölkənin işğalçı rejimin başçısına belə şərait yaratması nensensdir.

Əgər bu, normaldırsa, nəyə görə Krimin, Cənubi Osetiyanın, Abxaziyanın, Dnestryanı Respublikasının və digər bu kimi qurumların rəhbərlərinə müvafiq şərait yaradılmır? Yox, əgər pisdirsə, nəyə görə Bako Saakyana belə imkan tanınır?

ABŞ necə ədalətdən danışıqların başçısı, bir separatçı rejimin başçısı Konqresin binasında görüş keçirir, konqresmenlərlə təmasda olur, onlara heç bir ölkə, o cümlədən də Amerikanın özü tərəfindən tanınmayan separatçı qurumun adından təltiflər təqdim edir?!

Hətta Saakyanın Konqresdə icarə olunmuş otaqda Konqresdəki erməni qoxusunun nümayəndələri ilə görüşdüyü, ermənipərsətlilik mərkəzlərdə görüşlər keçirdiyi nəzərə alınsa belə, ona belə bir şərait yaradılması ABŞ-ın özünün prinsiplərinə və beynəlxalq qanunvericiliyin tələblərinə ziddir.

Dağlıq Qarabağın başçısı Ermənistan pasportu və vizası ilə ABŞ-a necə səfər edib?

ABŞ Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı yürütdüyü ikili standartlar siyasətinə son qoyulmalı və bəyan etdiyi prinsiplərə sadıqlığını göstərməlidir.

Azərbaycan ictimaiyyəti ABŞ-ın ikili standartlar siyasətinə qəti etiraz edir.

Politoloqlar, ekspertlər bu halı Vaşinqtonun siyasətində ədalətsizlik və ikili standartlar kimi qiymətləndirirlər.

"Yeni Müsavat" a danışan politoloq Qabil Hüseynli bildirib ki, bu səfər açıq şəkildə biabırçılıqdır:

"Çünki Amerika gah danışıqlar prosesinin intensivləşdirilməsindən, gah status-kvonun dəyişdirilməsindən danışıq və bunun üçün əlinə gələni edəcəyini söyləyir. Ancaq bir tərəfdən də ABŞ Bako Saakyanı Vaşinqtona dəvət edib, onu yüksək səviyyədə qarşılayır. Bu, Amerikanın ikili standartla yanaşmasını göstərən bir faktır. Azərbaycanla strateji tərəfdaşlığa can atdıqlarını da bəyan edirlər. Əfqanıstandakı bütün işlərini Azərbaycan vasitəsilə həyata keçiriblər. Qərbin müttəfiqləri Azərbaycanın neft və qazı ilə təchiz edilir. Bütün bunların qarşılığında isə ABŞ Azərbaycanın hüquq normalarına uyğun olan probleminin həllinə faktiki şəkildə əngəllər yaradır. Digər həmsədrilər də buna bənzər addımlar atırlar. Məsələn, "Dağlıq Qarabağın" Moskvada nümayəndəliyini açıb. Bako Saakyanın bundan əvvəl Parisə də səfər etmişdi. Bu ikili standartların, bu riyakarlığın izahı heç cür mümkün deyil. Zənnimcə vaxtdır ki, Azərbaycan özünün sərbəllik mövqeyini ortaya qoysun".

Politoloq bildirib ki, proseslər getdikcə həll vaxtına əngəl törədən məsələlərin yaranması istiqamətində gedir: "Bu baxımdan da Azərbaycan tərəfi ilk növbədə Minsk qrupu həmsədrələrinə, ATƏT rəhbərliyinə müraciət etməli, bu cür biabırçı davranışlara son qoyulmasını ciddi surətdə tələb etməlidir. Məsələ burasındadır ki, burada ermənipərsətlilik açıq şəkildə özünü göstərir. Belə olmasaydı, Rusiyanın parçalandığı Ukraynaya da münasibətdə bu, özünü buruzə verərdi. Eyni zamanda Moldovaya da eyni cür münasibət bəsləyerdilər. Gürcüstanla münasibətdə bunun müəyyən təzahürlərini görürük. Ancaq Azərbaycana, Dağlıq Qarabağ məsələsində gəlincə bunun əlahiddə məsələ olduğu, buna əlahiddə yanaşmanın lazım gəlmədiyini dilə gətirməyə başlayırlar. İşğaldan danışıqlar da işğalçının kim olduğunu vurğulamaqdan, buna siyasi qiymət verməkdən çəkinirlər, özlərinə əziyyət vermək istəmir. Bu, hal təkə beynəlxalq hüququn pozulması deyil. Bütün bu ikili standartlar eyni zamanda siyasətdə qeyri-səmimiyyətin və riyakarlığın bariz nümunəsidir".

Onu da qeyd edək ki, martın 16-da Qarabağ Azadlıq Təşkilatının bir qrup üzvü ABŞ-ın Azərbaycandakı səfirliyinin qarşısında etiraz aksiyası keçiriblər. Aksiya iştirakçıları Dağlıq Qarabağdakı qondarma rejimin rəhbəri Bako Saakyanın ABŞ səfərinə sət etiraz ediblər. QAT sədrinin müavini İlqar Əli aksiyada çıxış edərək terrorçu Bako Saakyanın ABŞ səfərini, orada müxtəlif tədbirlərdə iştirakını pisləyib, ABŞ hakimiyyətini bu cür hərəkətlərə son qoymağa tələb edib. Aksiya iştirakçıları "ABŞ-a ar olsun!", "ABŞ, terrorçuları himayə etmə!", "Azərbaycan hakimiyyətindən ABŞ-la diplomatik əlaqələri kəsməyi tələb edirik!", "Ya Qarabağ, Ya Ölüml!" və digər şüarlar səsləndiriblər.

□ **Əli RAİS,**
"Yeni Müsavat"

Skripalı bin Laden zəhərləyib - ən yeni versiya

Samir SARI

Oxumuş adamların bir xasiyyəti var, yaxşıdır, pis-dirmi, deyə bilmərəm, amma bundan ibarətdir ki, hər hansı bir mövzuda çox dərinliklərə dalırlar. Akvalanqını, batiskafını geyib okean dibinə dalan dalgıclar yalan olur, onlar gerçək.

Dərinliyə dalmaq, əlbəttə, yaxşıdır, amma bir iş var ki, çoxu qayıdıb çıxma bilmir (burda söhbət dalgıclardan yox, politoloqlardan gedir), mövzunun dərinliyində batıb gedirlər.

Nə qədər bəsit olay olur-olsun, xeyri yoxdur, dərin adamlar ("konspiroloqlar" deyək, anlaşılıq olsun) mütləq onun altında dərinlik axtaracaqlar və mütləq tapacaqlar. Heç nə adi, sadə ola bilməz axı, hər bir olay mütləq mürəkkəb bir prosesin tərkib hissəsidir və bu kələfi yalnız oxumuş adamlar çözə bilər.

O vaxt bin Laden ABŞ-da əkiz qüllələri, Pentaqonu qaçırılmış təyyarələrlə vurduranda və mərdi-mərdənə ortaya çıxıb "mən vurdum" deyəndə, dünya konspiroloqları sağa davırdılar, sola boylandılar, teraktın arxasında Rusiyanın, İsrailin durduğuna dair versiyaları gözəndən keçirdilər, axırda gəlib ABŞ-ın özünün üstündə dayandılar.

Bu saymazlıq bin Ladenin, Ayman əz-Zəvahirinin xətrinə deydi, Tora-Boradakı kahalardan görünülüyü bəyanat yaydılar, "Kalaşnikov"un güllə darağına and içdilər ki, bizim işimizdir, igidi öldür, haqqını yemə-zad. Ancaq beynəlxalq konspiroloji dairələr pəs etmədi, dedilər ki, dediyimiz dedikdir, bin Laden qəlet edir, teraktı ABŞ özü törədib.

Sizə deyim ki, bu saat dünyada 11 sentyabr terror aktını ABŞ-ın özünün törətdiyinə inananlar onun bin Ladenin işi olduğunda inananlardan çoxdur. O gün bir nəfər də əminliklə əkiz göydələnləri Buşun özünün vurdurduğunu deyəndə və buna dair İnternetdə material oxuduğunu bildirəndə anladım ki, hər işdə alt qat axtaran və sui-qəsd nəzəriyyələri uyduranlarla çətinidir.

Halbuki Buşda o boyda əməl törədəcək hünər nə qayırdı, adam qorxusundan qaçıb bunkere girmişdi, güclə çıxardılar.

Vaxt gəldi, bin Ladeni axtarıb tapdılar və vurdular, meyitini də dənizə atdılar, amma teoretiklər əmindirlər ki, hər şey heç də deyildiyi kimi deyil, onu öldürməyiblər, salamat saxlayırlar və istifadə edirlər. Necə istifadə edirlər? Demirlər...

İndi də İngiltərədə rus casus Sergey Skripal sovet-rus zəhəri ilə zəhərlənib. İngiltərə deyir, Rusiyanın işidir. Rusiya deyir, xəbər yoxdur. Avropa İngiltərənin dediyinə inanır. İlk baxışdan hər şey ortadadır. Amma konspiroloqlar dincelmirlər və heç bir versiya ilə razılaşmırlar.

Əgər sabah Putin medianı yığıb bəyan etsə ki, bəli, Skripalı biz zəhərlədik, çünki xain idi və yaxşı elədik. Dünya bir tərəfə olacaq, sui-qəsd nəzəriyyəçiləri bir tərəfə, deyəcəklər, yox, elə deyil, əslində Skripalın zəhərlənməsi işində beş versiya var.

Versiya nə qədər çox olarsa, məsələ bir o qədər maraqlı olur. Danışdıqca, danışır, yazdıqca yazırlar. Sonra başqa bir konspiroloq çıxır, altıncı versiyanı irəli sürürlər və bu daha inandırıcı olur.

Hazırda Skripalın işində versiyalar itələşməklə məşğuldur, bir-birinə yaşamaq imkanı vermirlər. Biri artıq casusu ABŞ-ın zəhərlədiyini irəli sürür. Bu, Avropa ilə Rusiyanı tamam dalaşdırmaq üçün lazım imiş. Başqası Ukraynadan şübhələnir. Guya ki, bir sürmə qarğı-qamışla öz əşağı ətrafının milçeyini qoruya bilməyən rəsmi Kiyev belə bir addmla Rusiyaya qarşı diskreditasiya siyasəti yeridir. Bu əməli Rusiyanın özündəki "dərin dövlət" in törətdiyinə inananlar da çoxdur. ("Dərin dövlət" konspiroloq-politoloqların ömürlük çörək ağacıdır, il on iki ay bar verən bir şeydir).

Bəs guya Skripalı Mİ-6 zəhərləyə bilməzmi? Mümkündür. Görüblər, ta xeyir vermirlər, bütcdən yeyir, fikirleşiblər ki, hər şeyin təzəsi, casusun novıçoku. Al sana bir qram "Novıçok", proşay, Saşa.

Ona qalsa, Skripalı "Mossad" da aradan götürə bilərdi. Yaxşı, "Mossad" niyə belə eləsin? Nə bilmək olar, yəhudilərin işindən baş açmaq olurmu ki...

Beləcə, ortalıq toz-dumandır. Amma bir məsələ var, rayondan gəlib Bakıda dalınca fişirtir çalan adamla dalaşan və iradla üzleşərək, "mən fişirtirimi tanıyıram" deyən kişinin sözü olmasın, məgər baş nazir Tereza Mey fişirtirini tanıdır?

Düzü, konspiroloji nəzəriyyələrdən zəndeyi-zəhləm gedir, amma girəvədir, bir versiya da özüm irəli sürəcəyəm. Məncə, Sergey Skripalı bin Laden zəhərləyib.

Bütün dünya "evdən qaçan" Dubay şahzadəsi Lətifədən danışır. Artıq dünyanın nüfuzlu media orqanlarında 33 yaşlı Lətifənin bir neçə dəqiqəlik videomüraciəti də yayılıb. Lətifə müraciətində atasından qorxdığını, ölkəsində normal insan kimi yaşaya bilmədiyini deyib. Eyni zamanda bildirib ki, bu videodan sonra onu öldürə bilərlər.

şahzadə mühafizəçilərin onu deportasiya etmək üçün güc tətbiq etdikləri zaman özünü eyvandan atıb. Ancaq bəzi iddialara görə, şahzadə intihar etməyib, öldürülüb.

Şahzadə Bəndərdən başqa son 12 ildə Avropada yaşayan 3 Səudiyyə şahzadəsi yoxa çıxıb. Hər üç şahzadə Səudiyyə hakimiyyəti-

ran videolar yayılmağa başlayır.

Daxili İşlər nazirinin müavini Əhməd əl-Səlim, ona telefon açanda, şahzadə telefon söhbətini yazıb İnternetdə paylaşmış. Türki videoları 2015-ci ilin iyul ayına qədər dərc etməyə davam edib. Lakin sonradan yoxa çıxdı. Uzun axtarışdan sonra bir Məraş qəzetin-

Ümumiyyətlə, ərəb monarxlarının çoxsaylı övladları içərisindən zaman-zaman "asi" olanlar da çıxır. Bir neçə il əvvəl Küveyt emirinin qızı yerli şie əhalisini müdafiə edən yazı yazmışdı. 2013-cü ildə Misirdə baş verən hərbi çevriliş zamanı isə Dubay emirinin qızı şahzadə Mehra sosial şəbəkə hesabından hərbi çev-

"Asi" ərəb şahzadələri - övladlar

niyə atalara qarşı çıxır...

Monarxiya rejimlərində ailədaxili çəkişmələrin kökündə duran səbəblər

Lətifə şeyx Məktumun 30 övladından biridir. Onun sözlərinə görə, o özü artıq bir dəfə - yeniyetməlik çağında ölkədən qaçmağa cəhd edib və buna görə üç il həbsxanada keçirməli olub. Habelə bundan əvvəl qardaşı ölkəni tərk edib. O, bildirib ki, illərdir atasının işgəncələrinə məruz qalır. İddialara görə şeyxin qızının ölkədən qaçmasına keçmiş fransız casusu kömək edib. Hazırda onun Hindistan sahillərindən 50 kilometr mə-

safədə yaxtada olduğu ehtimal edilir. Onun ABŞ-dan siyasi sığınacaq istəyəcəyi bildirilir. O da məlum olub ki, Lətifədən əvvəl bir bacısı da Əmirliklərdən qaçıb.

Bu hadisə ərəb ölkələrində yeni deyil. Səudiyyə Ərəbistanı, BƏƏ, Qətər kimi monarxiya ölkələrində şahzadələrin qaçması və ya qaça bilməyib illərlə həbsdə saxlanması hadisələri qeydə alınıb. Bir neçə gün əvvəl Səudiyyə Ərəbistanı şahzadəsi Bəndər bin Xalid Əbdül Əziz əl-Səud London hava limanında intihar etdiyi xəbəri yayılıb. Xəbərə görə,

də Türki barədə xəbər yayılıb. Xəbər Məraşə səfərindən sonra Fransaya yola düşməyə hazırlaşarkən Türkinin həbs olunduğu və Səudiyyənin xahişi ilə Məraşə məhkəməsinin qərarı əsasında deportasiya edildi qeyd olunub.

2014-cü ildə isə dünya mediası o zamankı Səudiyyə Ərəbistanı kralı Əbdüləziz əs-Səudun ev həbsində saxlanılan 3 qızının BMT-yə müraciəti haqda yazmışdı. Həmin məlumatda qeyd olunurdu ki, kralın qızları - şahzadə Sahar (42) və Şahzadə Jaşahir (38) e-poçt vasitəsilə İngiltərənin "Sunday Times" qəzetinə müraciət göndərmişlər. Şahzadələr özləri ilə yanaşı, digər bacıları Maha (41) və Halanın (39) saray ərazisində olan başqa bir villada həbs olduğunu bildirmişlər. Onlar qaldıqları villalarının qapısında 24 saat boyunca təhlükəsizlik işçiləri qarovul çəkdiyini, çölə çıxma, kiminlə görüşmələrinin qadağan edildiyini bildirmişlər.

rilisi tənqid etmiş, Qahirədə baş verən qətləmlərə görə atasının hakimiyyətini tənqid edərək "axan qanın səbəbi bizim pullarımızdır" qeydini yazıb.

Məsələ ondadır ki, neft və qaz zənginləri olan ərəb monarxları (əmirlər) bir neçə qadınla ailə qurur və bir qayda olaraq onlarla övlad sahibi olurlar. Məsələn, bəzi iddialara görə, hazırda Səudiyyə Ərəbistanında 5 minə yaxın kral ailəsi üzvü var. Yuxarıda haqqında bəhs etdiyimiz Lətifə atasının 30 övladından biridir. Səudiyyə Ərəbistanının qurucu kralı Əbdüləziz 41 qadınla ailə qurduğu və bu qadınlardan 36 oğlu və 27 qızının olduğu bildirilir. Məsələn, Krallıq büdcəsindən hər il şahzadələrin təminatı üçün 2 milyard dollar vəsait ayrılır.

Ancaq aydın məsələdir ki, onlarla, yüzlərlə şahzadənin heç də hamısı bərabər tutulmur. Onların yalnız kiçik bir qismi yüksək dövlət postları tutur və daha üstün mövqeyə gəlirlər. Bu zaman yaranan ayrı-seçkilik şahzadələr arasında rəqabətə və nəticədə hakimiyyətə qarşı etiraz səbəb olur. Bu zaman bir çox şahzadələr çarəni qaçaraq Avropa və Amerikada gizlənməkdə görürlər. Çünki əks halda həbs olunmaq, hətta öldürülmək təhlükəsi var. Bir çox şahzadələr isə hakimiyyətin ədalətsiz qərarlarını zaman-zaman tənqid etdikləri üçün cəzalandırılırlar.

Bu sırada ən çox narazılar qadın şahzadələrdir. Çünki kişilərlə müqayisədə onların haqları daha məhduddur, siyasi və dövlət vəzifəsi tuta bilmir. Səudiyyə kimi ölkələrdə onlar bir il əvvəl qədər hətta avtomobil belə idarə etmək haqqına sahib deyildilər. Bu isə zaman-zaman xanım şahzadələrin üsyanına və cəzalandırılmalarına səbəb olur.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF
www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Artıq aydındır ki, Ermənistanda aprelin 9-da gözlənilən yeni baş nazir seçkisinin nəticəsi də işğalçı ölkənin iqtisadi durumunda, əhalisinin isə güzəranında müsbət heç bir dəyişiklik yaratmayacaq. Çünki Ermənistanı 20 ildir idarə edən "Qarabağ klanı" böyük ehtimalla, yenə öz hakimiyyətini qoruyub saxlaya biləcək.

Bu isə o anlama gəlir ki, işğalçı ölkənin köhnə problemləri, ağır blokada rejimi nəinki davam edəcək, üstəgəl, daha da qəlizləşəcək. Eyni zamanda Qarabağ münaqişəsi zonasında genişmiqyaslı hərbi toqquşma riski xeyli artacaq. Çünki Ermənistandakı indiki hakim rejimin Qarabağ siyasəti məlumdur və Serj Sərkisyan aprelin 9-dan sonra da ölkədə əsas söz sahibi olacaqsansa, sülh danışıqlarında da pozitiv nəticə gözləməyə dəyməyəcək.

Lakin ən böyük zərbəni erməni əhali alacaq. Ölkədə sosial-iqtisadi durum, miqrasiya bir az da güclənəcək, öz siyasi ömrünü uzadan hakim klan daha arxayın şəkildə talançı, korrupsiya əməllərini davam etdirəcək, yekun hesabla ermənilərdə sabaha ümidi köklü şəkildə sarsılacaq.

*****

"Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, Moskvada yaşayan müstəqil erməni ekspert Arbak Xaçatryanın 1 in.am portalına açıqlaması bu xüsusda ibrətamiz olduğu qədər bütövlükdə erməni toplumunda hökm sürən böyük ümitsizliyi qabarıq şəkildə ortaya qoyur.

Ermənistandakı hakim rejimin öz xalqına qarşı cinayətkar siyasətindən danışan Xaçatryan deyib: "Şəxsən mənim üçün əsas təhlükə odur ki, mənim millətim talan edilir, pulun girovuna çevrilir. Və bir vaxt bazar-dükən işlədənlər bu gün Ermənistanın sahibinə çevriliblər. Onlar üçün "cəmiyyət" anlayışı əsla mövcud deyil, onlar yalnız öz şəxsi problemlərini həll etmək üçün məşğuldurlar".

Onun sözlərinə görə, bu gün Ermənistan - iqtisadiyyatı olmayan, institutların fəaliyyət göstərmədiyi, bir nəfərin qərarı ilə idarə olunan, qeyri-legitim addımları daima onun öz əleyhinə istifadə olunan ölkədir.

Jurnalistin "Yəqin ki, Rusiyada hakimiyyət dəyişdikdən sonra Ermənistanda da dəyişiklik gözləmək olar" qeydi ilə isə erməni ekspert razılaşmayıb: "Səndən əski düzəldirlər, elə isə Rusiyanı kimin idarə etməsinin nə önemi? Əgər sən əskisənsə, nə önemi ki, sən kimin elindənsən - Avropa-

nın, Amerikanın və ya kimsə başqasının? Səninlə sivil ölkələr daha sərt danışır, nəinki o ölkələr ki, orada rejim daha güclüdür. Bu gün Ermənistandan Rusiyaya axınla gəlirlər, heç bir sosial hüquqa mali olmadan gəlib yerli ermənilərin yanında işləyirlər... Ermənistandakı bugünkü soyğunçular üçün ən başlıcası - varidatı əldə saxlamaqdır. Mən onların bir sözüne belə, inanmıram. Çünki onların özlərinin həyat tərzi televizordakı çıxışları ilə ziddiyyət təşkil edir. Ermənistanı idarə edən əclaf ticarət mərkəzləri açır, pul dilənirlər".

Xaçatryan hesab edir ki, Rusiya Azərbaycanı təsadüfən silahlandırmağa başlamayıb. Onun qənaətinə, əsas səbəb odur ki, Azərbaycan regionun ən güclü ölkəsidir və Moskva İrəvanla hesablaşmağa lüzum görmür.

*****

Erməni politoloqun yuxarıdakı fikirləri ilə razılaşmamaq çətin deyil. Ancaq yaxşı olardı ki, o, öz ölkəsinin və xalqının düşdüyü çətin vəziyyətin, Ermənistanın niyə Rusiyanın geridə qalmış ucqar quberniyasına çevrilməsinin səbəbindən də danışaydı. Bu səbəb əlbəttə ki, həll olunmamış Qarabağ məsələsidir, Ermənistanın Azərbaycana qarşı davam edən əsassız torpaq iddialarıdır. Yerdə qalanlar, o cümlədən Xaçatryanın dedikləri yalnız nəticələndir.

Aydın məsələdir ki, İrəvan böyük sülhü əngəllədikcə Azərbaycanı öz ərazilərini zor gücünə azad edəcəyi günü yaxınlaşdıracaq. Müdafiə naziri Zakir Həsənovun rəhbərliyi ilə 5 gündür davam edən və bu gün başa çatacaq genişmiqyaslı təlimlərin əsas hədəfi də budur - hansı təlimlər ki, erməni ekspert dairələrinə narahatlıqla şərh edilməkdədir.

Məsələn, "Armworld" erməni saytında dərc edilən və rusçaya tərcüməsi inosmi.ru portalında yerləşdirilmiş məqalədə müəllif Vardan Qriqoryan Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin təlimlərlə bağlı məlumatına istinad edərək ssenarinin Ermənistan üçün çox qorxunc olmasından bəhs edib (Virtualaz.org). Belə ki, təlimlərin ssenarisinə əsasən Azər-

Azərbaycanın qorxunc müharibə ssenarisini - düşmənin yeni tələsi

Bu gün başa çatacaq genişmiqyaslı hərbi təlimlərin daha bir hədəfi - Bakının savaşa taktikasında düzəliş; **Moskvada yaşayan erməni politoloq: "Ermənistanı əclaf idarə edir..."**

baycan ordusu əvvəlcə düşmənin cəbhə boyu irimiqyaslı hücumunun qarşısını alır, atəş zərbəsi ilə onu tələfata uğradır, müdafiəni əlverişli xətt üzrə bərpa edir. Və daha sonra irimiqyaslı əks-hücum əməliyyatlarına başlayır.

Müəllifə görə, təlimlərin ssenarisini Azərbaycanın Qarabağda müharibəyə başlayarkən hansı taktikaya üstünlük verəcəyini nümayiş etdirir. İddia edilir ki, Bakı erməni tərəfinin birinci hücum etdiyi barədə rəy yaradacaq, bu məqsədlə hətta ola bilsin bəzi mövqeləri bilərəkdən tərk edəcək. Bununla da irimiqyaslı əks-hü-

ma keçmək üçün legitim haqq təmin edəcək. Məqalədə daha sonra deyilir ki, təlimlərin ssenarisinin üçüncü bəndinə əsasən Azərbaycan real döyüş əməliyyatları zamanı əks-hücumu keçərək Ermənistan ordusunun Qarabağdakı arxa cəbhə obyektlərinə, kazarmalara və Qarabağı Ermənistanla birləşdirən yollara güclü zərbələr endirəcək. Hazırda erməni birləşmələrinin nəzarətində vidəmişahidə vasitələri olduğuna görə erməni mövqelərinə xəlvəti yaxınlaşmaq mümkün deyil. Ona görə də eyni zamanda bütün cəbhə boyunca-Naxçıvandan Qazaxa qə-

dər təzyiç göstəriləcək. Lakin Zəngəzur və Qazax-Gədəbəy istiqamətlərində zərbələr daha çox Qarabağ istiqamətində əsas zərbələrdən diqqətə yandırılmağa xidmət edəcək. Habelə Azərbaycan ordusu erməni qoşunlarını əsas istiqamətlərdə mühasirəyə almaq üçün arxa cəbhəyə desant ata və ağır texnikanın tətbiqi imkanları qazana bilər. Müəllif bildirir ki, bu təlimlərin ssenarisini 2016-cı ilin apreli ərəfəsində keçirilən təlimlərin ssenarisinə oxşayır. Ona görə də Ermənistan indidən beynəlxalq təşkilatların diqqətini bu təlimlərə cəlb etməlidir.

Əlavə edək ki, Müdafiə Nazirliyi təlimlərin döyüş atışlı mərhələsinə dair qısa videoroliki yayıb. Bu görüntülərə əsasən Azərbaycan ordusu hücumu keçən düşmənin qarşısını güclü artilleriya, minomyot, reaktiv artilleriya sistemləri və tank zərbələri ilə alır. Daha sonra aviasiya düşməni birləşmələrinə zərbələr endirir və ardınca tank və digər zirehli texnikanın dəstəyi ilə irimiqyaslı əks-hücum başlayır.

Qeyd etmək lazımdır ki, 2016-cı ilin aprel döyüşlərindən sonra Qarabağ hərbi əməliyyatları teatrında gözlənilməzlik effekti həqiqətən azalıb. Azərbaycan silahlı qüvvələrinin Baş Qərargahında da bunu nəzərə alırlar və həmin vaxtdan bu yana keçirilən təlimlərdə əsas diqqət düşmənin müdafiə xəttinin bütün atəş vasitələri tətbiq edilməklə kütləvi zərbələrlə darmadağın edilməsinə yönəldilir. Məhz bu səbəbdən son iki ildə silahlanmaya yeni artilleriya və reaktiv sistemlər daxil edilir və beləliklə də atəş vasitələri sandan düşmənin üzərində üstünlük daha da artırılır. Eyni zamanda tank əleyhinə raketlərin arsenalı o dərəcədə genişləndirilir ki, düşmənin döyüş meydanında zirehli texnikadan istifadə etmək şansı demək olar qalmayıb.

Azərbaycanda qeyri-neft sektorunun inkişafı həmişə diqqət mərkəzində olub. Neftin dünya bazar qiymətinin düşməsi ilə ölkə iqtisadiyyatında yaranan çətinliklər isə qeyri-neft sektorunun inkişafını zərurətə çevirdi. Bu zərurətin ölkə rəhbərliyi tərəfindən qəbul edilməsi ilə qeyri-neft iqtisadiyyatının, xüsusilə də onun aparıcı sahəsi olan kənd təsərrüfatının inkişafını əsas prioritetlərdən biri səviyyəsinə qaldırdı.

Bunun nəticəsidir ki, son illərdə Azərbaycanda aqrar sektorun inkişafı istiqamətində çox böyük tədbirlər həyata keçirilməyə başlanıb. Bu sahəyə dövlət tərəfindən hərtərəfli dəstək təmin olunmaqdadır.

Texniki təminat güclənir

Keçən il ölkəyə 10 mindən çox texnika gətirilib. Bunun üçün dövlət büdcəsindən on milyonlarla manat vəsait sərf olunub. Aqrar sahənin texniki təminatının yüksəldilməsi üçün müvafiq tədbirlər görülüb və bu il də kifayət qədər vəsait ayrılıb. Belə ki, dövlət başçısının fevralın 23-də imzaladığı sərəncama görə, son dövrlərdə ölkə iqtisadiyyatının əsas prioritet sahələrindən olan aqrar sektorda dövlət dəstəyinin gücləndirilməsi istiqamətində bir sıra mühüm işlər görülüb. Ölkənin kənd təsərrüfatı texnikası parkı müasirləşdirilib, dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına ilkin dəyərinə 40 faiz güzəşt tətbiq edilməklə həmin maşın və mexanizmlər fermerlərə satılıb: "Bununla belə, uzun müddət istismarda olmuş kənd təsərrüfatı texnikasının bir hissəsinin texniki parametrlərinin və keyfiyyət göstəricilərinin müasir standartlara uyğun gəlməməsi səbəbindən, innovativ və yeni müstəqil becərmə texnologiyalarının tətbiqi ilə əlaqədar texnika parkının yenilənməsi, məhsul istehsalçıların müasir kənd təsərrüfatı texnikasına tələbatının fasiləsiz və davamlı ödənilməsi sahəsində əlavə tədbirlər görülməsi zəruridir".

Bu istiqamətdə işlərin davam etdirilməsinin vacibliyini nəzərə alaraq, dövlət başçısının sərəncamına əsasən kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçıların texnikaya, suvarma sistemləri dəstələrinə və avadanlığa ehtiyacını ödəmək məqsədi ilə "Aqrolizinq" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə 160 milyon manat vəsait ayrılıb.

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyindən bildirildiyinə görə, indi əsas diqqət ona yönəlib ki, tələb olunan texnikalar vaxtında gətirilsin və kənd təsərrüfatı sahələrinin heç biri texniki təminat baxımından çətinlik çəkməsin. Belə ki, ilk növbədə, pambıqçılığın inkişafı ilə əlaqədar olaraq kənd təsərrüfatı sahələrinin heç biri texniki təminat baxımından çətinlik çəkməsin. Belə ki, ilk növbədə, pambıqçılığın inkişafı ilə əlaqədar olaraq kənd təsərrüfatı sahələrinin heç biri texniki təminat baxımından çətinlik çəkməsin. Belə ki, ilk növbədə, pambıqçılığın inkişafı ilə əlaqədar olaraq kənd təsərrüfatı sahələrinin heç biri texniki təminat baxımından çətinlik çəkməsin. Belə ki, ilk növbədə, pambıqçılığın inkişafı ilə əlaqədar olaraq kənd təsərrüfatı sahələrinin heç biri texniki təminat baxımından çətinlik çəkməsin.

Kənd təsərrüfatı ilə bağlı siyasət - qara torpaq üz ağardırımı?

Heyvandarlıq, bitkiçilik gücləndirilir, aqroparklar yenidən qurulur; nəticə isə...

təxminən 140 min hektarda pambıq əkini planlaşdırılır.

Bundan başqa, 120 ədəd "Nyu Holland", 50 ədəd "SAMPO" və 25 ədəd "Klass" markalı taxılıqan kombaynlarının gətirilməsi ilə bağlı müqavilələr bağlanılıb. Aprel ayından etibarən yeni texnikaların gətirilməsinə başlanılacaq.

Bundan əlavə, Gəncə Avtomobil Zavodu ilə 1000-dən çox traktorun alınması ilə bağlı müqavilə bağlanılıb. Həmin traktorlar üçün 2000-dən çox texnika, o cümlədən 700 ədəd qoşqunun sifariş verilməsi nəzərdə tutulur.

Kənd təsərrüfatı istehsalçılarına güzəştli şərtlərlə satılan gübrənin həcmi artırılıb. Belə ki, hazırda 100 manat dəyərinə gübrə güzəştli satılırsa, bu məbləğ 150 manatədək artırıla bilər.

Ölkədə şəkər istehsalını yerli xammal əsasına keçirmək istiqamətində böyük işlər görülür. Nəticədə əgər 2016-cı ildə şəkər çuğunduru sahəsi 7 min hektara yaxın idisə, keçən il 14 min hektara çatdırılıb. Bu sahənin inkişafı üçün kifayət qədər vəsait ayrılıb, yeni texnikalar gətirilib.

Azərbaycanda diqqət mərkəzində olan bitkiçilik sahələrindən biri də çəltikçilikdir. Hökumət nəzərə alır ki, 2017-ci ildə dünyanın alınmasına 36 milyon dollar vəsait xərclənib. Ölkə üzrə düyüyə tələbat 40 min tondur və qəbul olunmuş Dövlət Proqramına əsasən bu həcmdə yerli istehsal 2025-ci ilədək təmin ediləcək. Bunun üçün cənub regionunda istehsalçılara lazım olan bütün şərait yaradılır.

Baramaçılığın inkişaf etdirilməsi də prioritet sahələrdəndir. Bu sahəyə dövlət dəstəyi həm toxumun-qurdun alınması, həm onları yemlə - tutarpağı ilə təminatını, həm də təhvil verilən yaş baramaya görə subsidiyanın verilməsini nəzərdə tutulur. Bu tədbirlər sayəsində keçən il Azərbaycanda 245 ton barama istehsal olunub. Bu il isə istehsalın 400 ton çatdırılması planlaşdırılır. Baramaçılığa dair Dövlət Proqramında hədəf 6 min tondur. Bu sahənin inkişafı ilə əlaqədar Çin mütəxəssislərinin iştirakı ilə tinglər gətirilərək ekilib. İlin sonunadək daha 3 milyon ting ekilməlidir. Ekologiya və Təbii

Sərvətlər Nazirliyi də öz xətti ilə tinglərin əkinini həyata keçirir. Bütün bunlar baramaçılığın yem bazasının təşkilində mühüm rol oynayacaq.

Azərbaycanda həmçinin sitrus meyvəçiliyinin inkişafı üçün əlverişli təbii iqlim şəraiti mövcuddur. Bir neçə həftə əvvəl dövlət başçısı tərəfindən sitrus meyvəçiliyinin inkişafı ilə bağlı Dövlət Proqramı təsdiqlənib.

Heyvandarlığa diqqət artırılır

Kənd təsərrüfatı naziri Heydər Əsədovun verdiyi məlumata görə, ölkə rəhbərliyinin tapşırığı ilə bu il 10 min baş damazlıq heyvan alınmalıdır. "Bu zərurət nədən irəli gəlir? Təkcə keçən il kərə yağının alınması 67 milyon, pendirə 20 milyondan çox valyuta xərclənib. Halbuki heyvandarlıqda işi düzgün təşkil etsək, həm valyuta ölkədə qalar, həm də məşğulluq artar. Ona görə də böyük miqdarda vəsait ayrılır ki, damazlıq heyvanları alıb gətirək. Düzdür, maldarlığın təşkili, onun idarə olunması çətin işdir. Lakin qarşıya vəzifə qoyulub və onu həll etməliyik. Buna nail olmağın üç yolu var: sü-

ni mayalanma, cins heyvanlar gətirilməsi və embrion köçürülməsi. Süni mayalanma işi təşkil olunub, doğulan hər buzova görə 100 manat subsidiya verilir. Ötən il süni mayalanma yolu ilə 52 min baş damazlıq buzov alınıb".

Nazirin dediyinə görə, heyvandarlığın və taxılçılığın inkişafı ilə bağlı qısa müddətdə Dövlət Proqramı hazırlanaraq hökumətə təqdim olunacaq.

Aqroparklar yaradılır

Azərbaycanda aqroparklar ölkə başçısının 2014-cü il aprelin 16-da imzaladığı "Aqrar sahədə idarəetmənin təkmilləşdirilməsi və institusional islahatların sürətləndirilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında" fərmanına əsasən yaradılıb. İlk aqroparkın təməli 2015-ci ildə Şəmkirdə qoyulub.

İqtisadiyyat Nazirliyindən "Yeni Müsavat"a verilən məlumata görə, Şəmkir və Yaladandan əlavə, hazırda 157,6 min hektar ərazidə 38 aqroparkın, o cümlədən 12 rayonda 37,3 min hektar ərazidə 14 müasir cins heyvandarlıq kompleksinin (yem bazası ilə birlikdə) və 17 rayonda 120,3 min hektar ərazidə 24 iri taxılçılıq təsərrüfatının yaradılması təşviq olunur. İndiyədək 13 aqroparkın yaradılmasına İqtisadiyyat Nazirliyinin Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu tərəfindən 98,6 milyon manat güzəştli kredit ayrılıb.

Aqroparkı aqrar sektorun digər təsərrüfatçılıq formalarından daha üstün edən əsas cəhət budur ki, istehsal-emal-logistika-marketing qapalı zənciri yaranır, qurumun hər bir komponenti özünüidarə və özünəməvəhdlik prinsipi əsasında çalışır ki, nəticədə ortaq problemlər və ümumi maraqlar ətrafında birləşməklə müəssisənin rəqabətə davamlılıq qabiliyyəti təmin olunur. Aqroparklarda müasir texnika və metodların, informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi üçün şərait yaranır, ortaq xərclər minimuma endirilir. Həmçinin nəqliyyat xərcləri və enerji sərfi azalır, ətraf mühitin qorunması, su və torpaq resurslarından səmərəli istifadə və onların mühafizəsi təmin edilir. Bu təsərrüfatçılıq formasının daha bir üstün cə-

həti peşəkar kadrlara tələbat yaratmaqla kənd təsərrüfatı və ərzaq sənayesi üzrə kadr hazırlığını stimullaşdırmasıdır.

Bundan əlavə, Azərbaycanda istixanalar sürətlə artırılır. Bu sahəyə dövlət dəstəyinin gücləndirilməsi çoxsaylı iş adamlarını istixana yaratmağa həvəsləndirib. Rəsmi məlumatlara görə, Azərbaycanda 12 min hektardan yuxarı istixana var ki, bunun da 4 min hektardan çoxu modern, ən müasir üsulların tətbiq olunduğu, 8 min hektara qədər isə ənənəvi istixanalardır. Son məlumatlara görə, hazırda ölkədə 400 hektara qədər ərazidə yeni istixana kompleksləri salınıb.

İstixanalara dövlət dəstəyi bir neçə istiqaməti əhatə edir. Belə ki, indiyədək İqtisadiyyat Nazirliyi Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu tərəfindən 312 hektar ərazidə 58 müasir istixananın tikintisinə 200 milyon manat güzəştli kredit ayrılıb. Bunlardan 49 istixana artıq istifadəyə verilib, 9-nun tikintisi davam edir.

Bundan əlavə, istixanalar digər kənd təsərrüfatı istehsalçıları kimi, bütün vergilərdən azaddır. Onlarda istifadə olunan motor yağları və gübrələrə sərf olunan vəsaitlərin bir hissəsi dövlət tərəfindən ödənilir.

Əgər indiyədək istixanalarla yalnız tərəvəz yetişdirilirdisə, son illərdə örtülü torpaqlarda meyvə istehsalının təşkilinə də başlanılıb. Artıq on hektarla ərazilərdə istixanalarda meyvə yetişdirilməsi işi qurulub.

Həyata keçirilən tədbirlər bəhrəsini verməkdədir. Belə ki, 2017-ci il ərzində qeyri-neft sektoru üzrə ixrac 1 mlrd. 538 mln. ABŞ dolları təşkil edib. Nəticədə 2016-cı ilə müqayisədə 2017-ci ildə qeyri-neft sektoru üzrə ixrac 24 faiz artıb. Qeyd edilən müddətdə ixrac əməliyyatlarında 1923 subyektt iştirak edib.

2017-ci il ərzində ixrac olunan qeyri-neft sektoru məhsulları arasında pomidor (tomat) birinci olub (151,6 milyon dollar). Bu siyahıda ikinci yeri qızıl (125,4 milyon dollar), üçüncü yeri isə qabığı təmizlənmiş meşə fındığı (114,5 milyon dollar) tutub. Ümumiyyətlə isə ötən il ərzində meyvə-tərəvəz ixracı 503 milyon dollar təşkil edib. İl ərzində pambığın ixracı 52 milyon dollar, şəkərin ixracı 39 milyon dollar, çayın ixracı 10 milyon dollar təşkil edib.

Qeyd edək ki, 2016-cı ilə müqayisədə 2017-ci ildə pambığın ixracı 2,1 dəfə, tütün və tütünün sənaye əvəzicilərinin ixracı 72 faiz, çayın ixracı 66 faiz, meyvə-tərəvəzin ixracı 35 faiz artıb.

□ İqtisadiyyat sərəncamı, "Yeni Müsavat"

Martin 15-də Bakı metrosunda ölüm faktı qeydə alınıb. "Bakı Metropoliteni" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Mətbuat xidməti və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin rəisi Nəsimi Paşayev deyib ki, hadisə metronun "28 May" stansiyasında baş verib. O bildirib ki, 1953-cü il təvəllüdü Bakı şəhər sakini Mərdanov Vəlif Şamil oğlu 28 may stansiyasına çatanda özünü pis hiss edib və qatardan düşüb. Dərhal ilkin müdaxilə edilib, təcili tibbi yardım çağırılıb. Lakin həkimlər gələne kimi həmin şəxs keçinib.

Bakı metrosunda havasızlığın olması tez-tez ictimailəşdirilir. Lakin hələ də illərdir ki, bu problemə çarə tapılmır. Xüsusilə də pik saatlarda metro qatarlarında nəfəs almaq çətinləşir. Məsələ ilə bağlı Nəsimi Paşayev "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, havalandırma sistemi ilə bağlı texniki baxımdan hər hansı problem yoxdur.

"Avadanlıqlarımızın istismar müddəti bitməyib. Havalandırma sistemində əvvəldən qurulan və son illər bizim aldıığımız avadanlıqlar da var. Bu yeni avadanlıqlar həm güc, həm də enerji sərfiyyatı baxımından daha səmərəlidir. Təbii ki, bu sözlərimizə sənədlərin etirazının olması mümkündür. Deyə bilərlər ki, bizim havamız çatmır. Ancaq stansiyalarımızda havalandırma ilə bağlı problem yoxdur. Əsas problemimiz pik saatlarda, sənədlərin həddindən artıq çox olduğu ərazilərdə olur. Qatardakı havalandırma sistemi mövcud deyil. Ventilya-

Bakı metrosunun havasızlıq problemi: ölüm riski nə qədərdir?

Nəsimi Paşayev:
"Ventilyatorlarla yalnız tunellərin havasını dəyişdirə bilərik"

torlar vasitəsilə yalnız tunellərin havasını dəyişdirə bilərik. Qatarlara isə hava açıq pəncərədən daxil olur. Bir şeyi əminliklə deyə bilərəm ki, bizim son zamanlar aldığımız havanın temperaturunu, küləyin istiqamətini, digər bu kimi texniki göstəriciləri ölçən ci-

İlqar Hüseynov:
"Necə ola bilər ki, vaqonlar işıqlandırılabilir, ancaq kondisioner quraşdırmaq mümkün deyil?"

hazırlamızı var. Onlara əsasən deyə bilərəm ki, bizdə insanların həyatına təhlükə yarada biləcək hava ilə bağlı problem yoxdur".

Nəqliyyat üzrə ekspert İlqar Hüseynov isə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında söylədi ki, Bakı metrosunda hava ilə

bağlı kifayət qədər problem var: "5-6 altı ölkənin metro nəqliyyat sistemi ilə maraqlanıb, onlardan istifadə etməmişəm. Ona görə deyə bilərəm ki, bu məsələ Azərbaycanda öz həllini tapmayıb. Düzgün ventilyasiya sistemlərinin qurulması burada çox önəmli əhəmiyyətə malikdir. Qatardakı və stansiyaların ventilyasiya sisteminin normal konstruksiya əsasında qurulmaması Bakının metro sistemində bu problemin dərinləşməsinə zəmin yaradır. Məlumdur ki, Bakıda metro sovet dövründə tikilib. İndi də Bakı metrosunda müasir dövrə ayaqlaşmayan sistemlər qalmaqdadır. Düzdür, metro stansiyalarında müəyyən rekonstruksiya işləri aparılıb. Ancaq insan faktoru üçün əsas vacib olan ventilyasiya sisteminin yerləşməsi işi görülməyib. Bu, məsələnin bir tərəfidir. Digər tərəfdən də xəttə olan çox az vaqonlar yeniləri ilə əvəzlənib. Əslində dəyişdirilən qatarlar da Avropa standartlarına uyğun deyil. Yəni Rusiya, Ukrayna istehsalı olan qatarlar alınır. Onların da heç

birində müasir ventilyasiya sistemi yoxdur. Buna baxmayaraq metroda baş verən ölüm hadisələrini birbaşa metro nəqliyyatından istifadə zamanı havasızlıqla əlaqələndirmək olmaz. Nəzərə alaq ki, insanlarda ürək, qan-damar xəstəlikləri artır. Buna görə də düşünülür ki, metrodan istifadə edən insanların arasında bu cür xəstələr ola bilər. Bu mənada biz maksimum çalışmalıyıq ki, orada insan faktoru ilə əlaqəli və yeniləmələr edək. Bakı metrosunda insanlar yayda istidən, qışda isə soyuqdan əziyyət çəkirlər".

Ekspertə görə, qatarlar arasında intervalın böyük olması da problemlərin yaranması üçün zəmin yaradır: "Biz vaqonların sayını nə qədər çoxaltsaq və intensivliyi təmin edərsək, bir o qədər insan sıxlığının qarşısını almış olarıq. Ürak qüsuru olan insanlar bəzən ventilyasiya sisteminin olmaması ilə yanaşı, həm də vətəndaşların sıxlığından təəffüs çatışmazlığı ilə üzlişirlər. Ona görə də sənədlərin sürətli daşınmasına təminat yaratmaq üçün vaqonların sayını artırma-

lıyıq. Deyirlər ki, qatarlara kondisioner qoymaq mümkün deyil, çünki istehsal zamanı bu nəzərdə tutulmayıb. Niyə mümkün deyil? Orada hava axını təmin etmək mümkündür. Eyni zamanda dünya praktikasında komfortlu vaqonlar var ki, onları da almaq olar. Necə olur ki, dəmiryolu sisteminin kondisionerli qatarlar var, metrodakı mümkün deyil? Bakı-Ağstafa qatarları hərəkət edən zaman yayda kondisioner sistemi, qışda da istilik sistemi işləyir. Deyim ki, bu qatarlarda soyutma sistemi çox gözəl qurulub. Metroda da vaqonlar dəmiryolu ilə demək olar ki, analoji vaqonlardır. Deməli, orada da kondisioner qurulmasında problem olmalı deyil. Necə ola bilər ki, vaqonlar işıqlandırılabilir, ancaq kondisioner quraşdırmaq mümkün deyil. Bu - bəhanədir. Dünyanın hər yerində yay vaxtı metrolarda içəri çox gözəl şəkildə soyudulur. Sadəcə olaraq metronun inkişaf etdirilməsi üçün əldə olunan dövlət vəsaitlərini və digər gəlirləri düzgün yönəltmək lazımdır".

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Azərbaycanda niyə kitab oxunmur?

"Hər bir insanın cəmiyyətdə dəyəri onun oxuduğu kitablarla ölçülür". Bu deyəmi nəzərə alsaq deyə bilərik ki, cəmiyyətin əxlaqının əsasında kitab dayanır. Lakin son illərdə kitaba olan marağın xeyli azaldığının şahidi oluruq. Əvvəllər ictimaiyyətdə, nəqliyyatda insanların əlindən kitab düşmürdü, hazırda onun yerini mobil telefonlar əvəzləyib. İnsanların əksəriyyəti artıq kitab oxumaq, müxtəlif məlumatları əldə etmək üçün kitabxanalara gedib, saatlarla vaxt sərf etmir, bunun üçün internet resurslarından, ağıllı telefonlardan istifadə edir.

Lakin Avropanın bir çox inkişaf etmiş ölkələrində vəziyyət əksinədir. Araşdırmalar göstərir ki, inkişaf etmiş ölkələrdə zaman keçdikcə, kitaba qayıdış daha da artır. Məsələn, bir yaponiyalı ildə 25, isveçli 10, fransalı 7 kitab oxuyur, Türkiyədə hər 7 nəfərə 1 kitab düşür. Azərbaycanda isə bu göstərici minimum səviyyədedir. Belə ki, araşdırmaya görə Qafqaz ölkələri arasında Ermənistanda 39, Gürcüstanda 47, Azərbaycanda isə oxucuların göstəricisi 11 faizdir.

Yaşlı, eləcə də gənc yazıçılarımızın da kitaba olan marağın azlığından şikayətlənir. Bəs əsas səbəb nədir?

Psixoloq Ramil Nəcəfli mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışdı. Psixoloq qeyd edib ki, bu məsələdə günahkar yazıçıların özüdür: "İnsanları kitab oxumağa həvəsləndirmənin müxtəlif yolları var. Kitab oxuyarkən ondan zövq almali, nələrdənsə imtina etmək lazımdır. Lakin bir çox kitabda insanlara motivasiya yaradacaq bir

şey görünür. Çünki insanlar düşünür ki, onları həyata motivasiya edən başqa amillərdir. Məsələn, kimisi musiqiyə, kimisi dostları ilə birlikdə restoran və ya kafelərdə vaxt keçirməyə maraqlıdır və digər enerjiyalarını, həvəslərini paylaşacaq yerlərə üstünlük verir.

Bəzən bunu onunla əsaslandırırırlar ki, "mən kitab oxumaqla nəse bilgi əldə edəcəyəmi düşünürəm". Artıq insanlar kitabı zehin, bilik qaynağı kimi görmür. Hansısa məlumatı əldə etmək üçün daha çox internet resurslarından, televiziya kanallarından istifadə edilir. Halbuki kitab oxumaq çox xeyirlidir, sadəcə insanlar bunun fərqində deyillər. Olsa bilsin ki, kitabla bağlı kifayət qədər təbliğat aparılır. Məsələn, görürəm ki, işə yarayan kitablar oxunsun".

Yazıçı Cəlil Cavanşir isə qeyd etdi ki, sonuncu kitabının təqdimatından sonra oxucularından inciyib: "Dekabr ayında sonuncu kitabımın təqdimatından sonra artıq ədəbiyyatla məşğul

Ramil Nəcəfli:
"Günahkar yazıçıların özüdür"

olmayacağımı bəyan etmişdim. Bu səbəbdən bir müddət sosial şəbəkələrdən uzaqlaşdım. Yeni oxucularından inciməmişdim. Gözlədiyim qədər kitabımın satılması məni çox narahət etdi və bu barədə çox düşündüm ki, ümmiyyətlə Azərbaycanda ədəbiyyatla məşğul olmağa dəyərmir? Bunu bütün azərbaycanlı yazarlar təsdiq edər ki, ölkəmizdə ədəbiyyatla məşğul olmaq xoş gələcək vəd etmir, kitab yazmaq bizə avantaj qazandırmır. Bütün qələmlərlə oxucuların demək olar ki, aşağı-yuxarı eynidir.

Cəlil Cavanşir:
"Kitabım satılmadığı üçün ədəbiyyatdan getməyi düşündüm"

Kitabları çox sayda satılan yazarlar da var ki, hər zaman müzakirə edilir ki, doğrudanmı onlar ədəbiyyata lazımdır? Şəxsən mən düşünürəm ki, Azərbaycanda bizim arzuladığımız qədər oxucu yoxdur. Yeni bizim seçdiyimiz əziyyətin müqabilində yazdığımız kitabdan ürayimiz istədiyimiz qədər qazanc əldə də bilmirik, sadəcə kitab yazaraq, ədəbiyyatla məşğul olaraq yaşaya bilmirik, bu artıq o deməkdir ki, ölkəmizdə kitab, ədəbiyyata maraqlı oxucuların sayı azdır".

Şahbaz Xuduovlu:
"Müəlliflər maraqlı kitab yazmır, ona görə də..."

Yazıçı qeyd edib ki, xarici yazarların kitablarına maraqlıdır: "Lakin son dövrdə ölkəmizdə kitab bazarındakı vəziyyətlə bağlı onu deyə bilərəm ki, xarici yazarların kitabları çox məşhurdur. Hazırda daha çox Amerika və Türkiyə yazarlarının kitabları satılır. Əgər belə olmasaydı kitablar, nəşriyyatlar fəaliyyətini dayandırardı. Yeni gənclik var ki, onların çevrəsində kitablar çox yaxşı oxunur, müzakirə edilir".

Yazıçının sözlərinə görə əsas problemlərdən biri də ki-

tabların təbliğatı ilə bağlıdır: "Kitabın təbliğatı ilə dövlət qurumları, o cümlədən, Yazıçılar Birliyi, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi məşğul olmalıdır. Onların da kitaba qarşı münasibəti birmənalı deyil. Çoxları öz çevrəsində, dost-tanış arasında ədəbiyyatla məşğul olurlar, öz ələmlərində böyük ədəbiyyat yaradır, şəxsi hesablarına Türkiyədə kitab çap etdirir, öz təbliğatları ilə məşğul olurlar. Amma əslində bu gün Azərbaycanda gənc nəslin təbliğatına daha böyük ehtiyac var".

"**Qanun**" nəşriyyatının direktoru **Şahbaz Xuduovlu** isə vəziyyətin o qədər də acınacaqlı olmadığını bildirib:

"Oxucular var, maraqlı kitabları alır, oxuyurlar. Sadəcə oxucuların zövqünə uyğun kitabların müəllifləri azdır. Məsələn, bəşəriyyətin qısa tarixinə dair bir xarici tarixçinin kitabını tərcümə edib çap etdiririk. Təsəvvür edin ki, həmin kitab 2000 sayı qədər satılır. Gəlin indi diqqət edək ki, Azərbaycanda hansı tariximizin kitabı 500-dən artıq sayda nəşr olunmuşdu? Niyə, çünki müəlliflər maraqlı yazı yazmırlar. Səbəb birinci yazıçıların özünüdəndir. Əgər o yazıçının hansısa əsərindən oxucu nəse götürmür, məlumat almır, onun dünya görüşünün genişlənməsinə bir rolu olursa, o kitabı almır. Hazırda heç kəs yerli məhsul almır. Çünki xarici məhsulun keyfiyyətinə inanır. Bu da oxşar məsələdir. Kitabxanalara da maraqlı kifayətdedir. Kitabxanalara maraqlı heç vaxt azalmayacaq, əksinə, artacaq".

□ Xəlilə GƏRAY,
"Yeni Müsavat"

Hacıqabulda dəhşətli qəza - bir ailənin iki gəlini öldü

Bakı-Qazax yolunun Hacıqabul rayonu ərazisindən keçən hissəsində ölümlə nəticələnən yol qəzası baş verib. Bakı şəhəri istiqamətində hərəkət edən 10-XN-136 dövlət nömrə nişanlı "Mercedes" markalı minik maşının sürücüsü idarəetməni itirərək avtomobili, təmir işləri aparılan ərazidə öncədən xəbərdarlıq nişanları qoyulmasına baxmayaraq, yol kənarında təmir işləri aparılan texnikaya çırpıb.

APA-nın Mil-Muğan bürosunun verdiyi məlumata görə, Bakı-Qazax magistralının Hacıqabulun Atbulaq kəndindən keçən hissəsində Tərtər rayon sakini, 1980-ci il təvəllüdü Bəhruz Telman oğlu Hübətovun idarə etdiyi "Mercedes" markalı avtomobilin yolda təmir işləri aparılan maşınla toqquşması nəticəsində onun həyat yoldaşı, 1989-cu il təvəllüdü Şəlalə Yaqub qızı Hübətova və sürücünün qardaşı arvadı İsmaylova Kamilə Feyzi qızı hadisə yerində ölüblər.

"Mercedes"də olan sənişinlərdən - sürücünün övladları, 2015-ci il təvəllüdü Umud Bəhruz oğlu Hübətov və 2010-cu il təvəllüdü Rəşad Bəhruz oğlu Hübətov ağır vəziyyətdə xəstəxanaya yerləşdiriliblər.

Avtomobilə olan digər azyaşlı və sürücü yüngül xəsarət alıb.

Faktla bağlı cinayət işi başlanıb, araşdırmalar davam etdirilir.

Girov götürdüyü şəxsi öldürən mütəşəkkil dəstənin üzvü beynəlxalq axtarışa verildi

Azərbaycan ağır cinayətlərdə təqsirləndirilən şəxsi beynəlxalq axtarışa verib. APA-nın məlumatına görə, bu barədə İnterpolun saytında məlumat yerləşdirilib.

Məlumatda qeyd olunur ki, 1986-cı il təvəllüdü Ramin Həsənov Cinayət Məcəlləsinin 120.2.1-ci (bir qrup şəxs və ya qabaqcadan əlbir olan bir qrup dəstə tərəfindən adam öldürmə), 120.2.2-ci (xuliqanlıq niyyəti ilə adam öldürmə) və 120.2.9-cu (təqsirkar şəxs üçün aşkar surətdə köməkətsiz vəziyyətdə olan adamı öldürmə, habelə adam oğurluğu və ya girov götürülmə ilə bağlı adam öldürmə) maddələri ilə təqsirli bilinir.

R.Həsənov Azərbaycandan qaçdığı üçün barəsində dövlətlərarası axtarış elan olunub və tutulması üçün İnterpol müraciət edilib.

Hazırda onun yerinin müəyyən edilərək tutulması istiqamətində əməliyyat-axtarış tədbirləri davam etdirilir.

Bu günlərdə İranda qəzaya uğrayan və 11 nəfərin ölümünə səbəb olan təyyarə qəzasında müzakirə olunan məqamlardan biri də onu idarə edən qadın pilot olması idi. Bu qəza ilə bağlı daha çox yayılan rəylər isə qadınlarda təyyarəni idarə edəcək güc və bacarığın olmaması, qəzanın da məhz qadın pilot faktına görə baş verdiyi ilə bağlıdır. Bununla bağlı Türkiyə Hava Yolu Pilotları Dərnəyi sərt bir açıqlama yayıb. Açıqlamada bu məsləhin qadın-kəşi olaraq ayrılmasının doğru olmadığı, qəzanın isə texniki səbəblərlə görə baş verdiyi qeyd olunub.

"Yeni Müsavat" mövzusunun aktuallığını nəzərə alaraq, dünyada qadın pilotlarla bağlı arayıq hazırlayıb. Bu peşəni kimlər seçə bilər, seçənlər hansı xüsusiyyətlərə malik olmalıdır və ümumiyyətlə, qadın pilotluğun bilinməyən cəhətləri nələdir?

QADININ PILOT OLMASI NİYƏ ÇƏTİNDİR?

Hərbi aviasiya kişilərinin hakim olduğu bir dünyadır. Sivil havaçılıqda qadınlara ancaq kabin vəzifələrində və yer xidmətlərində olmaq kifayət edir. Uçuşu idarə etməyin kişilərə xas bir peşə olaraq qəbul edilməsi və bu işi ilk gündən etibarən kişilərin həyata keçirməsi faktorları qadınlara bu sektordə təmsil olunması qarşısında əngəl kimi görünür. Sanki uçuş qadınlara bacarıqlarını aşan və öhdəsindən gələ bilməyəcəkləri bir iş kimi görünür. Halbuki dünyada təhlükəsiz qaydada uçuşu idarə edən çoxlu sayda qadın var.

Keyfiyyətli uçuş həyata keçirməyə müəyyənleşdirən əməl cinsiyyət yox, uçuş üçün lazım olan bacarıqdır. Unutmuruq ki, zəif, qorxaq, bacarıqsız qadınlar var, amma belə kişilər də var. Bütün qadınları bu kateqoriyaya üzrə qiymətləndirmək həm haqsızlıq, həm də məsələyə əlmdən kənar və kişiyə ehsas ilə yanaşma tərzindən xəbər verir.

Nədir qadın pilot olmağın çətinlikləri?

Uçuş zamanı kişiyə məsləkdaşlarının qadın pilotlara davranış tərzində fərqlilik var. Pilot olmaq istəyən qadınlar kişiyə xarakterdə olduqlarına hər zaman şübhə edilib. Rəqabət, özünü sübut etmə duyğuları və ya edəcəyi xətaların lazımdan artıq tənqid olunacağı qayğısı kimi əlavə streslər içindəki bir qadın pilotun uçuşa konsentrasiyasının pozulması və yetərli performans göstərməməsi təbiidir. Bu səbəbdən qadın pilotların daha işin əvvəlində "uduzmuş halda", neqativ bir xalla təyyarəyə addım atırlar.

Təyyarə kokpitinin, xüsusən də hərbi təyyarələrdə kişiyə antropometrisinə görə dizayn edilməsi qadın heyət üçün əlavə bir çətinlik yaratmaqdadır. Oturma yüksəkliyi, ejection sistemləri, G-Suit, kask, maska ölçüləri, idrar toplama aparatları, rudder pedal sərtliyi və sair kişiyə bədən quruluşu və gücü diqqətə alınaraq hazırlanır. Qadın bədəninin təbiəti olaraq daha yağlı olması, döş anatomiyasındakı fərqlər, menstrasiya və hamiləlik vəziyyəti də əlavə olunduğu zaman heqiqətən də qadın pilotlarla bağlı bəzi problemlər ortaya çıxır. Amma bunlar bəzi mühəndislik çalışmaları ilə aradan qaldırılabilir problemlərdir.

Dünyada qadın pilot dalğası

ABŞ Hava Qüvvələrində pilotların 1% qadındır. Ümumən isə 500-ə yaxın qadın havaçılıq

Göydə uçan "mələklər" və ya qadın pilotlarla bağlı bilinməyənlər

Qadın pilotların idarə etdiyi təyyarələr daha çox qəzaya uğrayır?

sektorunda çalışır. Kanada, Belçika, Hollandiya, Norveç və İngiltərədə də qadın pilotların sayı artmaqdadır. Məsələn, Hollandiya Kral Hava Qüvvələrində qadın pilotlar üçün 7% -lik yer nəzərdə tutulub. Manja Blok adlı qadın 1993-1994-cü illərdə NATO əməliyyatları çərçivəsində F-16 təyyarəsi ilə Bosniya üzərində uzun uçuşları həyata keçirib.

Qadın pilotsansa bu cəhətlərə sahib olmalısın

Keçək qadın pilotun xüsusiyyətlərinə: Pilot olmaq istəyən bir qadınla bunu heç düşünməmiş başqa birisi arasında konkret xarakter fərqlilikləri olmalıdır. Çünki pilot bir kişiyə peşəsidir. Təyyarənin özü belə bir kişilik simvoludur.

ABŞ Hava Qüvvələrində uçuş həkimisi, uçuş tıbb bacısı və müəllimə pilot olaraq çalışmış 57 qadın psixiatrik yoxladan keçiblər. Nəticədə qadın pilotun xarakter xüsusiyyətləri ilə kişiyə pilotun xarakter xüsusiyyətləri üzə çıxıb. Buna baxmayaraq, yenə də qadın əməkdaşın "dişi" olma xüsusiyyətlərini qoruduğu məlum olub. 17 qadın pilotun dəyərləndirildiyi başqa bir araşdırmada isə aşağıdakı detallar üzə çıxıb:

Psixiatrik müayinəyə göndirilən qadın pilot sayı və faizi kişilərlə müqayisədə əhəmiyyətli dərəcədə yüksəkdir.

Bəzi qadın pilotların bu peşəni həyata keçirməklə ətrafla-

rına nəyisə sübut etməyə cəhd göstərdikləri üzə çıxıb.

Əsasən çox emosional olsalar da, özlərini tez ələ almaq, duruma hakim olmaq kimi qabiliyyətləri var.

Kişilərin hakim olduğu hərbi aviasiya dünyası bəzi qadın pilotlara əlavə bir stress yükləyərək onları narahat edir.

pul alırlar. Bir az daha detallı məlumat verək: hotelin gecəlik qiyməti 100 dollardır, pilot orda gecələdiyi hər gecə başına 10 dollar ekstra pul alır.

3. Pulsuz təyyarə biletləri Pilotların hər il orta hesabla 3 ədəd pulsuz bilet almaq haqqı var.

Qadın pilotların üzərinə "ana, bacı" kimi rolların da yükləndiyi üçün onlarla birgə çalışmış kişiyə pilotların zəhinlərindəki bu qarışıqlıq onlara da əlavə bir stress yükləyir və uçuş təhlükəsizliyinə neqativ planda təsir edir.

Türkiyənin aviasiya sistemində çalışan qadınlara xarakter cəhətləri ilə bağlı araşdırma aparılıb. Araşdırma nəticələrinə görə, kişiyə və qadın pilotların ortaq cəhətləri aşağıdakılardır: iş birliyinə uyğun, emosional baxımdan məqsədyönlü, eqlər qüvvətli, lider xüsusiyyətləri olan, özünə güvənən, qənaətcillik.

Aviasiya sahəsində çalışan və çalışmayan qadınlara müqayisəsində isə çalışanların soyuqqanlı düşüncə bilməsi, iddialı, inadçılıq, liderlik, təhlükəyə münasibətdə cəsarətli, müstəqillik, narahatçılıq və səbirsizlik kimi xüsusiyyətləri üzə çıxıb.

Pilot peşəsinin üstünlükləri - astronomik məvacib, güzəştlər və üstünlüklər

İndi isə bu peşənin üstünlükləri barədə. Bəli, bu detalları bilmədən pilotlar, qadın pilotlarla bağlı fikir bildirməyə yaxşıdır.

1. Pilot maaşları
Kapitan pilot: 10.000 dollar, yarımdan pilot: 5.000 dollar

2. Gecələmə pulu
Pilotlar uçuşlarda hansısa bir şəhərdə gecələdikləri halda hotelin bir gecəlik otaq qiymətinin 10%-i qədər ay sonu

4. Yanlarına hər kəs girə bilməz

Pilotlar təyyarədə ikən stüardessalar istedikləri vaxt kokpitə girə bilməzlər. Sadəcə həmin uçuşdakı kabin rəhbərinin kokpitə girmə hüququ var.

5. Benzin məsrəfi
Əgər pilot hava limanına gedərkən öz maşınından istifadə edibse, bu səfər üçün 7 litr benzinin pulunu hava yolu şirkətindən alır.

6. Endirim
Pilotlara və digər hava yolu işçilərinə aeroportdakı alış-verişlər 50 faiz endirilməlidir.

7. Pilot istədiyi adamı təyyarədən çıxara bilər

Pilotlar istedikləri təqdirdə hər hansı bir insanı o uçuşdan məhrum etməyə və təyyarədən çıxarma haqqına sahibdirlər.

8. Kokpit qapısı ekstra etibarlıdır

11 sentyabr terrorundan sonra pilotların içində oturduğu kokpitlərin qapısı daha bərk materialdan hazırlanmağa başlanıb.

9. İki pilot birlikdə qərar verir

Çətin enişlərin həyata keçirilməsi üçün hər iki pilotun da məsləhətləşib, daha sonra ortaq nəticəyə gəlməsi lazımdır. Əks təqdirdə həmin aeroporta eniş gerçəkləşdirilə bilməz.

10. Pilotun biri təyyarəni qaldırır, o biri endirir

Təyyarəni köməkçi pilot qaldırırsa, kapitan pilot endirir. Və ya əksinə.

□ **Sevinc TELMANQIZI,**
"Yeni Müsavat"

Mart ayı başlandı. Bakıda 3 nəfər sakin liftdə qalıb. Sonuncu olaraq martın 13-də Yasamal rayonunda 2 nəfər qəfildən dayanan liftə qalıblar. Xüsusi Riskli Xilasetmə Xidmətinin müvafiq xilasetmə qüvvələri və təndaşların liftdən çıxmasına kömək edib, xəsarət alan olmayıb.

mərkəzlərində dövlət mənzil fonduna aid olan binalarda quraşdırılması məqsədi ilə yeni liftlərin mərkəzləşdirilmiş qaydada alınması və istismarda olanların bərpası üçün Prezident Ehtiyat Fondundan Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə 10 milyon manat ayrılışdı. Növbəti illərdə də ölkə başçısı ölkə ərazisində lift təsərrüfatının yenilənməsi üçün vəsaitlər ayrın.

Müşahidə etdik ki, bəzi binalarda liftlər yenilənib. Lakin sakinlər söylədilər ki, elə ən çox problem yenilənən liftlərdə çıxır:

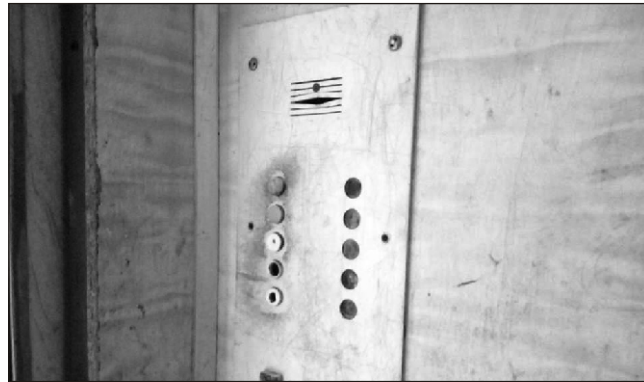
"Binada bəzi bloklara yeni lift adı ilə 6-7 ilin işlənmiş liftlərini gətirib quraşdırıblar. Elə ən çox problemlər də bu liftlərdə çıxır. Liftlərin içərisi də təmizlənmir. Qış aylarında palçıqdan liftə girmək olmur".

rinə götürən şirkətlər daha keyfiyyətli xidmətlər verməyə başladılar. Nəticədə isə Bakı Lift İdarəsinin həm idarəçiliyində ciddi problemlərin olması, həm də texniki təminatının zəifliyi, qeyri-operativlik sovetdən qalma binalarda lift problemini bu günə qədər uzatdı. Hətta bu, bu günün də problemi deyil. Sovet dönəmində "Mozalan" satirik jurnalında ən

Bakının bitməyən lift

problemi - çıxış yolu nədir...

"Paytaxt sakinləri liftə qalmağa artıq alışıblar..."

Lakin bu hadisə nə ilk, nə də son deyil. İnternetdə axtarış verdikdə ilin bütün aylarında Bakıda bir neçə nəfərin liftə qalması ilə bağlı xəbərlərə rast gəlirik. Problem media tərəfindən dəfələrlə işıqlandırılıb. İctimaiyyətdə, sosial şəbəkələrdə də bununla bağlı müzakirələr səngimdir. Ancaq görünən budur ki, Bakıda köhnə liftlər tamamilə dəyişdirilməyincə, problem öz həllini tapmayacaq.

Onu da qeyd edək ki, hazırda Bakıda köhnə liftlər əsasən sovet dövründə inşa edilən 9 mərtəbəli binalardadır. 5 mərtəbəli binaların əksəriyyətində lift quraşdırılmayıb. Yeni binalarda quraşdırılan liftlər isə müasirdir və az hallarda problemləri ortaya çıxır. Ümumilikdə rəsmi statistikaya görə, Bakıda 5200-dən çox köhnə lift var. Bu liftlərin bərpə edilməsi, təmiri ilə bağlı dövlət tərəfindən kifayət qədər vəsait ayrılıb. Lakin bir çox yerlərdə bu vəsait təyinatı üzrə xərclənməyib. Bunu deməyə liftlərin hazırkı vəziyyəti əsas verir.

2008-ci ildə Prezident İlham Əliyev şəhər və rayon mərkəzlərində olan binalarda liftlərin maddi texniki bazasının möhkəmləndirilməsi haqqında sərəncam imzalamışdı. Bu sərəncam əsasən şəhər, rayon

Bəs liftlərin hazırkı durumu nədir?

"Yeni Müsavat"ın əməkdaşı şəhərdə bir sıra 9 mərtəbəli binada olub, liftlərin vəziyyəti ilə maraqlanıb.

Müşahidə etdik ki, bəzi liftlərin düymələri, qapıları dəyişdirilib. Düymələr yeni olsa da liftlərin çoxu heç də bütün mərtəbələrə qalxmır. Səbəb isə yuxarı mərtəbələrə bəzələrinin qapılarında olan nasazlıqdır. Liftlərin heç birində təhlükəli hal yaranan zaman istifadə olunan çağırış düyməsi işləmir. Əgər liftə qalırınsa ya mobil telefonla kiməsə zəng etməlisən ya da pilləkənlə kiminsə çıxmasını gözləyib, ondan kömək istəməlisən. Söhbət etdiyimiz sakinlər bildirdilər ki, hər ay lift pulunu ödəyir.

Lakin bu qurğuların işləməsindən heç də yazı deyilənlər: "Hər ay bizdə 1 manat alır ki, lift puludur. Ancaq liftlərdə demək olar ki, hər həftə problem çıxır. Problem olan zaman ustanın nömrəsini götürmüşük. Ona zəng edirik, gəlib düzəldirlər. Camaat liftin xarab olmasından qorxub çox zaman yuxarı mərtəbələrə pilləkən vasitəsilə qalxırlar", -deyə söhbət etdiyimiz sakinlər bildirdilər.

Təbii olaraq, liftlərin heç birinin içərisində təhlükəsizlik kameraları da yoxdur. Halbuki xarici ölkələrdə əksər liftlərdə təhlükəsizlik məqsədilə bu cür kameralar mövcuddur...

Bəzi 9 mərtəbəli girişində rəqəmsal kilidlər quraşdırılıb. Sakinlər söylədilər ki, qapıları da, kilidləri də öz vəsaitləri hesabına qoyublar. Bildirdilər ki, bu qapıları qoymaqda əsas məqsədləri kənar şəxslərin binanın girişinə daxil olub, liftin içini zibilləməməsidir. Yeni binalarda isə hər hansı bir liftə natəmizlik və ya nasazlıq müşahidə etmədik.

Bakıda lift probleminin həlli üçün hansı addımlar atılmalıdır? Nə üçün illərdir ki, bu məsələ öz həllini tapmır?

"Yeni Müsavat"a danışan ekspert Natiq Cəfəri söyləyib ki, əslində bu məsələdə kifayət qədər qarışıqlıq yaranıb:

"Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə tabe olan Lift idarəsi var ki, bu idarə icra hakimiyyətinin balansında olan bütün binalara cavabdehdir. Sadəcə olaraq burada kifayət qədər ciddi qarışıqlıq yaranıb. Belə ki, yeni binalar tikildikdən sonra bu tikililərin özləri məsələni həll etdilər. Ham kooperativlər, həm də tikintinin təminatını öz üz-

çox işıqlandırılan mövzulardan biri də Bakıdakı liftlərin pis işləməsi idi. Bu sahədə ciddi korupsiya faktları da tez-tez mətbuat tərəfindən işıqlandırılıb. Bütün bunların nəticəsidir ki, Bakıda köhnə binalarda liftlər acınacaqlı vəziyyətdədir. Həsab edirəm ki, artıq bu işin özəl sektora verilməsinin vaxtı çatıb. Ona görə də yeni tikililəri misal çəkdim ki, onlarda bu kimi problemlər çox nadirən baş verir. Problem olan zaman da şirkətin işçiləri bunu dərhal həll edirlər. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin balansında olan binalarda isə məsuliyyət yoxdur. Vaxtılı-vaxtında kimin xidmət göstərməli olduğu bilinmir. Ona görə də camaat lift pulunu vaxtında vermir. Çünki tez-tez problemlə üzləşirlər. Bu hal eyni zamanda zəncirvari problem yaradır. İnsanlar pul vermək istəməzlər, pul olmadıq üçün də lift idarələri yaxşı xidmət göstərmirlər. Ona görə də bunun özəl şirkətlər verilməsi, icra hakimiyyəti ilə özəl şirkətlərin müqavilə əsasında bu məsələləri öz yoluna qoyması hesab edirəm ki, bu sahəyə rəqabət də gətirər, vətəndaşlar üçün də faydalı olar".

Əli RAİS
Fotolar müəllifindir

Fərac Əsədov

Laçından olan məcburi köçkün evsiz qaldığını bildirir

Komitə isə təkzib edir: "Onun müraciəti aidiyyəti qurumlar tərəfindən araşdırılaraq əsassız hesab edilib"

Laçın rayon Dambulaq kənd sakini Əsədov Fərac Qəzənfer oğlu redaksiyamıza gələrək şikayətlənib. Şikayətçi bildirib ki, 1992-ci ildən Ağcabədi rayonunda məskunlaşmışdır. "Yaşayış vəziyyətimiz həmişə ağır olub. 4 ailə birləşərək 4 hektar torpaq sahəsi almışdıq. Onun bir hektarına bağ salmışdıq, digər 3 hektarında isə təsərrüfat işləri ilə məşğul olurduq. Burada bir çayxana və bir mini market tikmişdik. 4 ailənin dolanışığı yeri bura idi. 2011-ci ildə bizə heç bir xəbərdarlıq etmədən, rəyimizi nəzərə almadan meyvə bağını, çayxana olan ərazini və mini marketi bulduzlarla sökdülər. Biz etirazımızı bildirdəndə onlar dedilər ki, bu ərazidə məcburi köçkünlər üçün evlər tikiləcək. Hazırda yaşadığımız evlər o binaların tikilmə yerinə düşdüynə görə evləri də sökəcəyik. Evlər tikilib hazır olanda sizə hər təsərrüfat üzrə ev verəcəkdir.

Beləliklə, həmin əraziyə bir dəmir vaqon gətirib, 4 ailəni ora yığdılar və evlərimizi sökdülər. Yay, qışı bir ildən artıq həmin vaqonda keçirdik. Bir müddət sonra qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri Üzrə Dövlət Komitəsinin Ağcabədi rayonu üzrə nümayəndəsi Hafiz Mehdiyev mənə çağırış bildirdi ki, hər təsərrüfat üzrə 3000 manat gətirim. Həmin zaman bildirdim ki, bu məbləğdə pulum yoxdur. Buna görə də 3 təsərrüfat ailəni qeyri-qanuni birləşdirib bir mənzilə yerləşdirdilər. Pul vermədiyim üçün qeydiyyatda olduğum Xocavənd kənd qeydiyyatından da çıxarıldım. Mənimlə bir təsərrüfatda kitabə düşən nənəm Xanım Əsədova da atamın üstünə yazıldı. Yalan olaraq mənim Saray qəsəbəsində qeydiyyatda olduğum bildirilir. Lakin dəfələrlə bildirmişəm ki, mən Saray qəsəbəsində yaşamıram və orada qeydiyyatda deyiləm".

Şikayətçi qeyd edib ki, 2011-ci ildən kirayələrdə yaşayır, borclar və digər maddi problemlər üzündən yenidən quruluş əsasında da dağılıb: "İmkansızlıqdan geçəndə qalmaqdan böyrək və prostat xəstəliyem. Banklardan və ayrı-ayrı şəxslərdən aldığım borcları ödəyə bilmədiyim üçün icraçılar dəfələrlə mənə xəbərdarlıq edib. Bütün bu problemlər üzündən ailəm dağıldı. Ayda 90 manat alimenti balama ödəyə bilmirəm. Aidiyyəti orqanlardan xahiş edirəm, bu məsələdə mənə köməklik göstərsinlər".

Məsələ ilə bağlı qaçqınların və məcburi köçkünlərin İşləri Üzrə Dövlət Komitəsinin mövqeyini öyrənmək üçün quruma sorğu göndərilib. Komitədən şikayətlə bağlı "Yeni Müsavat"a bu cür açıqlama verilib:

"Laçın rayonundan məcburi köçkün, əvvəllər Ağcabədi rayonu Xocavənd kəndində müvəqqəti qeydiyyatda olmuş Əsədov Qəzənfer Osman oğlu həmin rayonda məcburi köçkünlər üçün tikintisi nəzərdə tutulan torpaq sahəsinin kənarında vaqon və daş evdən ibarət tikilidə ailə üzvləri ilə birlikdə məskunlaşmışdır.

Əsədov Qəzənfer Osman oğlu həmin ərazidə məskunlaşdığı üçün 7 nəfər ailə üzvləri ilə birlikdə 2011-ci ildə Ağcabədi rayonu ərazisində məcburi köçkünlər üçün tikilən çoxmərtəbəli yaşayış kompleksində 5 sayılı binada 4 otaqlı mənzillə təmin edilib.

Köçürülmə aparılan müddətdə araşdırma zamanı məlum olub ki, Əsədov Qəzənfer Osman oğlunun oğlu Əsədov Fərac Qəzənfer oğlu həmin vaxtlarda həyat yoldaşı Niyazova Nigar Ramiz qızından məhkəmə qərarı ilə ayrılaraq kommunal qeydiyyatda düşməklə Abşeron rayonu ərazisində yaşayıb. Lakin Əsədov Fərac Qəzənfer oğlunun həyat yoldaşı Niyazova Nigar Ramiz qızı həmin ərazidə qəsəbə ilə üzbuüz yol kənarındakı tikilidə məskunlaşdıqları üçün övladı Əsədov Fərac oğlu və nənəsi Abdinova İlduzə Ağakışi qızı ilə birlikdə 1 sayılı binada 2 otaqlı mənzillə təmin edilib.

Həmçinin bildiririk ki, Əsədov Fərac Qəzənfer oğlu dəfələrlə əsassız, həqiqətə uyğun olmayan, şər və böhtan xarakterli ərizələrlə müxtəlif dövlət orqanlarına, o cümlədən 2017-ci ildə Ağcabədi rayon Prokurorluğuna müraciət edib. Həmin müraciət aidiyyəti qurumlar tərəfindən araşdırılaraq əsassız hesab edilib, bildirdiyi ifadələr öz təsdiqini tapmamışdır".

Halidə GƏRAY
Musavat.com

MÜSAVAT

Son səhifə

N 61 (6950) 17 mart 2018

Canlı yayımda sevgilisini öldürdü

Amerikada bir qadın sevgilisini YouTube kanallarından birində vuraraq öldürüb və buna görə 6 ay müddətinə həbs cəzası alıb. 20 yaşındakı Monalisa Perez 26 iyun 2017-ci ildə 22 yaşındakı sevgilisi Pedro Ruizə 30 santimetlik məsafədən atəş açmışdı. Ruiz sinəsində tutduğu ensiklopediyanın onu güllədən qoruyacağını iddia etmişdi. Minnesota ştatının Halstad şəhərində yaşayan cütlük gündəlik həyatlarını və etdikləri zarafatları məşhur olmaq üçün YouTube kanallarında yayımlayırdı. Bir uşaqları olan cütlük bu dəfə daha təhlükəli bir video yayımlayacaqlarını elan etmişdi. Videonu çəkdiyi vaxt ikinci uşaqlarına hamilə olan Perez, twitterdən verdiyi elanda "Mən və Pedro böyük ehtimalla ən təhlükəli videomuzu çəkəcəyik. Onun fikri mənim deyil" demişdi.

Sinəsində tutduğu qalın ensiklopediyanın onu güllədən qoruyacağını düşündüyən Ruizə qarşı Perezin atəş açmasını 3 yaşındakı uşaqları və həmin vaxt orada olan 30 nəfər izləyib. Perez hadisədən dərhal sonra təcili yardım xətli olan 911-ə zəng edərək, sevgilisini səhvən vurduğunu deyib.

Hadisə ilə bağlı gedən məhkəmə prosesində Perez cinayət əməlini qəbul edib. Məhkəmənin hakimi Ceyms Brue isə verdiyi açıqlamada deyib ki, "bu axmaq sınaq Pedro Ruiz tərəfindən planlanıb və günahkar səhvən, faciəvi şəkildə bu sınağın təhlükəsiz olduğuna inanıb".

Roman oxuyan insanlar çox anlayışlı olurlar

Amerika mətbuatı professor Matthijs Baln roman müəllifi ilə bağlı fikirlərinə geniş yer verib. Həmin fikirlərə görə, insanın oxuduğu romanların sayı artıqca çevrəsindəki insanları daha yaxşı anlamasına səbəb olur. Professor tələbələrini də iştirakı ilə iki təcrübə aparıb. İlk təcrübə zamanı M.Ball 36 tələbəsinə Yapoiyadaskı nüvə fəlakətləri və Liviyadakı aksiyalarla bağlı qəzet xəbərlərini oxumağı tapşırıb. İkinci təcrübədə isə 50 tələbə Coze Saramaqonun "Korluq" adlı romanını oxuyub. Professor öncə müəyyənləşdirib ki, tələbələr həqiqi qaynaqlar yerinə xəyal məhsulu olan romanlara daha çox maraq göstərir. Bundan başqa, onlar xəyal məhsulu olan xarakterlərlə

özleri arasında bir bağ quraraq həqiqi hadisələrdən uzaqlaşmağı tərcih edirlər: "Roman oxuyarkən özümüzdü itirdiyimiz an tamamilə başqa bir dünyaya keçirik. Romandakı qəhrəmanların hiss etdiklərini asanlıqla

hiss edə bilir və sanki onun düşüncələri bizim düşüncələrimiz kimi davrana bilirik. Bunun sayəsində həqiqi həyatda qarşımıza çıxan insanların fərqli fikirlərini və problemlərini daha yaxşı qəbul edə bilirik".

20 saat cib telefonuna baxdı, az qala öləcəkdi

Çində cib telefonu ekranına 20 saat baxan bir qadın beynində yaranan qan damarlarının partlamasına görə ölüm təhlükəsi adlandırılıb. Miqrant işçi olduğu qeyd edilən 47 yaşındakı qadın üç saatlıq əməliyyata salınıb. Qadın həkimlərin müdaxiləsi ilə sağlamlığına qovuşub.

"The Daily Telegraph" ni telefondan ayırmayıb. Qadın qatardan düşəndə adı açıqlanmayan qadın çətinliklə danışır və bədəninin bir tərəfində əlini, qocənub şəhəri Guangzhoulunu və ayaqlarını hərəkət etdirməkdə də çətinlik çəkirdi.

Guangzhoudakı Jinan Universiteti xəstəxanasının həkimi Menq Henq deyib ki, əgər qadın dərhal əməliyyata çatdırılmasaydı, ölə bilərdi. Həkim Menq eyni zamanda deyib ki, qatar qələbəlik olduğu üçün qadın daim bədəninin bir tərəfinə doğru əyilib, ağırlığını da başqa tərəfə verib: "Qatarda hərəkət etməyib. Onun yerinə yan tərəfə yətib, başını da sağ tərəfə əyərək, daim telefonuna baxıb. Bu pozisiyada çox uzun müddət dayandığı üçün damarlarında təzyiq olduğu nəticəsinə gəldik".

Gənclər arasında qan laxtalanması geniş yayılıb. Onun dediyinə görə, cib telefonundan istifadə edərkən eyni vəziyyətdə uzun müddət qalmaq doğru deyil və ciddi fəsadlar yaradır.

QOÇ - Qarşınızda elə bir gün durub ki, Göy qübbəsi addımbaşı sizi sevindirə bilər. Hər an möcüzə gözləyin, amma özünüz də boş oturmayın. Bu təqvimdə ailə üzvlərinizə qaygınızı əsirgəməyin.

BUĞA - Ne qədər səmimi olsanız, hörmətiniz də bir o qədər artacaq. İstənilən münasibətdə tərəfsiz mövqe tutun ki, düşmənləriniz artmasın. Günün ikinci yarısında büdcəniz ağırlaşa bilər. Səfərə çıxmayın.

ƏKİZLƏR - Münasibətləri dərinləşdirmək üçün fürsətdir. Ürəyinizə yaxın bildiyiniz hər kəsə baş çəkməyə, heç olmasa zəng etməyə çalışın. Bugünkü addımlarınızdan asılı olaraq sizə qarşı münasibət müsbətə doğru dəyişə bilər.

XƏRÇƏNG - Xoş təsadüflərlə zəngin bir gün yaşayacaqsınız, hətta ola bilsin ki, çoxdan görmədiyiniz insanlarla da rastlaşasınız. Saat 15-18 aralığında isə maraqlı təkliflər alacağınız gözlənilir.

ŞİR - Pulsuzluğu özünüzdə dərd hesab etməyin. Əsas odur ki, tənha qalmayasınız. Bu, bürcünüz üçün ən dözülməzidir. Yaxşısı budur, gücünüzü yarımçıq qalmış işlərin həllinə yönəldə bilərsiniz.

QIZ - Bahar nəfəsinin duyulduğu bu ərfədə mənəvi rahatlığı tapmaq sizin üçün o qədər də çətin olmayacaq. Üstəlik, ətrafınızda olan insanların sizə münasibətində müsbət amillər, hətta sürprizlər də mümkündür.

TƏRƏZİ - Paralel olaraq bir neçə işlə məşğul olmaq, həlledici məsələlərdə qətiyyət göstərmək bu gün üzərinizə düşən başlıca vəzifədir. Bir sözlə, bu gün istirahət və ya passiv olmaq barədə düşünməməlisiniz.

ƏQRƏB - İxtiyarınızda olan bu gündə pul məsələləri ilə bağlı hər hansı mübahisəyə getməyə dəyməz. Yaxşısı budur, səbrli olub uğurlu məqamınızı gözləyirsiniz. Problemlərdə vasitəçilərdən istifadə edin.

OXATAN - Maraqlı hadisələrlə rastlaşacağınız gözlənilir. Hətta könüləçan məclislərdə iştirak edə bilərsiniz. Yeni iş üslubuna keçmək barədə isə düşünməyin. Öz səhvlərinizə özünüz cavabdeh olmalısınız.

OĞLAQ - Göy qübbəsi yavaş-yavaş həyatın nəbzini tutduğunuzunu proqnozlaşdırır. Məhz bu gündən etibarən daxili sarsıntılarınız da səngiyəcək. Odur ki, özünüzdə güc tapıb hərəkətə keçin.

SÜTÖKƏN - Bu maraqlı dolmuş təqvim daha çox dostlarınızla birlikdə keçirməyə çalışın. Başınıza gələnlər hər bir ideyanın böyük perspektivinə inanın. Gün ərzində maddi irəliləyişləriniz də gözlənilir.

BALIQLAR - Qarşınızda neytral bir gün durub. Bu səbəbdən qeyri-adi nəşə etməyə qalxmayın. Sənədləşdirmə məsələlərində diqqətli olun. Bu gün nəqliyyatla əlaqəli gərginlik olsa da, pul barədə uğurludur.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Donald Trampın gəlini boşanır

ABŞ prezidenti Donald Trampın böyük oğlu arvadı ilə boşanır. Bu haqda "Page Six" nəşri xəbər verir. Ayrılığın təşəbbüskarı prezidentin 40 yaşlı gəlini Vanessa Tramp olub. O, Manhattan məhkəməsinə ərizə ilə müraciət edib. Boşanma işi hər iki tərəfin razılığı ilə başlanır. Ona görə də bu işin qalmaqallı və uzun müddət davam edən məhkəmələr siyahısına daxil olacağı ehtimalı zəifdir. Cütlüyün 5 uşağı və orta qə qoşun bölməsinin məsələsində də hər hansı əziyyət çəkəcəyi güman edilmir.

Kiçik Donald Tramp və Vanessa 2005-ci ilin noyabrında evlənilib. Cütlüyün dostlarının məlumatına görə, Donald son zamanlar səyahətlərə aludə olmuşdu və bu səfərlər zamanı yoldaşını uşaqlarla tək qoyub gedirdi. Cütlüyün şəxsi münasibətlərində başqa problemlər də olub.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rəuf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100